

ادرس افغانستان بادغيس بالامرغاب مآخذ اسلام جار

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

ترکیب غزنی

په پښتو ژبه کښه د شرح ماته عامل مکمل ښکله ترکیب

تاليف

مولوي محمد زاهد عزيز خیل

لنگسټون پبلشرز
مخبره جنګي پښتور
0336-3100065

حنفی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

کفایت دینی کتب خانہ

شافعی

کفایت اللہ ابن صدیق

وائس ایپ گروپ ٹیلی گرام چینل
اس گروپ میں کتابیں اہل السنۃ والجماعت، حنفی، شافعی، مالکی،
حنبلی، دیوبند، علماء حق کے عقائد کے مطابق ہوں گی مختلف
زبانوں میں اسلامی کتابیں پشتو عربی اردو فارسی جیسے تفسیریں،
فتاویٰ درسی کتب خارجی کتب وغیرہ۔

کفایت اللہ ابن صدیق

حنبلی

مالکی

+923052488551

+923247442395

easypaisa

بلاکسٹریٹ

WhatsApp

Telegram

(جملہ حقوق محفوظ دیے)
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

ترکیب غریبی

پہنستور بہ کہے د شرح ما عا مل م مکمل سیکل ترکیب

تالیف : مولوی محمد زاہد سنیز خیل

ناشر
ملکیت پیر رحمان پیر

محکمہ جنگی ○ قصہ خوانی ○ پبسنور

فہرست د مضامین و کتاب

مخ	مضمون	مخ	مضمون
۵۴	ترکیب د نوع سادس: حروف جاء مہ د فعل مضارع	۳	ترکیب د ربّ یسر الخ
۶۱	ترکیب د نوع سابع: اسماء جاء مہ د فعل مضارع	۳	ترکیب د اعود بالله الخ
۷۲	ترکیب د نوع ثامن: اسماء عدد	۳	ترکیب د بسم الله الخ
۸۴	ترکیب د نوع تاسع: اسماء افعال:	۴	ترکیب د خطبہ د کتاب
۹۲	ترکیب د نوع عاشر: افعال ناقصہ	۶	ترکیب د نوع اول: حروف جائز
۱۱۱	ترکیب د نوع حادی عشر افعال مقاربه	۳۹	ترکیب د نوع ثانی: حروف مشبہ بالفعل
۱۲۵	ترکیب د نوع ثانی عشر افعال مدرج و دم	۴۵	ترکیب د نوع ثالث: ماو لا مشبہین بلیس
۱۳۸	ترکیب د نوع ثالث عشر افعال قلوب	۴۶	ترکیب د نوع رابع: حروف ناصبہ د اسم فقط
		۵۰	ترکیب د نوع خامس: حروف ناصبہ د فعل مضارع

کتابت: مہرمان شاہ اسکے

مکتبہ رحمانیہ

محله جنگی ۵ قصہ خوانی
پشاور پاکستان

زیر اہتمام: شہزادہ عفی عنہ

الحمد لله الذي جعل الانسان مركبا من العناصر الاربعة وهداه الى نحو الحق بانحاء الادلة السماوية ، والصلوة على رسوله المرفوع رتبته المنصوب احكام شريعته المجرور دعوته الى يوم القيامة وعلى اله واصحابه العالمين بالدين بالادلة السمية والقياسية ، رب يسر علينا هذا الكتاب ولا تعسر علينا هذا الكتاب وتممه بالخير لا بالشّر .

تركيب :- رب په اصل كني يارب و و يا حرف ندا قائم مقام د ادعوى ادعويغه د واحد متكلم ضمير په كني مستترجه تعبير ورنه كېرى په انا سره هغه ي فاعل اولفظ درت ورته مفعول په فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خپل نه جمله فعليه انشائيه ندا او يتر صيغه د امر حاضر ضمير په كني مستتر چه تعبير ورنه كېرى په انت سره هغه ي فاعل على حرف جار او نا ضمير متكلم مع الغير مجرور خلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق توكيتر فعل پورى او هذا اسم اشاره موصوف او الكتاب مشاراليه صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به كېرى لپاره د يتر فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه معطوفه عليها ، ولا تعسر علينا هذا الكتاب ، واو حرف عاطف لا ناهيه تعسر فعل مضارع ضمير په كني مستترجه تعبير ورنه كېرى په انت سره هغه ي فاعل على حرف جار او نا ضمير د متكلم مع الغير مجرور خلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترلا تعبير فعل پورى او هذا اسم اشاره موصوف الكتاب مشاراليه صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه ،

وتبمه بالخير . واو حرف عاطف تيم صيغه د امر حاضر ضمير په كني مستترجه تعبير ورنه كېرى په انت سره هغه ي فاعل او ك ضمير مفعول به او باء حرف جار الغير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تيم پورى فعل سره د فاعل نه او سره د مفعول به خپل نه او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه ، تفكر ،

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

اعوذ فعل ضمير په كني مستترجه تعبير ترينه كېرى په انا سره هغه ي فاعل باء حرف جاره الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق په اعوذ پورى من حرف جاره الشيطان موصوف الرجيم صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور د جار چه من دى جار سره د مجرور خپل نه متعلق په اعوذ پورى اعوذ فعل سره د فاعل نه چه انا ضمير دى او سره د دواړو متعلقينو خپلو نه جمله فعليه خبريه صورتا انشائيه معنئ ،

بسم الله الرحمن الرحيم

باء حرف جاره لفظ د اسم مضاف لفظ د الله موصوف الرحمن صفت اول الرحيم صفت ثانى موصوف سره د دصفتينو خپلو نه مضاف اليه لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېرى لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه ظرف مستقر تعلق نيسي تر ابتدا مقداره پورى ابتداي صيغه واحد متكلم ضمير په كني مستترجه تعبير ورنه كېرى په انا سره هغه ي فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل جمله فعليه خبريه لفظا انشائيه معنئ ،

الحمد لله على نعمائه الشاملة والآية الكاملة، الحمد مبتداء لام حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره و مجرور خیل نه تعلق نیسی تر مختص "مقد ر پوری علی جار نعماء مضاف مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه موصوف الشاملة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستترجه تعبیر و نه کبری مضاف الیه سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله و اصفت شولپاره و موصوف موصوف په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله و اصفت شولپاره و موصوف موصوف سره و صفت خیل نه معطوف علیه، و او حرف عاطف الاء مضاف و ضمیر مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه نه و ا موصوف الكاملة صیغه و واحدی مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستترجه تعبیر و نه کبری په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله صفت شولپاره و موصوف موصوف سره و صفت خیل نه و ا معطوف و معطوف علیه شو معطوف علیه سره و معطوف خیل نه و ا مجرور شولپاره و جار جار سره و مجرور خیل نه و ا متعلق تر مختص پوری مختص صیغه و واحد مذکر اسم مفعول ضمیر په کنی مستترجه تعبیر و نه کبری په هو سره هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره و نائب فاعل او سره د د و ا و متعلقینو خیلو تشبیه جمله خبر کبری لپاره و مبتداء سره و خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه لفظا و انشائیة معنی معطوف علیها، و الصلوة علی سید الانبیاء محمد المصطفی و علی اله المجتبی. و او حرف عاطف لفظ د الصلوة مبتداء علی جار سید مضاف الانبیاء مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه خیل نه مبدل منه محمد موصوف المصطفی صفت موصوف سره و صفت خیل نه بدل شولپاره و مبدل منه مبدل منه سره و بدل خیل نه مجرور لپاره و جار جار سره و مجرور خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف علی جار ال مضاف و ضمیر مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه خیل نه موصوف المجتبی صفت موصوف سره و صفت خیل نه مجرور لپاره و جار جار سره و مجرور خیل نه و ا معطوف معطوف علیه سره و معطوف خیل نه و ا متعلق تر نازله "مقد ر پوری نازله صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستتردی چه تعبیر و نه کبری په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله خبر کبری لپاره و مبتداء سره و خبر نه جمله اسمیه خبریه لفظا انشائیة معنی ابتداءیه حمیدیه، اعلم ان العوامل فی الفروع علی ما ألفه الشیخ الامام افضل علماء الانوار عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانی مائة عامل، اعلم صیغه و ا مر حاضر ضمیر په کنی مستتردی چه تعبیر و نه کبری په انت سره هغه فی فاعل انت حرف دی و در و فو تشبیه بالفعل نه اسم منصوب خبر غواری العوامل ذو الحال فی جار الفو مجرور جار سره و مجرور خیل نه متعلق تر معتبره پوری معتبره صیغه و اسم مفعول ضمیر په کنی مستتردی هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره و نائب فاعل نه او سره و متعلق خیل نه حال اول شبه لپاره و ذو الحال علی جار لفظ د ما موصول په معنی الذی سره الف فعل و ضمیر مفعول به الشیخ موصوف الامام صفت اول افضل مضاف علماء مضاف الانام مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه خیل نه و ابیا مضاف الیه لپاره و مضاف مضاف سره و مضاف الیه خیل و اصفت ثانی لپاره و شیخ موصوف سره د د و ا و صفتینو خیلو نه مبدل منه عبد القاهر موصوف

ابن مضاف عبد الرحمن مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه صفت اول لپاره د موصوف الجرجانی صفت ثاني موصوف سره د دواړو صفتونو د ابدل شو . مبدل منه سره د بدل خپل نه فاعل شو لپاره د فعل . فعل سره د فاعل او سره د مفعول په نه جمله فعلیه د اصله شوه لپاره د موصول . موصول سره د وصل خپلی نه د امجور و شو لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه د متعلق شو د مبینة پوری مبینة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه د حال ثاني لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د دواړو حالونو د اسم شوه لپاره د آن . مائة عدد مبهم مبیتر عامل تیز میز سره د تیز خپل نه د خبر شوه لپاره د آن . آن سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه واقعه حای د دوه مفعولونو د اعلی باندی اعلی فعل سره د فاعل او سره د قائم مقام د مفعولینو داجمله فعلیه اجمال ، سَقَى اللّٰهُ تَرَاةً وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَتَوَاةً ، سقّ فعل لفظ الله د فاعل ثرامضاً ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه د مفعول په شوه فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خپل نه داجمله فعلیه معطوفه علیها . واو حرف عاطف جعل فعل ضمیر په کبی مستتر دی چه هو دی هغه فی فاعل الجنة مفعول اول متوا مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه د مفعول ثاني فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلو نه جمله فعلیه معطوفه - معطوفه علیها سره د معطوفه خپل جمله فعلیه انشائیة دعائیة لاجل لهما من الاعراب ، لفظیة ومعنویة ، لفظیة معطوف علیه ومعنویة وړ باندی وړ عطف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه د خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هی ضمیر دی راجع دی عوامل ته هی مبتدأ سره د خبر خپل نه داجمله اسمیه خبریه اجمال ، فاللفظیة منها علی ضربین ، فاء حرف تفصیل اللفظیة ذوالحال من جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر کائنة مقدر پوری کائنة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه د حال لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ علی جار ضربین مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تر ثابته پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل . اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر شو لپاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبین ، سماعیة و قیاسیة ، سماعیة معطوف علیه واو حرف عاطف قیاسیة وړ باندی عطف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه د خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هیا ضمیر دی او راجع دی ضربین ته مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال ، فالسماعیة منها احد وتسعون عاملاً ، فاء حرف تفصیل السماعیة ذوالحال من جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تر کائنة پوری کائنة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ احد معطوف علیه واو حرف عاطف تسعون وړ باندی عطف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه عدد مبهم مبیتر عامل فی تیز میز سره د تیز خپل نه د خبر لپاره د مبتدأ

مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه عليها، والقياسية منها سبعة عوامِل، واور حرف عاطف القياسية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كنى مستتر هغه يې فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ سبعة عدد مبهم ميز عوامِل يې تميز ميز سره د تميز خپل نه خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه. معطوفه عليها سره د معطوفې خپل نه تفصيل لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه بيان لپاره د مبين. مبين سره د بيان خپل نه معطوفه عليها، والمعنوية منها عددان، واور حرف عاطف المعنوية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كنى مستتر هغه يې فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه د تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ عددان خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه اولی، وتتنوع السماعية منها على ثلاثة عشر نوعا، واور حرف طفتتنوع فعل السماعية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كنى مستتر هغه يې فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل لپاره د تنوع على جار ثلثة عشر عدد مبهم ميز او نوعايي تميز ميز سره د تميز خپل نه مجرور لپاره د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تنوع پورې فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانيه. معطوفه عليها سره د معطوفينو خپلو تفصيل شو لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه د ابيا تفصيل لپاره د اول اجمال چه په اعلم كنى وؤ د اجمال سره د تفصيل خپل نه بيا اجمال او د اوروسته كتاب ورته تفصيل،

النوع الاول

حروف تجر الاسم فقط، النوع موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ حروف موصوف تجر فعل ضمير په كنى مستتر چه تعبیر ورس نه كېږي په هي سره او راجع دى حروف ته هغه فاعل لپاره د تجر الاسم مفعول به لپاره د تجر فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف. موصوف سره د صفت خپل نه دا خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها، فقط فاء نصفيه قط اسم فعل په معنى دانته سره انتة صيغه د امر حاضر ضمير په كنى مستتر دى چه تعبیر ورس نه كېږي په انت سره هغه يې فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق مقدار نه چه عن الزيادة دى عن جار الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترانته پورې نون فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط مقدرة چه هغه اذا جررت بها الاسم دى. اذا حرف شرط جررت فعل او ت ضمير د فاعل لپاره د فعل باء جارها ضمير چه راجع دى حروف نه هغه مجرور

جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر جررت فعل پورې الاسم مفعول به فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق او سړه د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط . شرط سړه د جزاء خپل نه جمله فعلیه معترضه لامل لهما من الاعراب ، ولسم حروفاً جارة ، واو حرف عاطف تسمی فعل مجهول ضمیر په کبسی مستتر چه تغییر ور نه کبزی په بی سړه چه راجع دی حروف ته هغه یی نائب فاعل او حروفاً موصوف او جارة یی صفت موصوف سړه د صفت خپل نه جمله فعلیه معطوفه اولی . وهی سبعة عشر حرفاً ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ سبعة عشر عدد مبهم مییز حرفاً تمیز مییز سړه د تمیز خپل نه خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ثانیه . معطوفه علیها سړه د خپلونه اجمال ، الباء للالصاق ، الباء مبتدأ لام حرف جار الصاق مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه علیها ، وهو اتصال الشيء بالشيء اما حقيقة غوېه داء واما مجاز او مررت بزید ای التصق مروزی بمكان یقرب منه زید ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ اتصال مصدر مضاف الشيء مضاف الیه باء جارشی مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر اتصال معطوف پورې اتصال مصدر مضاف سړه د مضاف الیه او سړه د متعلق خپل نه مییز اثار حرف تردید حقیقه مثل غو مضاف په کبسی باء جار چه ضمیر مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر دی هغه یی فاعل اسرافاعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه شبه جمله خبر او داء مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه غو دی مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه مبتدأ او غو به داء ورتنه خبر مبتدأ سړه د خبر خپل نه مثال لپاره د مثل . مثل سړه د مثال خپل نه معطوف علیه واو حرف عاطف اثار حرف تردید مجازاً مثل غو مضاف په معنی د مثل سړه مررت بزید مررت فعل ت ضمیر فاعل باء حرف جار زید مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر مررت پورې فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر ای حرف تفسیر التصق فعل مژور مضاف یی ضمیر د متکلم هغه یی مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د التصق باء حرف جار مکان موصوف یقرب فعل من حرف جار ضمیر چه راجع دی مکان ته هغه مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر یقرب فعل پورې او زید فاعل لپاره د یقرب . فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صفت کبزی لپاره د موصوف چه مکان دی موصوف سړه د صفت خپل نه مجرور کبزی د جار جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر التصق پورې فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سړه د تفسیر خپل نه د مضاف الیه کبزی لپاره د مضاف چه غو دی مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه خبر کبزی لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه ، مثال کبزی لپاره د مثل چه مجاز دی مثل سړه د

مثال خیل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه د اَ تَییز کیری لپاره د میز میز سره د تَییز خیل نه د خبر کیری لپاره د هُوَ ضمیر مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه د ابیا معطوف علیها ، وَلِلَّاسْتِعَانَةِ نَحْوُ كَيْتٍ بِالْقَلَمِ ، وادحرف عاطف لام حرف جار استعانة مصدر مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تر ثابته پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه ی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبه جمله خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هی ضمیر دی اورا جمع دی الباء ته مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه ممثل . نحو مضاف کیت فعل ت ضمیر د متکلم هغه ی فاعل باء جار القلم مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق ترکبت مضاف فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . مثال سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَدْ تَكُونُ لِلتَّعْلِيلِ نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّكُمْ تَرْكَبُونَ انفسکم باتخاذ کما العجل . وادحرف عاطف قد لپاره د تقلیل تَکون فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هی سره اورا جمع دی الباء ته هغه اسم لپاره د تَکون لام جار تقلیل مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تر ثابته پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه ی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبه جمله خبر لپاره د تَکون . تَکون سره د اسم اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه ممثل نحو مضاف قول مضاف ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه ی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال شولپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د اقول ، اَن حرف دی د حر و فو مشبه بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواری او کَر ضمیر اسم دی لپاره د اَن ظَلَمْتُمْ د افعول او تَعْرِی فاعل اَنفس مضاف او کَر ی مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول په لپاره د ظلمتم باء حرف جار اتخاذ مصدر مضاف فاعل خیل ته او کَر ضمیر مضاف الیه لپاره د مضاف او العجل مفعول په لپاره د اتخاذ مصدر . اتخاذ مصدر سره د مضاف الیه اوسره د مفعول په خیل نه مجرور کیری لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تر ظلمتم فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبر لپاره د اَن . اَن سره د اسم او د خبر خیل نه د مقوله شوه لپاره د قول . قول سره د مقولی خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه د امثال د ممثل شه مثال سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَلِلْمَصَاحَبَةِ نَحْوُ اشْتَرَيْتُ الْفَرَسَ بِسِرْجِهِ ، وادحرف عاطف لام جار المصاحبة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر ور نه

کبری په هې سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ
 مخدوفی چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف اشتریت فعل ت ضمیر هغه یی فاعل
 الفرس مفعول به بآء جار سرچ مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل شجرور لپاره د جار
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراشتریت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مبتدأ . مبتدأ سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه ، وللتعدیه نحو قوله تعالى ذهب الله بنورهم ونحو ذهب بزید ای
اذ ذهبته ، واو حرف عاطف لام حرف جاره التعدیه مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پوری
 ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبکی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق نه تشبیه جمله
 خبر کبری لپاره د مبتدأ مخدوف چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف قول
 مضاف څه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبکی مستتر چه تعبیر و نه کبری په هوسره هغه یی فاعل فعل
 سره د فاعل خپل جمله حالیه حال کبری لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کبری لپاره
 د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول . ذهب فعل الله یی فاعل بآء جار نور مضاف هم
 ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ذهب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه مقوله شوه لپاره د قول . قول سره د مقولی خپل
 نه د مضاف الیه شوه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه واو حرف
 عاطف نحو مضاف ذهب فعل ت ضمیر یی فاعل بآء حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر
 ذهب پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه مفتی اوی حرف تفسیر اذهب فعل ت
 ضمیر فاعل او څه ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د
 مفتی . مفتی سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه معطوف لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه دا خبر شو لپاره د مبتدأ مخدوف چه
 مثاله دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وللمقابله نحو
اشتریت العبد بالفرس ، واو حرف عاطف لام حرف جاره المقابله مجرور جار سره د مجرور خپل نه دا
 متعلق تر ثابته پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبکی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخدوفی چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 مثل نحو مضاف اشتریت فعل ت ضمیر فاعل العبد مفعول به بآء جار الفرس مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 د متعلق تراشتریت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه

خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه.

وَالْقَسَمِ نَحْوًا بِاللَّهِ لَا فَعَلْنَ كَذَا، واورخ عطف لام جاره القسم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ مخدوف چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل نحو مضاف باء جار لفظ بالله مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تر اقسام مقدار پورې اقسام صیغه واحد متکلم فعل مضارع معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورس نه کړې په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لام حرف تاکید افعَلْنَ صیغه واحد متکلم فعل مضارع معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورس نه کړې په انا سره هغه یی فاعل اوتون په اَفْعَلْنَ کښی لپاره د تاکید اوتون تثنيه دی او کذا اسم اشاره د امفعول به لپاره د اَفْعَلْنَ فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب قسم. قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خپل نه دا خبر کړې لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وَلِلَّاسْتِعْظَافِ نَحْوًا رَحِمَ بَرِّئِد، واورخ عطف لام حرف جاره الاستعظاف مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پورې ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورس نه کړې په هی سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ مخدوف چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف اِرحَمَ صیغه د امر حاضر ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورس نه کړې په اَنْتَ سره هغه یی فاعل باء حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اِرحَمَ فعل پورې فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وَلِلظَّرْفِيَةِ نَحْوُ زَيْدٍ بِالْبَلَدِ، واورخ عطف لام حرف جاره الظرفية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر دی هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل، نحو مضاف زید مبتدأ باء حرف جاره په معنی د فی سره البلد مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدار پورې صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورس نه کړې په هُو سره او راجع دی زید ته هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر شو لپاره د مبتدأ.

مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خیل نه مثال لپاره د مثنی . مثنی سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، **وَلِلزَّيَادَةِ نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى وَالْأَلْفُ بَابُ يَدِكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ** ، واو حرف عاطف لام حرف جار .

الزَّيَادَةُ مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثنی نحو مضاف قول مضاف ؤ ضمیر زوالحال تعالی صیغه د فعل ماضی ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ترینه کبری په هو سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال کبری لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول . واو حرف عاطف معطوف علیه فی په قرآن مجید کبی ده لَا نَاهِيَهُ تَلْقَوُا فَعْلًا وَاَوْا په تَلْقَوُا کبی ضمیر بارنی فاعل لپاره د تَلْقَوُا بَاء حرف جَاء ایدری مضاف کوم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تَلْقَوُا فعل پوری الی حرف جار ؤ التَّهْلُكَةُ مجرور . جار سره د مجرور خیل متعلق تر تَلْقَوُا فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د دواړو متعلقینو خپلو نه جمله فعلیه انشائیة مقوله د قول . قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثنی . مثنی سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه . **وَاللَّامُ لِلْاِخْتِصَاصِ نَحْوُ الْجَلِّ لِلْفَرَسِ** ، واو حرف عاطف اللام مبتدأ للاختصاص کبی لام حرف جار ؤ اختصاص مصدر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورنه کبری په هی سره چه راجع دی اللام ته هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبه جمله خبر لپاره د مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثنی . نحو مضاف الجل مبتدأ لام حرف جار ؤ الفرس مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صیغه واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورنه کبری په هو سره چه راجع دی الجل ته هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ چه الجل دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثنی . مثنی سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، **وَلِلزَّيَادَةِ نَحْوُ قَوْلِهِ لَكُمْ أَيْ رَدِّكُمْ** ، واو حرف عاطف لام حرف جار ؤ الزيادة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صیغه

واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ورنه کبری به هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه مثل نحو مضاف ردیف فعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل لام حرف جاره کمر ضمیر مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق توری ردیف فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه مفسر
 ائی حرف تفسیر ردیف فعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل او کمر ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د
 مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه
 لپاره د مضاف . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف
 ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال
 د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وللتعلیل نحو جنتک لاکرامیک
 واو حرف عاطف لام حرف جاره التعلیل مصدر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتباً بقدر پوری ثابت
 صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق
 خپل نه شبه جمله خبر دی لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل
 هو مضاف جنتک فعل ت ضمیر فاعل ک ضمیر مفعول به لام حرف جاره اکرام مصدر مضاف او ک ضمیر
 مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترفعل
 پوری چه جنتک دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه لپاره د مضاف . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی
 مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه مثال لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وللقسم نحو لیلته لا
یوحز الاجل ، واو حرف عاطف لام حرف جاره القسم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتباً بقدر
 پوری ثابت صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه شبه جمله اسمیه مثل نحو مضاف لام حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر
 اقسام فعل مقدر پوری اقسام صیغه واحد متکلم فعل مضارع معلوم ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ورنه
 کبری به آنا سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم . لا حرف نافی
 یو غرض صیغه د فعل مضارع معلوم ضمیر به کنی مستتر دی چه تعبیر ورنه کبری به هی سره چه راجع دی
 لفظ د الله نه هغه فی فاعل او الاجل مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائی مضاف الیه لپاره د مضاف
 چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک
 ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال

لپاره د مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلِلْمَعَاقِبَةِ غَوْ لَزِمَ الشَّرَّ لِلشَّقَاوَةِ
 واو حرف عاطف لام حرف جاره المعاقبة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپور ی ثابتة میغه
 واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله
 خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل غو مضاف لزیم میغه د فعل
 ماضی معلوم فعل دی او فاعل یی مخذوف دی چه فلان دی ، الشر منقول به دی او لام حرف جاره للشقاو مجرور
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر لزیم فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه دا خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثال
 دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَمِنْ ، واو
 حرف عاطف لفظ د مین مبتدأ لپاره د خبر مخذوف چه منها دی . مین حرف جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل خپل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ د مین دی مبتدأ
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَهِيَ لَابِتْدَاءُ الْغَايَةِ غَوِ سِرَتْ مِنَ الْبَصَرَةِ إِلَى
الْكُوفَةِ ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جاره ابتداء مضاف الغاية مضاف الیه . مضاف سره د
 مضاف خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابتة صیغه واحد
 مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه
 جمله خبر لپاره د مبتدأ چه ضمیر دهی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل غو مضاف
 یسرت فعل ضمیر دت فاعل مین حرف جار البصرة مجرور . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یسرت پوری فعل
 سره د فاعل اوسره د واو د متعلقینو خپلو نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو
 دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف
 الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل
 مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلِلتَّبَعِضِ غَوَاخِذَاتٍ مِنَ الدَّرَاهِمِ أَى
بَعْضِ الدَّرَاهِمِ ، واو حرف لام حرف جاره التبعض مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد
 پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره
 د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه مثل غو مضاف اخذت فعل ضمیر دت فاعل مین حرف جار الدراهم مجرور جار سره د مجرور خپل
 نه مفسر ای حرف تفسیر بعض مضاف الدراهم مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه تفسیر لپاره
 د مفسر . مفسر سره د تفسیر خپل نه متعلق تراخذت پوری اخذت فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه
 جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د

مبتدأً أخذوني چه مثاله دی مثال مضاف و ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأً
 مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، وللتبيين نحروله تعالى فاجتنبوا الرجس من الاوثان
اي الرجس الذي هو الاوثان ، واو حرف عاطف لام حرف جاره للتبيين مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر ثابته مقدروړی ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه في فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كيزي لپاره د مبتدأً أخذوني چه هي ضمير
 دی مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مكمّل نحو مضاف قول مضاف و ضمير ذوالحال تعالى فعل
 ضمير به كنى مستتر هغه في فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال
 سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول فاجتنبوا
 فعل واو ضمير د فاعل الرجس مبين من حرف جاره الاوثان مجرور جار سره د مجرور خپل نه بيان لپاره
 د مبين . مبين سره د بيان خپل نه دამنتر أي حرف تفسير الرجس موصوف الذي موصول هو ضمير
 مبتدأً الاوثان خبر لپاره د مبتدأً . مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه صله لپاره د موصول ،
 موصول سره د صِل خپل نه صفت لپاره د موصوف . موصوف سره د صفت خپل نه تفسير لپاره د مفسر
 مفسر سره د تفسير خپل نه مفعول به لپاره د فاجتنبوا فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه انشائيه مقوله لپاره د قول قول سره د مقولي خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأً أخذوني چه مثاله دی مثال مضاف و ضمير مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، وللزيادة نحروله تعالى يغفر لكم من ذنوبكم ، واو حرف عاطف لام
 حرف جاره الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدروړی ثابته صيغه واحد مؤنث
 اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر
 كيزي لپاره د مبتدأً أخذوني چه هي ضمير دی مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل نحو مضاف
 قول مضاف و ضمير ذوالحال تعالى فعل ضمير به كنى مستتر هغه في فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعلیه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه د اقول يغفر صيغه د غائب فعل مضارع معلوم ضمير به كنى مستتر دي چه تغيير ورته
 كبري په هو سره او ابع دی الله ته هغه في فاعل لام حرف جاره كفر ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل
 نه دامتعلق اول تر يغفر فعل پوري من حرف جار ذنوب مضاف او كفر ضمير ورته مضاف الیه . مضاف سره
 د مضاف الیه خپل نه مجرور د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثاني تر يغفر فعل پوري فعل سره د فاعل
 اوسره د دواړو متعلقينو خپلونه جمله فعلیه خبریه مقوله لپاره د قول قول سره د مقولي خپل نه مضاف
 الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأً أخذوني چه مثاله

دی مثال مضاف لأضمر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جزمه اسمیه خبریه مثال لیاره دممثل. مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، والی لانتها الغایة فی المكان نحو سرت من البصرة إلى الکوفة، واو حرف عاطف لفظ دالی مبتدأ لام حرف جاره انتهاء مصدر مضاف الغایة مضاف الیه فی حرف جاره المكان مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترانتها پوری انتهاء مصدر مضاف سره دمضاف الیه اوسره دمعلق خیل نه مجرور لیاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد پوری ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره دمعلق خیل نه شبه جمله خبر لیاره دمبتدأ چه لفظ دالی دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه ممثل نحو مضاف سرت نعل ت ضمیر فاعل من حرف جاره البصرة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر سرت فعل پوری الی حرف جاره الکوفة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر سرت فعل پوری سرت فعل سره د فاعل اوسره د دواړو متعلقینو خپلو جمله فعلیه مضاف الیه لیاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر لیاره دمبتدأ لمخوذ فی چه مثاله دی مثال مضاف لأضمر مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لیاره دممثل. مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، وللمصاحبة، واو حرف عاطف لام حرف جاره المصاحبة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته متدر پوری ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره دمعلق خیل نه شبه جمله خبر لیاره دمبتدأ لمخوذ فی چه هی دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه ممثل، فوقوله تعالى ولا تأکلو اموالهم الی اموالکم ای مع اموالکم، نعم مضاف قول مضاف لا ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لیاره ذوالحال. ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لیاره دمضاف چه قول دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه قول واو حرف عاطف معطوف علیه فی په قرآن مجید کنی ذکر ده لاهر ق ناهیه تأکلو افعال ضمیر چه واو دی په ولا تأکلو کنی هغه فی فاعل اموال مضاف ضمیر دهم مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مفعول به کبری لیاره د فعل الی حرف جاره اموال مضاف ضمیر دکم مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه مفسر ای حرف تفسیر مع مضاف اموال مضاف ضمیر دکم مضاف الیه. مضاف نشره دمضاف الیه خیل نه چه ضمیر دکم دی مضاف الیه لیاره دمضاف چه لفظ دالی دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه تفسیر لیاره دمفسر. مفسر سره د تفسیر خیل نه متعلق تروا لکوا فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به اوسره دمعلق خیل نه جمله فعلیه انشائیة مقوله لیاره د قول. قول سره دمقولی خپلی نه مضاف الیه لیاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر لیاره دمبتدأ لمخوذ فی چه مثاله دی مثال مضاف لأضمر مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لیاره دممثل. مثل سره د مثال خیل

نه جمله اسمیه معطونه، وَقَدْ يَكُونُ مَا بَعْدَهَا دَاخِلًا فِي مَا قَبْلَهَا، واد حرف عاطف قد حرف

تقلیل یکن فعل دی دافعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غوابی لفظ دما موصوله په معنی وَالَّذِي

سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه طرف مستقر متعلق ترتب مقدره

پوری ثبت میغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستترچه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی ما

موصوله ته هغه یی فاعل شو فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول

چه لفظ دما دی موصول سره د صلی خپلی نه د اسم شته لپاره د یکن د اخلای میغه د اسم فاعل ضمیر په

کبی مستترچه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی موصول ته هغه فاعل کیری لپاره د اسم فاعل

فی حرف جاره ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف

الیه خپل نه متعلق ترتب فعل مقدر پوری ثبت میغه فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستترچه تعبیر

ور نه کیری په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه فاعل لپاره د فعل . فعل سره د فاعل او

سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول موصول سره د صلی خپلی نه مجرور لپاره

د جاره چه فی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترد اخلای پوری اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق

خپل نه شبه جمله خبر لپاره د یکن . یکن فعل ناقصه سره د اسم او سره د خبر نه دال بالجزاء ،

اِنْ كَانَ مَا بَعْدُهَا مِنْ جِنْسٍ مَا قَبْلَهَا، اِنْ حرف شرط کان فعل دی دافعال ناقصه و نه لفظ د

ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه متعلق

ترتب فعل مقدر پوری ثبت میغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستتر دی چه تعبیر ور نه کیری

په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله

فعلیه خبریه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلی خپلی نه اسم کیری لپاره د کان مِنْ حرف جاره

جنس مضاف ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف

الیه خپل نه متعلق تر فعل مقدر پوری چه ثبت دی ثبت میغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی

مستتر دی چه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه یی فاعل فعل سره

د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلی خپلی نه مضاف

الیه لپاره د مضاف چه جنس دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور د جاره چه مِنْ دی جار سره د

مجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً میغه واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی

فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د کان ، کان فعل دافعال

ناقصه و نه سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه شرط . شرط سره د دال بالجزاء خپل نه ممثل ،

نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ ، غومضاف قول مضاف ؕ

ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال

لپاره د ذوالحال . ذوالحال اسم د حال ، خپل نه د مضاف الیه د مضاف چه قول دی مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه قول. په فاغسلوا کښی فاء لپاره دجزاء او شرطی په قرآن مجید کښی ذکر دی او اغسلوا صیغه د امر حاضر معروف و او ضمیر بارز فاعل لپاره د فاغسلوا. وجوه مضاف کُم ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف ایدی مضاف کُم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امحطوف. معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مفعول به کپړی لپاره د فاغسلوا فعل. الی حرف جاره المرافق مجرور. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر فاغسلوا فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه انشائییه مقوله لپاره د قول قول سره د مقول خپلی نه مضاف الیه کپړی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کپړی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کُم ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مبثّل. مبثّل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه،

وقد لا یكون ما بعدها داخلًا فی ما قبلها، و او حرف عاطف قد حرف تملیل لأخر نافییه یكون دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری لفظ د ما موصول په معنی د الّذی سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق ترتبت فعل مقدّم پوری ثبت صیغه دواحد مذکر فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کپړی په هو سره چه راجع دی لفظ د ما موصول ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول: موصول سره د صلی خپلی نه اسم شو لپاره د یكون. داخلًا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل فی حرف جاره ما موصوله قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپلی نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر دی چه تعبیر ورنه کپړی په هو سره او راجع دی لفظ د ما موصوله ته هغه فاعل لپاره د فعل. فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر داخلًا پوری داخلًا صیغه د اسم فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د یكون. یكون فعل ناقص سره د

اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء، ان لم یکن ما بعدها من جنس ما قبلها، ان حرف شرط. او لم حرف دی د حروف جازمه و نه یکن فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری لفظ د ما موصول په معنی د الّذی سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کپړی په هو سره او راجع دی لفظ د ما موصوله ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه د اسم لپاره د یكون. من حرف جاره جنس مضاف ما موصول قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم

ضمیر په کښه مستتر دی چه تعبیر وړ نه کېږي په هوسره اوراچم دی لفظ د ما موصوله ته هغه یی فاعل فعل
 سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول . موصول سره وصلی خپلی
 نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه جنس دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور د چارچه یی دی
 چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابثاً مقدّر پورې ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښه مستتر
 دی هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه ښه جمله خبر کېږي لپاره د یکن
 یکن فعل د افعال ناقصه و نه سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه شرط . شرط سره د دال بالجزاء خپل
 نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، خو قوله تعالى تَمَوَّ الصيام الى الليل ، خو مضاف قول مضاف
 ه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کښه مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال
 لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه د امضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره
 د مضاف الیه خپل نه قول ، تدّحرّ حرف دی د حروف عاطفه و نه معطوف علیه یی مذكور د ه په قرآن مجید
 کښی أَتَمَوَّاصِغَه د امر حاضر او په أَتَمَوَّ کښی واو ضمیر بارز فاعل لپاره د أَتَمَوَّ . الصيام منقول به لپاره
 د أَتَمَوَّ الی حرف جاره الیل مجرور چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اتوا فعل پورې فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه انشائیّه مقوله لپاره د قول . قول سره د مقولی
 خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ .
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه ، وحتى لانتهاء الغاية في الزمان ، واو حرف عاطف لفظ دحتی مبتدأ لام
 حرف جاره انتهاء مصدر مضاف الغاية مضاف الیه یی حرف جاره الزمان مجرور چار سره د مجرور خپل
 نه ممثل ، فتمت البارحة حتى الصباح ، خو مضاف نعمت فعل ت ضمیر فاعل البات مفعول به
 حتی حرف جاره الصباح مجرور چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر نمت فعل پورې فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو
 دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر
 مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال
 لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وفي المكان نحو بيت البلد
حتى السوق ، واو حرف عاطف یی حرف جاره المكان مجرور چار سره د مجرور خپل نه ممثل . نحو مضاف
 بیرت فعل ضمیر د یی فاعل البلد مفعول به حتی حرف جاره السوق مجرور چار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تر بیرت فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه
 مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل

نه مثال لپاره د مثل چه في المكان دى مثل سره د مثال خپل نه د امعطوف لپاره د معطوف عليه .

معطوف عليه سره د معطوف خپل نه متعلق ترانتهاء مصدر پورى انتهاء مصدر مضاف سره د مضاف اليه چه الغاية دى او سره د متعلق خپل نه مجرور لپاره د جار چه لام دى جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پورى ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ دحتى دى مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه معطوفه ، وللمصاحبة ، وار حرف عاطف لام حرف جار المصاحبة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پورى ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هي ضمير دى مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه مثل ، فوق رأت وردى حتى الدعاء اي مع الدعاء ، نحو مضاف قرأت فعل ضمير دت في فاعل ورد مضاف ي ضمير د واحد متكلم مضاف اليه د مضاف ، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مفعول به لپاره د فعل حتى حرف جار الدعاء مجرور جار سره د مجرور خپل نه مفسر او حرف تفسير مع مضاف الدعاء مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه تفسير لپاره د مفسر . مفسر سره د اخپل نه د متعلق تر قرأت فعل پورى فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه لپاره د مضاف چه نغوى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دى مثال مضاف ك ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسميه معطوفه ، وما بعد ها قد يكون داخلا في حكم ما قبلها ، وار حرف ما موصول په معنى د الذى سره بعد مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه متعلق تر فعل مقدار پورى چه ثبت دى ثبت صيغه د فعل ماضى معلوم ضمير په كېنى مستتر دى چه تعبير ور نه كېرى په هو سره او راجع دى لفظ د موصول ته هغه في فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه خبريه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلي خپلى نه مبتدأ دد حرف تقليل يكون فعل د افعال ناقصه و نه ضمير په كېنى مستتر چه تعبير ور نه كېرى په هو سره او راجع دى لفظ د موصول ته هغه اسم لپاره د يكون . دا خلاصيغه د اسم فاعل ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل في حرف جار حكم مضاف ما موصول په معنى د الذى سره قبل مضاف ها ضمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه متعلق تر فعل مقدار پورى چه ثبت دى ثبت صيغه د فعل ماضى معلوم ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلي خپلى نه مضاف اليه لپاره د مضاف چه حكم دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور د جار چه في دى جار سره د مجرور خپل نه متعلق تردا خلا پورى دا خلاصيغه د اسم فاعل . اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د يكون . يكون سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبر

لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثل، نحو اكلت السمكة حتى رأيتها،
نحو مضاف اكلت فعل ت ضمير فاعل السمكة مفعول به حتى حرف جاره رأس مضاف ها ضمير مضاف اليه
مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كبرى لپاره د جار، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراكلت پورې
فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف اليه كبرى لپاره
د مضاف چه نغودى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف
ت ضمير مضاف اليه. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدا، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه
مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقد لا يكون داخلًا
فيه، واو حرف عاطف قد حرف تقييد لا حرف نازيه يكون فعل دى د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع واو خبر
منصوب غواړې ضمير په كنى مستتر دى هغه اسم كبرى لپاره د يكون او داخلًا صيغه د اسم ناعل ضمير په
كنى مستتر دى هغه فى فاعل دى فى حرف جاره ت ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تركيب پورې
يكون فعل د افعال ناقصه و نه سره د اسم اوسره د خبر اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مثل،
نحو المثال المذكور، نحو مضاف المثال موصوف المذكور صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف
اليه لپاره د مضاف. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف
ت ضمير مضاف اليه. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدا، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال
لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وهى مختصة بالاسم الظاهر
بخلاف إلى، واو حرف عاطف هي ضمير چه رابع دى لفظ حتى ته د امبتدا مختصة صيغه د اسم مفعول
ضمير په كنى مستتر چه تعبیر ور نه كبرى په هي سره هي ضمير ذو الحال باء حرف جاره الاسم موصوف الظاهر
صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مختصة پورې
باء حرف جاره خلاف مضاف لفظ دالى مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور لپاره د جار
جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر متلبسة پورې متلبسة صيغه د اسم ناعل ضمير په كنى مستتر هغه فى
فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال كبرى لپاره د ذو الحال چه ضمير
مستتر په مختصة كنى دى ذو الحال سره د حال خپل نه مفعول مالم يسم فاعله شو لپاره د مختصة،
مختصة صيغه د اسم مفعول سره د مفعول مالم يسم فاعله اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر شو
لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فلا يقال حثاه ويقال اليه
فاء فصيحى لا نافية يقال صيغه د فعل مضارع مجهول لفظ د حثاه نائب فاعل لپاره د يقال فعل سره د نائب
فاعل خپل نه جمله فعلیه معطوف عليها واو حرف عاطف يقال صيغه د فعل مضارع مجهول لفظ د اليه دا
نائب فاعل لپاره د يقال فعل. فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعلیه معطوفه. معطوفه عليها
سره د معطوف خپلى نه د اجزاء شوه لپاره د شرط مقدره چه وَإِذَا كَانَ الْأَمْرُ كُلُّكَ دى واو حرف عاطف
إِذَا حرف شرط كان فعل دى د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړې الامر اسم دى لپاره د كان او

کذاً که دا خبر دی لپاره دگان. کان سره داسم اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه شرط. شرط سره دجزاء خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وعلى للاستعلاء، واو حرف عاطف لفظ دعلی مبتدا لام حرف جاره
الاستعلاء مجرور جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم
فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر
لپاره د مبتدا چه لفظ دعلی دی مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو زيد علم
السطح، نحو مضاف زید مبتدا علی حرف جاره السطح مجرور جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو
پوری ثابت صیغه دواحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او
سره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدا. مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه
عليها، وعليه دين، واو حرف عاطف علی حرف جاره ه ضمیر مجرور جار سره دمجور و خپل نه متعلق
تر ثابته مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کبني هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او
سره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر مقدم او دین مبتدا مؤخر. مبتدا مؤخر سره دخبر مقدم خپل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه. معطوفه عليها سره دمعطوفی خپل نه دامضاف الیه لپاره دمضاف چه نحو
دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ه ضمیر مضاف
الیه مضاف سره دمضاف الیه مبتدا. مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل، مثل
سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقل تكون بمعنى الباء، واو حرف عاطف قد حرف
تقلیل تګون فعل دی دافعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر
ورته کیری په هی سره اواراجع دی لفظ دعلی ته هغه اسم لپاره دتګون باء حرف جاره معنی مضاف الباء
مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور لپاره دجار. جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر ثابته
مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او سره
د متعلق خپل نه جمله خبر لپاره دتګون. تګون سره داسم اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مثل، نحو مررت عليه بمعنى مررت به، نحو مضاف مررت فعل ت ضمیر فاعل علی جاره ه ضمیر
مجرور جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر مررت فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه
جمله فعلیه خبریه ذوالحال باء حرف جاره معنی مضاف مررت فعل ت ضمیر فاعل باء حرف جاره ه ضمیر
مجرور جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر فعل پوری چه مررت دی فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق
خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره دمضاف چه معنی دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور د
جار جار سره دمجور و خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کبني مستتر
چه راجع دی ذوالحال ته هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله حال
شولپاره ذوالحال. ذوالحال سره دحال خپل نه مضاف الیه شوه لپاره دمضاف. مضاف سره دمضاف
الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ه ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَقَدْ تَكُونُ بِمَعْنَى فِي، واد حرف عاطف قد حرف تعلیل تګون فعل
دافعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کبښی مستتر چه تعبیر ور نه کبښی په هې سره
چه راجع دی لفظ دعی ته هغه اسم دپاره د تګون باء حرف جاره معنی مضاف لفظ دی مضاف الیه مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې ثابتاً
صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبښی مستتر چه تعبیر ور نه کبښی په هې سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د
فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبریه کبښی لپاره د تګون. تګون سره د اسم اود خبر خیل نه جمله
اسمیه مثل، نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ فِي سَفَرٍ، نحو مضاف قول مضاف به ضمیر ذو
الحال تعالی فعل ضمیر په کبښی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذو
الحال. ذو الحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل
نه قول. إِنْ حرف شرط کنتم فعل د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ثم ضمیر اسم لپاره د
کنتم عَلَىٰ حرف جاره سفر مجرور جار سره د مجرور خیل نه مفسر ای حرف تفسیر فی حرف جاره سفر مجرور
جار سره د مجرور خیل نه تفسیر لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې
ثابتین صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبښی مستتر چه تعبیر ور نه کبښی په هلم سره هغه فی فاعل اسم
فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبریه لپاره د کنتم. کنتم فعل د افعال ناقصه و نه
سره د اسم اود خبر خیل مقوله لپاره د قول. قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه
نخودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف به ضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د
مثل. مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، وَعَنْ الْبُعْدِ وَالْمَجَازَةِ، واد حرف
عاطف لفظ وعن مبتدأ لام حرف جاره البعد معطوف علیه واد حرف عاطف المجازة ورباندی عطف معطوف
علیه سره د معطوف نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې ثابتاً
ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبښی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل
نه شبه جمله خبریه لپاره د مبتدأ چه لفظ دعی دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
نَحْوُ رَمِيَتْ السَّهْمُ عَنِ الْقَوْسِ، نحو مضاف رمیت فعل ت ضمیر فاعل السهم مفعول به عن حرف
جاره القوس مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر رمیت فعل رپورې فعل سره د فاعل اوسره د
مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نخودی مضاف سره
د مضاف الیه خیل نه خبر د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف به ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل. مثل سره

و مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و فی للظرفیه، و ا حرف عاطف لفظی مبتدأ لام حرف جاره الظرفیه مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مبحث، نحو المال فی الکیس ونظرت فی الکتاب نحو مضاف المال مبتدأ فی حرف جاره الکیس مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه علیها، و ا حرف عاطف نظرت فعل ت ضمیر فاعل فی حرف جاره الکتاب مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر نظرت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه معطوفه. معطوفه علیها سره د معطوف خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف فی ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مبحث. مبحث سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، و لا استعلاء، و ا حرف عاطف لام حرف جاره الاستعلاء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه ضمیر دهی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مبحث، نحو قوله تعالی و لا صلیبکم فی جزوع النخل، نحو مضاف قول مضاف فی ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول. و ا حرف عاطف معطوف علیه فی مذکور ده په قرآن مجید کنی لام لپاره د تاکید اصلی صیغه د واحد متکلم ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل او کما ضمیر مفعول به فی حرف جاره جذوع مضاف النخل مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترا صلیب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مقوله لپاره د قول. قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف فی ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مبحث. مبحث سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

بیت

هر چه دازی صرف کن در راه او : به لن تنالوا البر حتی تنفقوا ،

والکاف للتشبيه ، وادحرف عاطف لفظ الکاف مبتدأ لام حرف جاره التشبيه مجرور جار سره د

مجرور خیل نه متعلق تر ثابتة مقدر پوری ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثله ، نحو خیرید کالاسد ، نحو مضاف زید مبتدأ کاف حرف جاره الاسد مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتة مقدر پوری ثابتة صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ

سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه عودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل ته مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثله . ممثله سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، وقد تكون زائدة ، وادحرف عاطف قد حرف تعلیل تګون فعل د افعال ناقصه

ونه اسم مفعول خبر منصوب غواری ضمیر په کبی مستتر چه تغییر ور نه کیری په هی سره چه راجع دی لفظ الکاف ته هغه اسم لپاره د تګون زائدة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خیل نه تشبیه جمله خبر کیری لپاره د تګون . تګون سره د اسم او سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه ممثله ، فوقوله تعالى ليس كمثل شيء ، نحو مضاف قول مضاف چه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول . ليس فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مفعول خبر منصوب غواری کاف حرف جاره مثل مضاف چه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر مقدم لپاره د ليس او شيء اسم مؤخر لپاره د ليس . ليس سره د اسم او سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه معطوفه لپاره د قول . قول سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف

چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف چه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثله . ممثله سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، ومنذ ومنذ لا بداء الغاية فی الزمان الماضي ، وادحرف عاطف منذ معطوف علیه وادحرف عاطف منذ معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مبتدأ لام حرف جاره الابتداء مضاف الغاية مضاف الیه فی حرف جاره الزمان موصوف الباض صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ابتداء پوری ابتداء مضاف سره د مضاف الیه خیل نه او سره د متعلق خیل مجرور لپاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتان مقدر پوری ثابتان صیغه د تشبیه اسم فاعل ضمیر په

کبی مستترجه تعبیر در نه کی بری به هما سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه
 شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نحو مَا رَأَيْتَهُ
مَنْذُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ او مَنْذُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ ، نحو مضاف ما نافیة رأیت فعل ضمیر د فاعل او که ضمیر
 مفعول به مذ حرف جار یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیه او
 حرف عاطف مَنْذُ حرف جار یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره
 د جار جار سره د مجرور خیل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه متعلق تر رأیت فعل پور
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق مَنْذُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ خیل نه جمله فعلیه مفسر ، أَيُّ ابْتِدَاءٍ عَدَمٍ رُؤْيَى ایاء
كَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْآنِ ، أَيُّ حرف تفسیر ابتداء مضاف عدم مضاف رؤیة مضاف ی ضمیر
 فاعل لپاره د مصدر او مضاف الیه لپاره د دی مصدر او ایاء مفعول به لپاره د رؤیة مضاف
 سره د مضاف الیه اوسره د مفعول به خیل نه بیا مضاف الیه لپاره د مضاف چه عدم دی مضاف سره د
 مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه لپاره د مضاف چه ابتداء دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه
 مبتدأ كَانَ فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کبی هغه اسم لپاره
 د كَانَ . یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د كَانَ الی حرف جار
 الآن مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر كَانَ پوری كَانَ سره د اسم اوسره د خبر خیل اوسره د متعلق
 خیل نه جمله اسمیه خبریه خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه تفسیر لپاره
 د مفسر . مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خیل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَدْ تَكُونَانِ بِمَعْنَى جَمِيعِ الْمُدَّةِ ، او حرف عاطف قد حرف تقلیل تَکُونَانِ
 فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر چه الف دی په تَکُونَانِ کبی هغه اسم لپاره
 د تَکُونَانِ باء حرف جار معنی مضاف جمیع مضی المدة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا
 مضاف الیه لپاره د مضاف چه معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار چه باء ده جار
 سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً میخه د واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه
 فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د تَکُونَانِ . تَکُونَانِ سره د اسم
 اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نَحْوَمَا رَأَيْتَهُ مَذْيُومِينَ او مَنْذُ يَوْمِينَ ، نحو
 مضاف ما نافیة رأیت فعل کا ضمیر فاعل او که ضمیر مفعول به مَنْذُ حرف جار یومین مجرور جار سره د مجرور
 خیل نه معطوف علیه او حرف عاطف مَنْذُ حرف جار یومین مجرور جار سره د مجرور خیل نه معطوف .
 معطوف علیه سره د معطوف خیل نه متعلق تر رأیت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د
 متعلق خیل نه جمله فعلیه مفسر أَيُّ حرف تفسیر جمیع مضاف مدّة مضاف انقطاع مصدر مضاف رؤیة مضی

مضاف خیل فاعل ته ی ضمیر د واحد متکلم او ایاء ضمیر د مفعول به دی لپاره درؤیة . درؤیة مصدر مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه چه یاء ضمیر د متکلم دی اوسره د مفعول به نه چه ایاء ضمیر دی مضاف الیه کبری
 لپاره د مضاف چه انقطاع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه
 جمیع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ اولفظ دیومان خبر . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه
 تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نخودی مضاف سره د
 د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره
 د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، **وَرَبِّ التَّقْوِيلِ** ، واو حرف عاطف لفظ د رب مبتدأ لام حرف
 جاره التقلیل مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته حیظه واحده
 مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه
شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلَا يَكُونُ
مَجْرُورَهَا الْإِنْكَرَةُ موصوفة ، واو حرف عاطف لاء حرف نافیة یكون فعل د افعال ناقصه
 نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری مجرور مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه اسم لپاره د یكون الا حرف استثناء نكرة موصوف اولفظ د موصوفة ور ته صفت . موصوف
 سره د صفت خیل نه د استثناء مفرغه خبر لپاره د یكون . یكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه
 معطوفه علیها ، **وَلَا يَكُونُ مُتَعَلِّقُهُ الْأَفْعَالُ مَا ضِيًّا** ، واو حرف عاطف لاء حرف نافیة یكون فعل دی
 د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری متعلق مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه اسم لپاره د یكون الا حرف استثناء فعلاً موصوف ماضی فی صفت موصوف سره د صفت خیل مستثنی
 مفرغه خبر لپاره د یكون . يَكُونُ سره د اسم اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، معطوفه علیها سره
د معطوف خیل نه ممثل ، نَحْوُ رَبِّ رَجُلٍ كَرِيمٍ لَقِيْتُ ، نحو مضاف رب حرف جاره رجل موصوف کَرِيم
 صفت . موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق تَرَقَّيْتُ مؤخر
 پوری لَقِيْتُ فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره
 د مضاف چه نخودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال
 مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
 اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، **وَقَدْ تَدْخُلُ عَلَى**
الضَّمِيرِ الْمُبْهَمِ ، واو حرف عاطف قد حرف تقلیل تَدْخُلُ فعل ضمیر په کبئی مستتر چه تغییر و نه کبری
 په هم سره او ارجع دی لفظ د رَبِّ ته هغه فی فاعل علی حرف جاره الضمیر موصوف المبهم صفت موصوف
 سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق تَرْتَدُّ خُلُ فعل پوری فعل سره
 د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،

وَلَا يَكُونُ تَمْيِيزُهُ إِلَّا نَكْرَةً مَوْضُوفَةً، وادحرف عاطف لاء حرف نافية يَكُونُ فعل دى دافعال ناقصه
 وُنه اسم مرفوع خبر منصوب غواړى تمیيز مضاف ؤ ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه اسم
 لپاره د يکون الإحرف استثناء نکره موصوف اولفظ دموصوفه دافعت دکره . موصوف سره دصفت
 خپل نه جمله اسميه معطوفه . معطوفه عليها سره دمعطوفى خپلى نه جمله اسميه خبريه ممثل ،
مُخَوَّرٌ بِهِ رَجُلًا جَوَادًا ، نحو مضاف رَبِّ حرف جاره ؤ ضمير بهم مييز رجلا موصوف جوادا صفت
 موصوف سره دصفت خپل نه تمیيز لپاره دمميّز . ميّز سره دتمييز خپل نه مجرور لپاره دجار مجرور
 سره دمجرور خپل نه متعلق ترفعل محذوف پورى چه لقيت دى لقيت فعل ت ضمير فاعل فعل سره د
 اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه لپاره دمضاف چه نحو دى مضاف سره دمضاف
 اليه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف ؤ ضمير مضاف اليه . مضاف سره د
 مضاف اليه خپل نه مبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسميه مثال لپاره دممثل . ممثل سره د
 مثال خپل نه جمله اسميه معطوفه ، وَالْوَاوُ لِلْقَسَمِ ، وادحرف عاطف اولفظ دالواو مبتدا لام حرف جاره
 القسم مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق ترثابته مقدر پورى ثابتة صيغه دواحد مؤنث اسم
 فاعل ضمير په کبنى مستتر دى هغه فى فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله
 خبر لپاره دمبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسميه معطوفه ، وَهِيَ لَا تَدْخُلُ إِلَّا عَلَى الْأَسَمِ
الظَّاهِرِ لَعَلَّ الْمَضْمَرِ ، وادحرف عاطف هي ضمير مبتدا لاء نافية تدخل فعل ضمير په کبنى مستتر
 هغه فى فاعل الإحرف استثناء على حرف جاره الاسم موصوف الظاهر صفت موصوف سره دصفت خپل نه
 مجرور لپاره دجار . جار سره دمجرور خپل نه مستثنى مفرغ معطوف عليه . لأحرف عاطف على حرف جاره
 المضمير مجرور جار سره دمجرور خپل نه معطوف . معطوف عليه سره دمعطوف خپل نه دامتعلق
 ترتد خل پورى فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعليه خبر لپاره دمبتدا . مبتدا سره
 دخبر خپل نه جمله اسميه خبريه ممثل ، نَحْوُ اللَّهِ لَا تُشْرِكُ بِاللَّهِ ، نحو مضاف وادحرف جاره لفظ
 دالله مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تراقيم مقدر پورى اقيم صيغه دواحد متکلم فعل
 مضارع معلوم ضمير په کبنى مستتر چه تعبير ور نه کيږي په أنا سره هغه فى فاعل فعل سره دفاعل اوسره
 دمتعلق خپل نه جمله فعليه قسم ، لام لپاره دتاکيد اشرير صيغه دواحد متکلم فعل مضارع معلوم
 ضمير په کبنى مستتر چه تعبير و نه کيږي په أنا سره هغه فى فاعل اواللبن مفعول به فعل سره دفاعل
 اوسره دمفعول به نه جمله فعليه جواب لپاره دقسم . قسم سره دجواب قسم نه مضاف اليه لپاره دمضاف
 چه نحو دى مضاف سره دمضاف اليه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف ؤ
 ضمير مضاف اليه . مضاف سره دمضاف اليه خپل نه مبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسميه مثال
 دممثل . ممثل سره دمثال خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، وَقَدْ تَكُونُ بِمَعْنَى رَبِّ ، واد
 حرف عاطف قد حرف تقليل تګون فعل دافعال ناقصه وُنه اسم مرفوع خبر منصوب غواړى ضمير په کبنى

مستترجه تعبیر و نه کبری په هې سره اوریاج دی لفظ دُرُب ته هغه اسم لپاره دتکون باء حرف جار معنی مضاف لفظ دُرُب مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه ښه جمله خبر لپاره دتکون . تکون سره د اسم اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، خو و عالم یعمل یعمله ، نحو مضاف واو حرف جار په معنی دُرُب سره عالم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری یعمل فعل ضمیر په کبسی مستترجه راجع دی عالم ته هغه یی فاعل باء حرف جار علم مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری یعمل فعل سره د فاعله اوسره د متعلق مقدم اوسره د متعلق مؤخر نه جمله فعلیه خبریه مفتر ، ای رب عالم یعمل یعمله ، ای حرف تفسیر رُب حرف جار عالم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری یعمل فعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل باء حرف جار علم مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل پوری یعمل فعل سره د فاعل او سره د متعلق مقدم او متعلق مؤخر نه جمله فعلیه تفسیر لپاره دمفتر . مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نخودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداء او محذوف چه مثاله دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداء . مبتداء سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والثناء للقسیر ، واو حرف عاطف لفظ الثناء مبتداء لام حرف جار القسیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه ښه جمله خبر لپاره د مبتداء . مبتداء سره دخبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وهی لاتدخل الاعلی السیر الله تعالی ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتداء لاء نافیة تدخل فعل ضمیر په کبسی مستترجه تعبیر و نه کبری په هې سره اوریاج دی لفظ الثناء ته هغه یی فاعل الاعلی استثناء و علم حرف جار اسم مضاف لفظ الله د وال الحال تعالی فعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د اسم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری تدخل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبر لپاره د مبتداء . مبتداء سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، اللهم اغفر لک تبه ولست علیه ولن سعه فيه ، خو تا لله لا ضربین زید ا ، نحو مضاف تاء حرف جار لفظ الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدرو پوری اقسام صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبسی مستترجه تعبیر و نه کبری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل

نه جمله فعلیه قسم لام حرف تاکید اونون ثقیله هم لپاره د تاکید او آخری صیغه د واحد متکلم ضمیر په
 کبنی مستتره تعبیر ورته کیری په انا سره هغه یی فاعل اولفظ د زیداً مفعول به فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه مضاف الیه
 لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا د محذوف چه مثاله
 دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا . مبتدا سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثنی . مثنی سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
 اعلموا انه لابد للقسم من الجواب ، اعلم صیغه د امر حاضر ضمیر په کبنی مستردی چه تعبیر ورته
 کیری په انت سره هغه یی فاعل ان حرف دی د حرفونو مشبهه بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواری کا
 ضمیر اسم لپاره دان لا لپاره د نفی د جنس بد مصدر لام حرف جاره القسم مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تربد مصدر پوری بد مصدر سره د متعلق خپل نه اسم شولپاره د لا لنی الجنس من حرف جاره
 الجواب مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موجود مقدر پوری موجود صیغه د اسم مفعول ضمیر په
 کبنی مستتره هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر
 لپاره د لا لنی الجنس . لا لنی الجنس سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری لپاره دان
 ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه قائم مقام د دوه مفعولینو د اعلم باندی . اعلم
 فعل سره د فاعل اوسره د قائم مقام د مفعولینو خپلو نه جمله فعلیه انشائیة اجمال ،
 فان کان جوابه جمله اسمیه ، فاعل حرف تفصیل کان فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع
 خبر منصوب غواری جواب مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه اسم لپاره د کانت
 جمله موصوف اسمیه صفت لپاره د موصوف . موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کان . کان سره
 د اسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، فان کانت مثبتة ، فاعل جزائیة کانت
 فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبنی مستتره هغه اسم لپاره د کانت او مثبتة صیغه د اسم مفعول
 ضمیر په کبنی مستتره هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه شبهه جمله خبر
 لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، وجب ان تكون
 مصدرية بان اولاهر الابتداء ، وجب صیغه د فعل ماضی معلوم ان مصدریه ناصب د فعل ماضی
 تكون فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبنی مستتره هغه اسم لپاره د تكون مصدرية صیغه د اسم
 مفعول ضمیر په کبنی مستتره هغه یی نائب فاعل چه هغه ضمیر راجع دی جمله ته باء حرف جاره لفظ
 دان معطوف علیه او حرف عاطف لفظ د لام مضاف الابداء مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه معطوف لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه د مجرور لپاره د جار چه باء
 ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدرية پوری مصدرية صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبنی مستتر
 هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د

تكون. تكون سره داسم اود خبر خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمصدر سره فاعل کېږي لپاره د فعل چه
 دَجَبَ دى فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جزائیه جزاء کېږي لپاره د شرط. شرط سره د جزاء خپل نه
 مثل، غَوَّوَاللّٰهَ اِنْ زَيْدًا قَاتِلٌ، غو مضاف واو حرف جار لفظ د الله مجرد جار سره د مجرور خپل
 نه متعلق تراقم مقدار پورې اُقیم صیغه د فعل مضارع ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په انا
 سره هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه قسم. اِنْ حرف دى د
 حروف مشبّه بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواړي زيدا اسم لپاره د اِنْ اَوْ قَاتِلٌ صیغه داسم فاعل
 ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په هو سره چه رابع دى زید ته هغه يي فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل خپل نه شبه جمله خبر لپاره د اِنْ. اَنْ سره داسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 جواب قسم. قسم سره د جواب نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة عليها، وَاللّٰهَ لَزَيْدٌ قَاتِلٌ
 راو ادلى حرف عاطفه واو ثانیة حرف جار لپاره د قسم اولفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تراقم مقدار پورې اُقیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي
 په انا سره هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لَزَيْدٌ لام لپاره
 د تاکید زید مبتدا قائم يي خبر مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم.
 قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة لپاره د معطوفة عليها. معطوفة عليها
 سره د معطوفی خپل نه د مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه خبر کېږي لپاره د مبتدا معذوف چه مثالة دى مثال مضاف که ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه مبتدا. مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفة عليها،
وَاِنْ كَانَتْ مَنَفِیَّةٌ، واو حرف عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی
 مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په هی سره چه رابع دى جمله ته هغه اسم لپاره د کانت. منفیة صیغه
 د اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په هی سره چه رابع دى لفظ د جملى ته هغه يي
 نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت. کانت سره داسم اود
 خبر خپل نه جمله اسمیه شرط، كَانَتْ مَصْدَرَةً بِمَا وَلَا وَاِنْ، کانت فعل د افعال ناقصه و نه
 ضمیر په کښی مستتر هغه اسم شو لپاره د کانت مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه
 يي نائب فاعل باء حرف جار لفظ د ما معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د لا معطوف اول واو حرف عاطف
 لفظ د اِنْ معطوف ثانى معطوف علیه سره د دواړو معطوفینو خپلو نه مجرور لپاره د جار چه باء ده جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدره پورې مصدره صیغه داسم مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه
 يي نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل شبه جمله خبر لپاره د کانت. کانت
 سره داسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مِثْلُ وَاللّٰهَ مَا زَيْدٌ قَاتِلٌ، مثل
 مضاف واو حرف جار لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پورې اُقیم صیغه

واحد متکلم ضمیر په کبښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل څه جمله فعلیه قسم ما حرف نانیه مشابه دی دیکس سره اسم مرفوع خبر منصوب غواړي زید اسم لپاره د ما اوقایما خبر لپاره د ما. ما سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله اسمیه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها، **وَوَاللّٰهُ لَازِیْدٌ فِی الدَّارِ وَالْآخِرَةِ**، و او اولی حرف عاطف و او ثانیه حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. لا لینی الجنس ملغاة العمل زید معطوف علیه مبتدأ. فی حرف جاره الدار مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موجود مقدار پوری موجود صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبښی مستتر هغه یې نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ. و لا عمرو و او حرف عاطف لا لپاره د نفی د جنس عمرو معطوف په مبتدأ باندی چه زید دی مبتدأ سره د خبر خپل نه او سره د معطوف خپل نه جمله اسمیه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة اولی، **وَوَاللّٰهُ اِنْ زَیْدٌ قَاتِلٌ**، اول و او حرف عاطف و او ثانیه حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. اِنْ حرف نفی زید مبتدأ اوقایما یې خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة ثانیه معطوفة علیها سره د دواړو معطوفینو خپلو نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مثل مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفة لپاره د معطوفة علیها چه فان کانت مثبتة الی دی معطوفة علیها سره د معطوفی خپلی نه دا جزاء لپاره د شرط چه فان کان جوابه جمله اسمیه دی شرط سره د جزاء نه جمله خبریه معطوفة علیها، **وَ اِنْ کَانَ جَوَابُهُ جُمْلَةً فَعَلِیَّةً**، و او حرف عاطف اِنْ حرف شرط کان فعل د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړي جواب مضاف کا ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه اسم لپاره د کان جمله موصوف فعلیه صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه شرط، **فَاِنْ کَانَتْ مُتَبَتِّةً**، فاء حرف تفصیل اِنْ حرف شرط کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبښی مستتر هغه اسم لپاره د کانت او مثبتة خبر لپاره د کانت. کانت سره د اسم او د خبر خپل نه جمله فعلیه شرط، **کَانَتْ مُصَلَّةً بِاللَّامِ وَقَدْ اُوْبِيَ بِاللَّامِ وَحْدَهُ**، کانت فعل دی د افعال ناقصه

ناقصه و نه ضمیر په کښی مستترهغه اسم لپاره د کانت مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستترهغه یی نائب فاعل شو بآء حرف جار لفظ اللام معطوف علیه و او حرف عاطف لفظ قد معطوف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور لپاره د جارچه حرف دیآء دی جار سره د مجرور خپل معطوف علیه او حرف عاطف بآء حرف جار لفظ اللام ذوالحال وُحْدَ مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه متعلق تر مصدره پورې مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستترهغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جزاء لپاره د شرط چه فان کانت مثبت دی شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، مِثْلُ وَاللّٰهِ لَقَدْ قَامَ زَيْدٌ ، مثل مضاف و او حرف جار لفظ واللّه مقسم به مجرور جار سره د محس وړ خپل نه متعلق تر اقسام مقدور پورې اقسام صیغه واحد متکلم ضمیر په کښی مستترهغه تعبیر و نه کیری په انا سرهغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لَقَدْ لام تاکیدیه قد حرف تحقیق قام فعل زید یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه علیها ، وَوَاللّٰهِ لَا فَعَلْتُ كَذَا ، د او اول حرف عاطفه دویم و او حرف جار لفظ واللّه مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اقسام مقدور پورې اقسام صیغه د واحد متکلم ضمیر په کښی مستترهغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لَفَعَلْتُ لام لپاره د تاکید او نون ثقیله هم لپاره د تاکید او اَفَعَلْتُ صیغه د واحد متکلم ضمیر په کښی مستترهغه یی فاعل اولفظ د کذا مفعول په فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه . معطوفه علیها سره د معطوفی خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا اُخذ فی چه مثاله دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا . مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وَإِنْ كَانَتْ مَنفِيَّةً ، و او حرف عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی مستترهغه اسم لپاره د کانت او منفیه خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه شرط ، فَإِنْ كَانَتْ فَعَلًا مَاضِيًا ، فاء جزائیه اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی مستترهغه اسم شولپاره د کانت فعلًا موصوف ماضیًا صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کانت کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه شرط ، كَانَتْ مُصَدَّرَةً بِهَا ، کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی مستترهغه اسم لپاره د کانت مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی هغه نائب فاعل بآء حرف جار لفظ د ما مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدره پورې مصدره صیغه د اسم سره د نائب

۳
۳

فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط چه فان کانت فعلاً ماضياً دى شرط سره د جزاء نه ممتل ، مثل **وَاللّٰهُ مَا قَاتَرُ زَيْدٌ** ، مثل مضاف واو حرف چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقسام فعل ضمیر په کبى مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم ما حرف نافیة قام فعل زید یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً بخذوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممتل ، ممتل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه علیها ، **وَإِنْ كَانَتْ فِعْلًا مُضَارِعًا** ، واو حرف عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبى مستتر هغه اسم لپاره د کانت فعلاً موصوف مضارعاً صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه شرط ، **كَانَتْ مَصْلَةً بَهَا وَلَا وَلَئِنْ** ، کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبى مستتر هغه اسم لپاره د کانت او مصدر رة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبى مستتر هغه نائب فاعل باء حرف چاره لفظ د ما معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د لا معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د لى معطوف ثانى معطوف علیه سره د دواړو معطوفینو خپلو نه مجرور کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدر رة پوری مصدر رة اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط . شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه ممتل ، مثل **وَاللّٰهُ مَا أَفْعَلَنْ كَذَا** ، مثل مضاف واو حرف چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقسام صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبى مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم ما حرف نافیة افعلن صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبى مستتر هغه یی فاعل اول لفظ د کذا مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه علیها ، **وَاللّٰهُ لَا أَفْعَلَنْ كَذَا** ، اول واو حرف عاطف دویم واو حرف چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقسام صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبى مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لا حرف نفی افعلن صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبى مستتر هغه یی فاعل اول لفظ د کذا مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه اولی ،

وَوَاللّٰهِ لَنْ أَفْعَلَكَ كَذَا، وَاُحَرِّفُ عَاطِفٌ دَوِّمٌ وَاوْحَرْفٌ جَارَةٌ لَفْظُ دَالٍّ مَجْرُورٌ جَارٌ سِرَّةٌ مَجْرُورٌ ۳
 خیل نه متعلق تر اُتیم مقدار پوری اُتیم صیغه دواحد متکلم ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل فعل سِرَّة
 د فاعل او سِرَّة د متعلق خیل نه جمله فعلیه قسم کُنْ حرف نافیة ناصبه اَفْعَلَنَّ صیغه دواحد متکلم ضمیر
 په مستتر هغه یی فاعل اولفظ د کُنْ المفعول به فعل سِرَّة د فاعل او سِرَّة د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 جواب لپاره د قسم . قسم سِرَّة د جواب خیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة ثانیة . معطوفة علیها سِرَّة
 د دواړو معطوفینو خیلونه مضاف الیه کبیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثلُ دی مضاف سِرَّة د مضاف الیه
 خیل نه خبر کبیری لپاره د مبتدأ محذوف چه بِشَالَهُ دی مثال مضاف کُ ضمیر مضاف الیه ، مضاف سِرَّة
 د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سِرَّة د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سِرَّة
 د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفة لپاره د معطوفة علیها چه فان کانت فعل لامضارعاً الا دی معطوفة
 علیها سِرَّة د معطوفی خیلی نه جزاء کبیری لپاره د شرط چه وان کانت منفیة دی شرط سِرَّة د جزاء خیل
 نه جمله اسمیه خبریه بیا معطوفة لپاره د معطوفة علیها چه فان کانت مشبته الا دی معطوفة علیها
 سِرَّة د معطوفی خیلی نه جزاء کبیری لپاره د شرط چه وان کانت جوابُ جمله فعلیه دی شرط سِرَّة د
 جزاء خیل نه بیا جمله خبریه معطوفة اولی کبیری لپاره د معطوفة علیها چه فان کانت جوابُ جمله اسمیه
 الا دی ، و قد یكون جواب القسم محذوفاً ، وَاوْحَرْفٌ عَاطِفٌ قَدْ لپاره د تقلیل یكون فعل دی
 د افعال ناقصه و نه جواب مضاف القسم مضاف الیه . مضاف سِرَّة د مضاف الیه خیل نه اسم لپاره د یكون
 او محذوفاً خبر لپاره د یكون ، یكون سِرَّة د اسم او د خبر خیل نه جمله فعلیه دال بالجزاء ، اِنْ کَانَ
 قبل القسم جمله کا جمله التي وقعت جوابه ، اِنْ حرف شرط کَانَ فعل دی د افعال ناقصه و نه
 قبل مضاف القسم مضاف الیه ، مضاف سِرَّة د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق تر ثابته مقدر
 پوری ثابتة صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سِرَّة د فاعل
 او سِرَّة د متعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم لپاره د کَانَ جمله موصوف کا جمله کَانَ حرف جاره الجملة
 موصوف التي موصول وَقَعَتْ فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل جواب مضاف کُ ضمیر مضاف
 الیه ، مضاف سِرَّة د مضاف الیه خیل نه مفعول به لپاره د فعل چه وَقَعَتْ دی فعل سِرَّة د فاعل او
 سِرَّة د مفعول به خیل نه جمله فعلیه صله لپاره د موصول . موصول سِرَّة د صلی خیلی نه صفت لپاره
 د موصوف چه الجملة دی موصوف سِرَّة د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سِرَّة د مجرور خیل نه
 متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابتة صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه
 یی فاعل اسم فاعل سِرَّة د فاعل او سِرَّة د متعلق خیل نه شبه جمله صفت لپاره د موصوف چه
 جمله دی موصوف سِرَّة د صفت خیل نه اسم مؤخر لپاره د کَانَ . کَانَ سِرَّة د اسم مؤخر او خبر
 مقدم خیل نه جمله اسمیه ممثِل ، مَثَلُ زَيْدٍ عَالَمٌ وَاللّٰهُ ، مَثَلُ مضاف زید مبتدأ مبتدأ عَالَمٌ صیغه
 دواحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سِرَّة د فاعل خیل نه شبه جمله

خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه قائم مقام د جواب د قسم واو حرف جاره
 لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر
 په کُنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم، قسم سره د قائم
 مقام د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائییه مفسره، أَيُّ وَاللَّهِ إِنَّ زَيْدًا عَالِمٌ، ای حرف تفسیر
 واو حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد
 متکلم ضمیر په کُنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم
 إِنَّ حرف د حروف مشبّه بالفعل نه زید اسم لپاره د إِنَّ او عَالِمٌ خبر لپاره د إِنَّ. إِنَّ سره د اسم اوسره
 دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه
 انشائییه تفسیر لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل
 دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک
 ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه
مثال لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، او کان
القسم و اقابین الجملة المذكورة، او حرف عاطف کان فعل د افعال ناقصه و نه القسم
 اسم لپاره د کان او واقعا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کُنی مستتر هغه یی فاعل لفظ د بین مضاف الجملة
 موصوف او المذكورة صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د
 بین دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ظرف لغو متعلق ترا قسما پوری واقعا صیغه د اسم فاعل ضمیر
 په کُنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د
 کان. کان سره د اسم او دخبر خپل نه جمله فعلیه مثل، مَثَلُ زَيْدٍ وَاللَّهِ عَالِمٌ، مثل مضاف
 زید مبتدأ قایم یی خبر مبتدأ سره دخبر خپل نه قائم مقام د جواب قسم واو حرف جاره لفظ د الله
 مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کُنی
 مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. قسم سره د قائم
 مقام د جواب قسم خپل نه مفسر، أَيُّ وَاللَّهِ إِنَّ زَيْدًا عَالِمٌ، ای حرف تفسیر واو حرف جاره لفظ
 د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر
 په کُنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم إِنَّ حرف
 دی د حروف مشبّه بالفعل نه زید اسم لپاره د إِنَّ او عَالِمٌ خبر لپاره د إِنَّ. إِنَّ سره د اسم او خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائییه تفسیر
 لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر
 مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه مثال لپاره د مثل

مثل سره د مثال خپل نه دا جمله معطوفه کړي لپاره د معطوفه عليها چه اړن کان قبل القسم اړدی .
 معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه دا شرط شرط سره د دال بالجزاء نه چه قد یون جواب القسم مخه
 دی جمله اسمیه معطوفه تانیه کړي لپاره د معطوفه عليها چه اړن کان جوابه جمله اسمیه د معطوفه
 عليها سره د دواړو معطوفینو خپلونه دا تفصیل کړي لپاره دا جمال چه اُعلم أنه لا بد للقيم من البراءة
 دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله فعلیه انشائیة معترضه لافعل لها من الاعراب ، وحاشا
 وُحْلاً وَعَدًا ، واو حرف عاطف حاشا معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ دخلاً معطوف اول واو حرف
 عاطف عَدًا معطوف ثانی معطوف علیه سره د معطوفینو خپلونه مبتدأ ، کل واحد منها للاستثناء
 لفظ دکل مضاف واحد صیغه د واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل مِنْ حرف جار
 هَا ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر واحد پورې واحد صیغه د اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه مضاف الیه کړي لپاره د مضاف چه لفظ دکل دی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مبتدأ لام حرف جار الاستثناء مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد
 پورې ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه کل واحد منها دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کړي لپاره د مبتدأ چه لفظ د حاشا ، خَلَا
وَعَدًا دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معتل ، مَثَلُ جَاءَ فِي الْقَوْمِ حَاشَا زَيْدٌ وَ
خَلَا زَيْدٌ وَعَدًا زَيْدٌ ، لفظ د مثل مضاف جاء فعل نون و قایه ی ضمیر د واحد متکلم مفعول به
 او القوم فاعل لپاره د جاء حاشا حرف جار اوسید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف علیه .
 واو حرف عاطف لفظ دخلا حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف اول واو حرف
 عاطف لفظ د عَدًا حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف ثانی معطوف علیه سره
 د معطوفینو خپلونه متعلق تر جاء فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف هَا ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د معتل . مَثَلُ سِرَّةٍ
د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ أَنَّ الْأَسْمَ الْوَاقِعَ بَعْدَهَا
يَكُونُ مَنْصُوبًا عَلَى الْمَفْعُولِيَّةِ ، واو حرف عاطف قَالَ فعل بعض مضاف هَا ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کړي لپاره د فعل چه قَالَ دی فعل سره د فاعل خپل نه
 جمله فعلیه قول . اِنْ حرف دی د حرفو مشبهه بالفعل نه الاسم موصوف الواقع صیغه د اسم فاعل
 ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل بعد مضاف هَا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه ظرف لغو متعلق تر الواقع پورې الواقع اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه

جمله صفت لپاره د موصوف. موصوف سره د صفت خپل نه اسم کېږي لپاره دا. بکون فعل دی
 د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی مستتر دی هغه اسم لپاره د بکون او منصوباً صیغه د اسم
 مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه یی نائب فاعل علی حرف جار ه المفعولیه مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر منصوباً پورې منصوباً صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
 خپل نه شبه جمله خبر لپاره د بکون، بکون سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه
 خبر کېږي لپاره دا. بکون سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کېږي لپاره
 د قول. قول سره د مقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، فحیدرکلی بکون هذه الالفاظ
افعالاً، فاء حرف عاطفه حین مضاف اذ مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ظرف لغو
 متعلق تر تګون پورې تګون فعل د افعال ناقصه و نه هغه اسم اشاره موصوف الالفاظ یی صفت
 موصوف سره د صفت خپل نه اسم کېږي لپاره د تګون اولفظ د افعالا خبر لپاره د تګون، تګون
 سره د اسم او د خبر خپل نه او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، والفاعل فیها
ضمیر مستتر د الکما، واو حرف عاطف لفظ د الفاعل مبتدأ فی حرف جار هها ضمیر مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر مستتر مؤخر پورې لفظ د ضمیر موصوف او مستتر صیغه د اسم مفعول
 ضمیر په کښی مستتر هغه یی نائب فاعل او دا کما مفعول مطلق مستتر صیغه د اسم مفعول سره د
 نائب فاعل او سره د مفعول مطلق او سره د متعلق مقدم خپل نه چه فیها دی شبه جمله خبر کېږي
 لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه، فالمثال المذكور فی معنی جار
القوم حاشا نریداً و خلا نریداً او عد انریداً، فاء حرف عاطفه لفظ د المثال موصوف اولفظ د
 المذكور صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ فی حرف جار ه معنی مضاف جَاء فعل نون و قایه
 ی ضمیر د واحد متکلم مفعول به او القوم ذوالحال حاشا فعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل
 او نریداً یی مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها
 واو حرف عاطف خلا فعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل او نریداً یی مفعول به فعل سره د فاعل
 او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه اولی واو حرف عاطف عدا فعل ضمیر په
 کښی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
 ثانیه معطوفه علیها سره د دواړو معطوفینو خپلونه حال کېږي لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال
 خپل نه فاعل کېږي لپاره د فعل چه جَاء دی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 خبریه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور
 کېږي لپاره د جار چه فی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدار پورې ثابت صیغه د
 واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل
 نه شبه جمله خبر کېږي لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَاِذَا وَقَعَتْ خَلَا وَعَدًا اَبْعَدَ مَا ، واورحرف عاطف اِذَا حرف شرط وقعت فعل لفظ دخلاً معطوف عليه واورحرف عاطف لفظ دَعَدًا معطوف . معطوف عليه سره د معطوف خیل نه فاعل کیری لپاره د فعل چه وَقَعَتْ دې اَبْعَد مضاف لفظ دَعَدًا مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مِثَل ، مِثَل مَا خَلَا زَيْدًا اَوْ مَا عَدَّ اَزِيدًا ، مثل مضاف مآ مصدریه خَلَا فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل زید مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه علیها واورحرف عاطف مآ مصدریه عَدَّ افعْل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل مثال سره د مثال خیل نه معطوف علیه ، اَوْ فِی صَدْرِ الْکَلَامِ ، واورحرف عاطف فِی حرف جار صدر مضاف او الکلام مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه مِثَل ، مِثَل خَلَا الْبَيْتُ زَيْدًا وَعَدَّ الْقَوْمُ زَيْدًا ، مثل مضاف خَلَا فعل البیت فاعل اوزیداً مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها واورحرف عاطف عَدَّ افعْل التَّوَمُّ فِی فاعل اوزیداً مفعول به مجموعه جمله فعلیه خبریه معطوفه . معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مِثَل ، مِثَل سره د مثال خیل نه معطوف کیری لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه متعلق تَرَوَقَعْتُ فعل یوری وَقَعْتُ فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه شرط تَعَيَّنَتْ اَلْفَعْلِیَّةُ ، تعینت افعْل او الف په تعینت کبئی ضمیر مرفوع متصل هغه فاعل کیری لپاره د فعل لام حرف جار الفعلیة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تعینت پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کیری لپاره د شرط . شرط سره د جزاء خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، جمله معطوفه علیها چه الباء للالصاق ده سره د تَوَلَّوْا مَعطوفاً تَوَخَّلَوْا نه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الاول حروف تجر الاسم فقط وتسمی حروفاً جاراً وهی سبعة عشر حرفاً ، دی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه ،

تَمَّ النَّوعُ الْاَوَّلُ بِعَوْنِ اللَّهِ وَتَوْفِيقِهِ ،

تاریخ ۱- ۱۲ رمضان المبارک ۱۴۱۴ هـ بمطابق ۲۲ فروری ۱۹۹۴ء :

== يَلُوحُ الْخَطُّ فِي الْقِرْطَابِيسْ دَهْرًا == وَكَاتِبُهُ رَمِيمٌ فِي التَّرَابِ :: ==

النوع الثاني

الحروف المشبهة بالفعل ، لفظ والنوع موصوف الثاني صفت . موصوف سره د صفت خيل مبتدأ
لفظ الحروف موصوف المشبهة صيغه د اسم مفعول ضمير به كبنى مستتر هه في نائب فاعل باء حرف
جاءه الفعل مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر المشبهة پوري المشبهة صيغه د اسم مفعول
سره د نائب فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله صفت كبرى لپاره د موصوف . موصوف سره
د صفت خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفة عليها ،
وهي تدخل على المبتدأ والخبر تنصب المبتدأ وترفع الخبر ، واو حرف عاطف ضمير دهي
مبتدأ تدخل فعل ضمير به كبنى مستتر چه راجع دى الحروف ته هه ذوالحال على حرف جاره المبتدأ
معطوف عليه واو حرف عاطف الخبر معطوف . معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كبرى لپاره
د جار . جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تدخل فعل پوري . تنصب فعل ضمير به كبنى مستتر هه
في فاعل المبتدأ مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه معطوفة عليها
واو حرف عاطف ترفع فعل ضمير به كبنى مستتر هه في فاعل الخبر مفعول به فعل سره د فاعل او
سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبر به معطوفه ، معطوفة عليها سره د معطوفى خيل نه حال
كبرى لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خيل نه د افاعل كبرى لپاره د تدخل فعل . فعل
سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبر به معطوفه ، وهي ستة حروف ، واو
حرف عاطف ضمير دهي مبتدأ ستة عدد مبهم ميز او حروف تمييز ميز سره د تمييز خيل نه
خبر كبرى لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، معطوفة عليها سره
د معطوفينو خيل نه اجمال ، اِنَّ وَاَنَّ ، لفظ د اَنْ مرفوع محلا خبر لپاره د مبتدأ محدوف چه احدها
دى احد مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتدأ . مبتدأ سره د
خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، وَاَنَّ واو حرف عاطف لفظ د اَنْ مرفوع محلا خبر لپاره د
مبتدأ محدوف چه ثانيها دى لفظ د ثاني مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه
خيل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، وهما لتحقيق
مضمون الجملة الاسمية ، واو حرف عاطف ضمير دهما مبتدأ لام حرف جاره تحقيق مضاف
مضمون مضاف الجملة موصوف الاسمية صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى
لپاره د مضاف چه مضمون دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف
چه تحقيق دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه
متعلق تر ثابتان مقدار پوري ثابتان صيغه د تشبيه مؤنث اسم فاعل ضمير به كبنى مستتر
هه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كبرى لپاره د

مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل ان زیداً اقائم، لفظ د مثل مضاف ان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زیداً اسم لپاره د ان او قائم خبر د ان، ان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مفسر، ای حقیقت قیام زید، ای حرف تفسیر حقیقت فعل ضمیر د ت فاعل قیام مضاف زید مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کیزی لپاره د حقیقت. حقیقت فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله معطوفه علیها، وبلغنی ان زیداً منطلق، و او حرف عاطفه بلغنی فعل نون دو قای می ضمیر د متکلم هغه یی مفعول به ان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زید اسم د ان او منطلق یی خبر ان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه فاعل کیزی لپاره د فعل چه بلغنی دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای بلغنی ثبوت انطلاق زید، ای حرف تفسیر بلغ فعل نون دو قای می ضمیر د متکلم مفعول به ثبوت مصدر مضاف انطلاق مصدر مضاف زید مضاف الیه لپاره د مضاف چه انطلاق دی، انطلاق مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه ثبوت دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کیزی لپاره د فعل چه بلغنی دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر کیزی لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وکان، و او حرف عاطف لفظ د کان مرفوع محلا خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه ثالثا دی ثالث مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه وهی للتشبيه، و او حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جازه التشبيه مصدر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل لحوکان نریداً اسد، لفظ د نحو مضاف کان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زید اسم د کان او اسد خبر لپاره د کان، کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه لفظ د نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَلَكِنْ ، و او حرف عاطف لفظ د لَكِنْ مرفوع محلا خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه رابعه ادى رابع
مضاف ها فمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
جمله اسميه خبريه معطوفه ، وَمِنْهُ لِلْأَسْتَدِ الْاِى لَدَفِعِ التَّوْهُمِ النَّاشِى مِنَ
الكلام السابق ، و او حرف عاطف فمير د هې مبتدأ لام حرف جاره استدراك مصدر مجرور جار
سره د مجرور خپل نه مفتقر اى حرف تفسير لَدَفِعِ لام حرف جاره دفع مضاف التوهم موصوف الناشى
صيغه د اسم فاعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل مِنْ حرف جاره الكلام موصوف السابق صفت
موصوف سره د صفت خپل نه مجرور د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر الناشى پورى الناشى
صيغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت كېرى لپاره د موصوف
چه التوهم دى موصوف سره د صفت خپل نه مضاف اليه كېرى لپاره د مضاف چه دفع مصدر
دى مصدر مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېرى لپاره د جار چه لام دى جار سره د مجرور
خپل نه تفسير كېرى لپاره د مفتقر ، مفتقر سره د تفسير خپل نه متعلق تر ثابته مقد ر پورى ثابته
صيغه د اسم فاعل مؤنث فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق
خپل نه شبه جمله خبر كېرى لپاره د مبتدأ چه هې فمير دى مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه
خبريه معطوفه ، وَلِهَذَا لَا تَقَعُ إِلَّا بَيْنَ الْجَمْلَتَيْنِ اللَّتَيْنِ تَكُونَانِ مُتَغَايِرَتَيْنِ بِالْمَفْهُومِ
و او حرف عاطف لام حرف جاره هَذَا اسم اشاره مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر لا تقع . زُخِر
پورى لا حرف ثابته تقع فعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل إِلَّا حرف استثناء لفظ د بين مضاف
الجمليتين موصوف اللتين اسم موصول تكونان فعل د افعال ناقصه وَهُنَا الْوَلَفِ په تكونان كېنى فمير د
فاعل هغه اسم لپاره د تكونان . متغاييرتين صيغه د اسم فاعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل بَاء
حرف جاره لفظ د المفهوم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المتغاييرتين پورى متغاييرتين صيغه
د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كېرى لپاره د تكونان ، تكونان سره
د اسم او خبر خپل نه جمله قطعيه صله كېرى لپاره د موصول ، موصول سره د صلى خپل نه صفت كېرى
لپاره د موصوف چه الجمليتين دى موصوف سره د صفت خپل نه مضاف اليه كېرى لپاره د مضاف چه
بين دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق تر لا تقع فعل پورى فعل سره د فاعل او سره
د متعلق مقدم نه او د متعلق مؤخر خپل نه جمله اسميه خبريه مِثْلُ ، مِثْلُ غَايِبٌ زَيْدٌ ، مثل مضاف
غايِب فعل زيد يي فاعل فعل سره د فاعل خپل نه مستثنى منه ، لَكِنْ بَكَرًا حَاضِرٌ ، لَكِنْ حرف د هر دو
مشبته بالفعل نه بكرًا اسم لپاره د لَكِنْ او حاضر خبر لپاره د لَكِنْ ، لَكِنْ سره د اسم او خبر خپل نه جمله
اسميه مستثنى كېرى لپاره د مستثنى منه ، مستثنى منه سره د مستثنى خپل نه معطوف عليه ،
وَمَا جَاءَ نِي زَيْدٌ ، و او حرف عاطف مَا ثابته جاء فعل نون دوقايى ي فمير د متكلم مفعول په كېرى لپاره
د فعل او زيد يي فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خپل نه جمله فعليّه خبريه مستثنى منه ،

لکن عمرُ جاءَني ، لکن حرف دی در حرفو مشبیه بالفعل نه عمرُ اسم لپاره دکن جاء فی فعل ی ضمیر
مفعول به اوبه جاء کنی ضمیر مستتر دی چه راجع دی عمرُ ته هغه یی فاعل فعل سره دفاعل اوسره د
مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبری لپاره د لکن د لکن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مستثنی کبری لپاره د مستثنی منه ، مستثنی منه سره د مستثنی خپل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه شوه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ بخذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر
مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مثال کبری لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، ولیت ، واو حرف
عاطف لیت مفعول ملاح خبر کبری لپاره د مبتدأ بخذوف چه خاصه دی حاس مضاف ها ضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
وهی للتمنی ، واو حرف عاطف ضمیر دی مبتدأ لام حرف جاء تمی مصدر مجرور جار سره د مجرور
خپل نه متعلق تر ثابته مقدر ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره
د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مثل ، مثل لیت زید اقا کمر ، مثل مضاف لیت حرف در حرفو مشبیه بالفعل نه زید
اسم لپاره د لیت اوقا خبر لپاره د لیت ، لیت سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه مفسر ،
ای التمنی قیامه ، ای حرف تفسیر آتمی صیغه د واحد متکلم ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل
قیام مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کبری لپاره د فعل - فعل
سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کبری لپاره د مفسر ، مفسر سره د تفسیر
خپل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری
لپاره د مبتدأ بخذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کبری لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه ، ولعل ، واو حرف عاطف لفظ د لعل ملاح خبر لپاره د مبتدأ بخذوف چه
ساد ملاح دی سادس مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهی للترجی ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف
جاء الترجی مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر یوسى ثابته صیغه د اسم فاعل
ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر
کبری لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل لعل السلطان
یکرمنی ، لفظ د مثل مضاف لعل حرف دی در حرفو مشبیه بالفعل نه السلطان اسم لپاره د لعل
یکرمنی فعل ضمیر به کنی مستتر دی چه راجع دی لفظ د السلطان ته هغه فاعل لپاره د فعل او

ضمیر دستکلم مفعول به کبری لپاره د فعل . فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبر کیری لپاره د لعل ، لعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتداً مخذوف چه مثال دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثیل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والفرق بین التمی والترجی ، واو حرف عاطف . الفرق مصدر بین مضاف التمی معطوف علیه واو حرف عاطف الترجی معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه بین دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه متعلق تر مصدر پوری چه الفرق دی الفرق مصدر سره د متعلق خپل نه مبتداً ، ان الاول یستعمل فی امکانات کما مر ، ان حرف دی د هر دو مشبهه بالفعل نه الاول اسم لپاره دان ، یستعمل فعل مجهول ضمیر په کبی مستتر هغه نائب فاعل فی حرف جاره امکانات مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف علیه کما مر کاف حرف جاره لفظ د ما موصول مرفوع فعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه صله کیری لپاره د موصول چه لفظ د ما دی موصول سره د صلی خپلی نه مجرور کیری لپاره د جار چه کاف دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یستعمل فعل پوری ، والمتمنعات مثل لیت الشباب یعود ، واو حرف عاطف لفظ د المتمنعات مثل ، مثل مضاف لیت حرف دی د حروفو مشبهه بالفعل نه الشباب اسم لپاره د لیت یعود فعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی الشباب ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د لیت لیت سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه انشائیة مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتداً مخذوف چه مثال دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه مثال کیری لپاره د مثل چه لفظ د المتمنعات دی مثل سره د مثال خپل نه معطوف کیری لپاره د معطوف علیه چه فی امکانات دی معطوف علیه سره د معطوف خپل نه طرف لغو متعلق تر یستعمل فعل پوری یستعمل فعل سره د نائب فاعل اوسره د وارو متعلقینو خپلو نه خبر کیری لپاره دان . ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، والترجی مخصوص بالامکنات ، واو حرف عاطف لفظ د الترجی منصوب اسم کیری لپاره دان مقداره مخصوص میغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء حرف جاره امکانات مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مخصوص پوری مخصوص میغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه خبر کیری لپاره دان مقداره ان مقداره سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه لپاره د معطوفه علیها معطوفه علیها سره د معطوف خپلی نه خبر کیری لپاره د مبتداً چه الفرق بین التمی والترجی دی مبتداً

سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه. فَلَا يُقَالُ لَعَلَّ الشَّبَابَ يَعُودُ، فاع جزایه لآخر نفی یقال فعل مجهول لعل حرف و حروف مشبهه بالفعل نه الشَّبَاب اسم لپاره د لعل، يَعُودُ صیغه د فعل مضارع ضمیر په کتبی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبر لپاره د لعل. لعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه اذنیایه نائب فاعل لپاره د فعل چه یقال دی فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط مقدر چه و اذاکان الامر کذلک دی و او حرف عاطف اِذَا حرف شرط کان فعل دی د افعال ناقصه و الامر اسم لپاره د کان او کذلک خبر لپاره د کان - کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَيَدْخُلُ مَا الْكَافَّةُ عَلَى جَمِيعِهَا، و او حرف عاطف تدخل فعل لفظ د ما موصوف الکافه صفت موصوف سره د صفت خپل نه فاعل کیری لپاره د فعل چه تدخل دی علا حرف جاره لفظ د جمیع مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره د چار چه علا دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه معطوفه علیها، تَكْفِيهَا عَنِ الْعَمَلِ، فاع حرف عاطف تكف فعل ضمیر په کتبی مستتر چه راجع دی لفظ د ما ته هغری فاعل او ها ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوف خپل نه مثل، لِقَوْلِهِ تَعَالَى، کاف په معنی د مثل سره او مثل مضاف قول مضاف الیه لپاره د مثل او مضاف ضمیر د ته و ضمیر ذو الحال تعالی فعل ضمیر په کتبی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال کیری لپاره د ذو الحال - ذو الحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول، وَأَمَّا الْهَمْكُمُ الْمُؤَدَّيْنِ وَاحِدٌ، اِن حرف دی د حروف مشبهه بالفعل نه ملغاة العمل او ما کافه لفظ د اله مضاف او کبر ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ لفظ د اله موصوف واحد یی صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ - مبتدأ سره د خبر خپل نه مقوله کیری لپاره د قول، قول سره د مقول خپلی نه جمله فعلیه معطوفه علیها، وَأِنَّمَا نَرِيدُ مُنْطَلِقٌ، و او حرف عاطف اِن حرف دی د حروف مشبهه بالفعل نه ملغاة العمل او ما کافه زید مبتدأ او منطلق خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوف خپلی نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه کاف دی په معنی د مثل سره مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ و محدوف چه مثاله دی شال مضاف و ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه اِنَّ وَاَنَّ و سره د معطوفاتو خپلونه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الثانی الی الی المشبهة بالفعل اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه، ...،

وَقَدْ نَزَّ الْعَمَلُ الثَّانِي بِالْخَيْرِ،

النوع الثالث

ماولا المشبهتان بليس ، لفظ النوع موصف الثالث مفت موصف سره دصفت خيل نه مبتداً لفظ دما معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ دلا معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه موصف ، المشبهتان صيغه داسم مفعول ضمير به كني مستتر هغه ذوالحال باء حرف جاره لفظ دليس مجرور محلاً جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترالمشبهتان پوري ، **في النفي والدخول على المبتداً والخبر** ، في حرف جاره لفظ دالنفي معطوف عليه الدخول مصدر على حرف جار المبتداً معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ دالخبر معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره دجار چه على دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر مصدر پوري چه الدخول دي مصدر سره دمتعلق خيل نه معطوف كيزي لپاره د معطوف عليه چه لفظ دالنفي دي معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار چه لفظ دفي دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترالمشبهتان پوري ،

ترفعان الاسم وتنصبان الخبر ، ترفعان صيغه دفعل مضارع معلوم ضمير چه الف دتشني دي هغه بي فاعل الاسم مفعول به فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفة عليها واو حرف عاطف تنصبان صيغه دفعل مضارع معلوم ضمير چه الف دتشني دي هغه بي فاعل او الخبر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خيل نه جمله فعليه معطوفه معطوفة عليها سره د معطوف خيلي نه حال كيزي لپاره ذوالحال چه ضمير مستتر په المشبهتان كني دي ذوالحال سره د حال خيل نه نائب فاعل كيزي لپاره داسم مفعول چه المشبهتان دي اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره دواو متعلقينو خيلو نه تشبيه جمله صفت كيزي لپاره د موصوف چه لفظ دما و لا دي موصوف سره دصفت خيل نه خبر كيزي لپاره دصفتاً ، مبتداً سره د خبر خيل نه جمله اسميه معطوفه عليها ، **وتدخل ما على المعرفة والنكرة** ، واو حرف عاطف تدخل صيغه دفعل مضارع معلوم لفظ دما فاعل لپاره دتدخل فعل على حرف جاره المعرفة معطوف عليه واو حرف عاطف النكرة معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار ، جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تدخل فعل پوري فعل سره د فاعل اوسره دمتعلق خيل نه جمله فعليه خبريه ممثل ، مثل ما سر يگ قايماً ، لفظ دمثل مضاف ما حرف نافية مشبيه بليس زيدا اسم لپاره دما اوقائماً خبر لپاره دما - ما سره داسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه كيزي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزي لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دي مثال مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتداً ، مبتداً سره د خبر خيل نه مثال كيزي لپاره د ممثل ، ممثل سره د مثال خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه ،

وَلَا تَدْخُلُ إِلَّا عَلَى النُّكْرَةِ ، وادحرف عاطف لآحرف نفی تدخلفعل إلاحرف استثناءعلی

حرف جاره النكرة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تدخلفعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه ممثل ، نحو لا تَدْخُلُ ظَرْفًا ، نحو مضاف لآحرف مشابهتین رجل اسم لپاره دلا او ظرفاً خبر لپاره دلا ، لآ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف لا ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال کیږی لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، جمله معطوفه علیها سره د معطوفینو خپلونه جمله اسمیه خبریه ، ، ، ،

النوع الرابع

حُرُوفٌ تَنْصِبُ الْأَسْمَ فَقَطْ ، لفظ د النوع موصوف الرابع بی صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ لفظ د حروف موصوف تنصب فعل ضمیر په کبنی مستتر چه رابع دی حروف ته هغه فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، او ترکیب د لفظ د فقط په نوع اوله کبنی تیر شوی دی ، وَهِيَ سَبْعَةُ أَحْرَفٍ ، وادحرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ سبعة عدد مبهم میز آحرف بی تمیز میز سره د تمیز خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه اجمال ، الواو ، لفظ د الواو مرنوع محلاً خبر دی لپاره د مبتدأ محذوف چه احدها دی احد مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وَهِيَ بِمَعْنَى مَعَ ، وادحرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ بمعنی کبنی باء حرف جاره لفظ د معنی مضاف او لفظ د مع مجرور محلاً مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه باء ده جار سره د مجرور خیل نه ظرف مستقر متعلق تر ثابته مقد پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبنی مستتر چه هی دی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، نحو استوی الماء والخشب ، لفظ د نحو مضاف استوی فعل الماء فاعل واو په معنی د مع الخشب مفعول معه کیږی لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول معه خیل نه جمله فعلیه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف لا ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خیل

نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَالْأَمْرُ**، واورحرف عاطف لفظ دایم مرفوع محلّ الخبر لپاره د مبتدأ
 محذوف چه ثانیه دی ثانی مضاف هّا ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه نه مبتدأ
 مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِلْأُسْتِثْنَاءِ**، واورحرف عاطف
 ضمیر دهی مبتدأ لام حرف جاره استثناء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدر
 پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل، **مُحْجَاةٌ فِي الْقَوْمِ الْأَزِيدِ**، نحو مضاف جاء فعل فون و قایه فی ضمیر
 د متکلم مفعول به القوم مستثنی منه الإحرف استثناء زیداً مستثنی، مستثنی منه سره د
 مستثنی نه فاعل کبری لپاره د فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د
 مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کّا ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل
 نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل، مثل سره د
 مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَيَا**، واورحرف عاطف لفظ دایم مرفوع محلّ الخبر
 لپاره د مبتدأ محذوف چه ثالثه دی ثالث مضاف هّا ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِنِدَاءِ**
الْقَرِيبِ وَالْبَعِيدِ، واورحرف عاطف هی مبتدأ کبئی لام حرف جاره لفظ د نداء مضاف
 القریب معطوف علیه واورحرف عاطف البعید معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه
 مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د نداء دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور
 کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د واحد
 مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق
 خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ چه ضمیر دهی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه، **وَيَا**، واورحرف عاطف لفظ دایم مرفوع محلّ الخبر لپاره د مبتدأ محذوف چه رابعها
 دی رابع مضاف هّا ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ - مبتدأ سره د
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ**، واورحرف عاطف لفظ دهّا مرفوع محلّ الخبر لپاره
 د مبتدأ محذوف چه خامسه دی، خامس مضاف هّا ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف
 الیه نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِنِدَاءِ الْبَعِيدِ**
 واورحرف عاطف ضمیر دهّا مبتدأ کبئی لام حرف جاره لفظ د نداء مضاف البعید مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار، جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر
 ثابتهان مقدر پوری ثابتهان صیغه د نشی مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر دی هغه

بی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیږی لپاره د مبتدا
 مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وای**، واو حرف عاطف لفظ دای مرفوع
 محلا خبر لپاره د مبتدا محذوف چه سادو سها دی سادس مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
والهمزة المفتوحة، واو حرف عاطف لفظ د الهمزة موصوف المفتوحة صفت موصوف سره د
 صفت خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدا محذوف چه سابعها دی سابع مضاف ها ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
وهما لنداء القرب، واو حرف عاطف هما ضمیر مبتدا لام حرف جارة لفظ د نداء مضاف او
 القرب مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه نه مجرور کیږی د جار - جار سره د مجرور نه
 متعلق تر ثابتان مقدر پوری ثابتان صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه بی فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیږی لپاره د مبتدا، مبتدا
 سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وهذه الحروف الخمسة تنصب**
الاسم، واو حرف عاطف هذه موصوف اول الحروف موصوف ثانی الخمسة صفت د موصوف چه
 الحروف دی موصوف سره د صفت خیل نه بیا صفت کیږی لپاره د موصوف چه هذه دی موصوف
 سره د صفت خیل نه مبتدا - تنصب فعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږی په هی سره
 هغه بی فاعل او لفظ د الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 خبریه خبر کیږی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزء،
إذا كان مضافا إلى اسم آخر، اذ حرف شرط کان فعل دی د افعالو ناقصه و نه ضمیر په کبی
 مستتر دی چه راجع دی الاسم ته هغه اسم لپاره د کان - مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر
 په کبی مستتر هغه بی نائب فاعل الی حرف جارة لفظ د اسم موصوف او آخر صفت موصوف سره
 د صفت خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مضافا پوری مضافا
 اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د کان - کان
 سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه شرط - شرط سره د دال بالجزء نه مثل،
نحويا عبد الله، نحو مضاف یا حرف نداء قائم مقام ادعو - ادعو صیغه د واحد متکلم فعل
 مضارع معلوم ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږی په انا سره هغه بی فاعل لفظ د عبد
 مضاف او لفظ د الله مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول به کیږی لپاره د فعل
 چه ادعو دی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه علیها،
وایا غلام زيد، واو حرف عاطف یا حرف نداء قائم مقام ادعو - ادعو فعل ضمیر په کبی مستتر
 هغه بی فاعل غلام مضاف زید مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول به کیږی

لپاره د آدغو. فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه ،
 وهیّا شریف القوم ، واو حرف عاطف هیّا حرف نداء قائم مقام د آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی
 مستتر هغه یی فاعل شریف مضاف القوم مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول
 په لپاره د آدغو ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه ،
 وائی افضل القوم ، واو حرف عاطف لفظ د آئی حرف نداء قائم مقام د آدغو ، آدغو فعل ضمیر
 په کبی مستتر هغه یی فاعل افضل مضاف القوم مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مفعول به کبری لپاره د آدغو فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفه ، واعبد الله ، واو حرف عاطف لفظ د (أ) حرف نداء قائم مقام آدغو فعل ضمیر
 په کبی مستتر هغه یی فاعل او لفظ د عبد مضاف او لفظ د الله مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه مفعول به کبری لپاره د فعل. فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه انشائیة معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفاتو اربعه وخیلو نه مضاف الیه کبری
 لپاره د مضاف چه لفظ د نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثنی ، مثنی سره
 د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وترفع الاسم ، واو حرف عاطف ترفع صیغه
 د فعل مضارع معلوم ضمیر په مستتر چه راجع دی الحروف ته هغه یی فاعل او الاسم مفعول
 فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه دال بالجزاء ، ان لم یکن
 ذلك الاسم مضافا ، ان حرف شرط لم حرف جازمه یکن فعل ناقص ذلك اسم اشاره
 موصوف الاسم صفت لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه اسم لپاره د یکن او
 مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب
 فاعل خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د یکن ، یکن فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه شرط ، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه مثنی ، مثنی یا زید ، مثل مضاف
 یاو حرف نداء قائم مقام آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل او نید مفعول
 په فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه علیها ،
 ویا رجل ، واو حرف عاطف یا حرف نداء قائم مقام آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی مستتر هغه
 یی فاعل او رجل یی مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه ...
 انشائیة معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال
 مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر

خپل نه جمله اسميه خبريه مثال لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله فعليه خبريه معطوفه ، معطوفه عليها چه الواو دی سره د معطوفاتو خپلونه تفصيل کيږي لپاره د اجمال چه النوع الرابع حروف تنصب الاسم فقط وهي سبعة اخرى ، دی اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله اسميه خبريه ، ،

النوع الخامس

حُرُوفُ تَنْصِبُ الْفِعْلَ الْمَضَارِعَ ، لفظ النوع موصوف الخامس في صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، حُرُوفُ موصوف تنصب صيغه د فعل مضارع معلوم ضميره كني مستتر دي چه تعبير ور نه كيږي په هي سره چه راجع دي حروف ته هغه في فاعل الفعل موصوف المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به كيږي لپاره د تنصب فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعليه خبريه صفت لپاره د موصوف چه حروف دي موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها ، وهي **أَرْبَعَةُ أَحْرَفٍ** ، واو حرف عاطف ضمير دهی مبتدأ أربعة عدد مبهم ميزا حرف مبدل منه ، **أَنْ وَلَنْ وَكَيَّ وَإِذَنْ** . واو حرف عاطف لفظ د اَنْ معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ د لَنْ معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د كَيَّ معطوف ثاني واو حرف عاطف لفظ د إِذَنْ معطوف ثالث معطوف عليه سره د معطوفاتو ثلثه و خپلونه بدل كيږي لپاره د مبدل منه چه ا حرف دي مبدل منه سره د بدل خپل نه تميز كيږي لپاره د ميز چه اربعة دي ميز سره د تميز خپل نه خبر كيږي لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه معطوفه عليها سره د معطوف خپلي نه اجمال ، **فَأَنْ لِلْأَسْتِقْبَالِ** ، فاء حرف تفصيل لفظ د اَنْ مبتدأ لام حرف جارة الاستقبال مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتة مقدرة پوري ثابتة صيغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضميره كني مستتر چه تعبير ور نه كيږي په هي سره هغه ذوالحال ، **وَأَنْ دَخَلْتُ عَلَى الْمَاضِي** ، واو حالیه ان حرف شرط دَخَلْتُ فعل ضميره كني مستتر هغه في فاعل على حرف جارة الماضی مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر دَخَلْتُ فعل پوري فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شرط دي او جزاء محذوفه ده او د شرط بيا حال كيږي لپاره د ذوالحال چه ضمير مستتر دي په ثابتة كني ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل كيږي لپاره د اسم فاعل . اسم فاعل چه ثابتة دي سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كيږي لپاره د مبتدأ چه لفظ د اَنْ دي مبتدأ سره د خبر نه جمله اسميه خبريه مثل ، **فَمَا أَهْلَمْتُ أَنْ أَدْخُلَ الْجَنَّةَ** ، فَمَا مضاف اسمت فعل ضمير مرفوع متصل فاعل لپاره د فعل اَنْ ناصبه مصدرية ادخل صيغه د واحد متكلم فعل مضارع معلوم ضميره كني مستتر چه تعبير ور نه كيږي په انا سره هغه في فاعل الجنة مفعول به لپاره د فعل

چه اذخل دی فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمصدر سره
مفرد کبری دامعطوف علیه، وَأَنْ دَخَلْتُ الْجَنَّةَ، واو حرف عاطف اَنْ ناصبه مصدریه دَخَلْتُ
میغه دواحد متکلم فعل ماضی معلوم ت ضمیر باره مرفوع متصل هغه فی فاعل الجنة مفعول به فعل
سره د فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمفرد به اَنْ مصدریه سره معطوف
معطوف علیه سره دمعطوف خپل نه مفعول به کبری لپاره داسلمت فعل - فعل سره د فاعل اوسره
دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره د
مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مضاف سره دمضاف الیه خپل
نه مبتداً، مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل، مثل سره د مثال
خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وَتَسْتَمِي هَذِهِ مَصْدَرِيَّةٌ، واو حرف عاطف تسمی
فعل مجهول هذیه اسم اشاره نائب فاعل لپاره د تسمی فعل او مصدریه مفعول به لپاره د تسمی
فعل سره د نائب فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،
وَلَنْ لِّتَاكِيدَ نَفِي الْمُسْتَقْبَلِ، واو حرف عاطف لفظ دکن مبتداً لتاکید لام حرف جار تاکید مضاف
لفظ د نفی هم مضاف المستقبل مضاف الیه لپاره دمضاف چه نفی دی مضاف سره دمضاف الیه خپل
نه بیا مضاف الیه لپاره دمضاف چه لفظ دتاکید دی مضاف سره دمضاف سره دمضاف الیه
خپل نه مجرور کبری لپاره د جار چه لام دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّم پوری
ثابته میغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره دمبتداً - مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مثل، مثل کن قرانی، لفظ د مثل مضاف تری فعل ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ورنه
کبری په اَنْت سره هغه فی فاعل اوئی ضمیر دواحد متکلم منصوب متصل مفعول به فعل سره د
فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف
سره دمضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر
مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مبتداً - مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مثال کبری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وَأَصْلُهَا لَا أَنْ عِنْدَ الْخَلِيلِ، واو حرف اَصْل مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف
الیه خپل نه مبتداً او لفظ د لا اَنْ خبر لپاره دمبتداً عِنْدَ مضاف الخلیل مضاف الیه، مضاف سره
دمضاف الیه خپل نه د اظرف لپاره د نسبت چه کوم په مبتداً او خبر کبری دی مبتداً سره د خبر
او دظرف خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فَحِذِّقْتُ الْمُهْزَرَةَ تَخْفِيفاً، فاء تفصیلیه حذقت
فعل مجهول الهزرة نائب فاعل او تخفیفاً مفعول له لپاره د فعل، فعل سره د نائب فاعل اوسره د
مفعول له خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها،

فَصَارَتْ لَانْ، فاء حرف عاطفه صارت فعل ناقص ضمیر په کښی مستترچه تعبیرونه کېږي په هې سوره چه رابع دی لفظ د لَنْ ته هغه اسم لپاره د صارت او لفظ د لَنْ خبر لپاره د صارت صارت فعل سوره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، **تَمْحُذُ فِت** **الالف لا لتقاء الساکنین**، فاء حرف عاطفه حذف فعل مجهول او لفظ د الالف نائب فاعل لا لتقاء الساکنین کښی لام حرف جاره التقاء مصدر مضاف الساکنین مضاف الیه مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار. جار سوره د مجرور خپل نه متعلق تَمْحُذُ فِت فعل پورې فعل سوره د نائب فاعل او سوره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه **فَبَقِيَتْ لَنْ**، فاء حرف عاطفه بقیت صیغه د فعل ماضی معلوم لفظ د لَنْ فاعل لپاره د بقیت فعل. فعل سوره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سوره د معطوف ثالثه و نه تفصیل کېږي لپاره د اجمال چه واصلها **لَا اِنْ** عند الخلیل دی اجمال سوره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَكُنِيَ لِلْسَّبَبِيَّةِ**، واو حرف عاطف لفظ د كُنِيَ مرفوع محلاً مبتدأ لام حرف جاره السببية مجرور جار سوره د مجرور خپل نه متعلق توثابته مقدر پورې ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مفسر، **اَي يَكُونُ مَا قَبْلَهَا سَبَبًا لِمَا بَعْدَهَا**، ای حرف تفسیر یكون فعل د افعال ناقصه و نه لفظ د ما موصول په معنی د الذی سوره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه طرف مستقر متعلق توثبت مقدر پورې ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستترچه رابع دی ما موصول ته هغه یی فاعل فعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خپل نه جمله فعلیه صله کېږي لپاره د موصول، موصول سوره د صلی خپلی نه اسم کېږي لپاره د یكون او لفظ د سبباً موصوف لما بعد ها کښی لام حرف جاره لفظ د ما موصول په معنی د الذی سوره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه طرف مستقر متعلق توثبت مقدر پورې ثبت صیغه د ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل فعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خپل نه جمله فعلیه صله لپاره د موصول چه لفظ د ما دی موصول سوره د صلی خپلی نه مجرور کېږي لپاره د جار. جار سوره د مجرور خپل نه متعلق توثابته مقدر پورې ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کېږي لپاره د موصوف چه سبباً دی موصوف سوره د صفت چس نه خبر کېږي لپاره د یكون. یكون فعل ناقص سوره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر، مفسر سوره د تفسیر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل،

مثل أَسْلَمْتُ كَيْ أَدْخَلَ الْجَنَّةَ ، لفظ د مثل مضاف اسلمت فعل ت ضمیر فاعل کئی حرف ناصبه د فعل مضارع اَدْخَلَ صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الجنة مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معلله مضاف کبئی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبئی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه . فَإِنَّ الْإِسْلَامَ سَبَبٌ لِّدُخُولِ الْجَنَّةِ ، فاء حرف تعلیل اِنْ حرف دی دحروف مشبهه بالفعل نه لفظه الاسلام اسم لپاره د اِنْ . سبب موصوف لدخول کبئی لام حرف جاره دخول مصدر مضاف الجنة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبئی د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثوابته مقدور پوری ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبهه جمله خبر لپاره د اِنْ . اِنْ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه علت لپاره د ماقبل خیل لا محال لهماين الاعراب ، وَإِذْ لِلْجَوَابِ وَالْجُزْأِ ، واو حرف عاطف لفظ دا ذن مبتدأ لام حرف جاره الجواب معطوف علیه واو حرف عاطف الجزاء معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثوابته مقدور پوری ثابتة صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهو لا يتحقق إلا في الزمان المستقبل ، واو حرف عاطفه هو ضمیر مبتدأ لا نافية يتحقق صیغه د فعل مضارع معلوم ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الا حروف استثناء فی حرف جاره الزمان موصوف المستقبل صفت ، موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتیقا فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبئی لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، هے لا تدخل إلا على الفعل المستقبل ، حرف فاء کبئی د نئی احتماله دی یا فاء عاطفه دی لپاره د تفریع یا فاء لپاره د نتیجی دی او یا فاء جزائییه دی هے ضمیر مبتدأ لا نافية تدخل فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الا حروف استثناء على حرف جاره الفعل موصوف المستقبل صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتیقا فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبئی لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ،

مثل اِذْنُ تَدْخُلُ الْجَنَّةَ ، مثل مضاف اِذْنُ حرف ناصبه تدخل فعل ضمير به کبني مستتر چه تعبیر و نه کبری به انت سره هغه بی فاعل الجنة مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه ذوالحال . فی جواب من قال اسلمت ، فی حرف جاره جواب مضاف من اسم موصول په معنی الذی سره قال فعل ضمیر په کبني مستتر هغه بی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه قول . اسلمت فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د ذاعل خپل نه مقوله کبری لپاره د قول قول سره د مقولی خپلی نه صله کبری لپاره د موصول چه من دی موصول سره د صلی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ جواب دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کبری لپاره ده جار ، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مقولاً مقدر پوری مقولاً صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه بی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کبری لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه مثال کبری لپاره د ممثل ، مثل سره سره د مثال خپل نه نتیجه ارجاء کبری لپاره د شرط مقدر چه اذاکان الامر کذلک دی او جمله معطوفه کبری معطوفه علیها چه فان الاستقبال دی سره د تلو معطوفاتو خپلونه تفصیل کبری لپاره د اجمال چه النوع الخامس الذی اوجا سره د تفصیل نه جمله اسمیه خبریه ،

النوع السادس

حروف تجزم الفعل المضارع ، النوع موصوف السادس صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتداً . لفظ د حروف موصوف تجزم فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر و نه کبری په هی سره چه رابع دی حروف ته هغه فاعل لپاره د فاعل او لفظ د الفعل موصوف المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به کبری لپاره د تجزم فعل . فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه صفت کبری لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه خبر کبری لپاره د مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها وهي خمسة احرف ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتداً خمسة عدد بهم مینز او احرف مبدل منه ، لم وما ولا امر ولا النهی ، لفظ د لم معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د لماً معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د لام مضاف الامر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف ثاني واو حرف عاطف لفظ د لا مضاف او النهی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف ثالث ، وان للشرط والجزاء ، واو حرف عاطف لفظ د ان ذوالحال لام حرف جاره الشرط معطوف علیه واو حرف عاطف الجزاء معطوف ، معطوف علیه

سره د معطوف خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مقضیه مقد پوری مقضیه صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کیری لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه معطوف رابع کیری معطوف علیه سره د معطوفاتو اربعه وخیلونه بدل کیری لپاره د مبدل منه چه احرز دی مبدل منه سره د بدل خپل نه تمیز کیری لپاره د میزچه خمسة دی میز سره د تمیز خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خیالی نه اجمال ،

قَلَمٌ يَجْعَلُ الْمُسَارِعَ مَاضِيًا ، قاء تفصیلیه لفظ د کلم مبتداً تجعل فعل ضمیر په کبني مستتر چه راجع دی کلمه د کلم ته هغه یی فاعل المضارع مفعول اول لپاره د تجعل او ماضياً موصوف او منیا صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول ثانی لپاره د تجعل فعل - فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه مهمل ، مثل لم يضرب ، لفظ د مثل مضاف کلم حرف جازم يضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه تمیز په کیری په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه ذوالحال ، بمعنی ما ضرب ، باء حرف جار لفظ د معنی مضاف ما حرف نافیة ضرب فعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره د جار چه باء ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثانیاً مقد پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کیری لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مهمل ، مهمل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، واما مثل کلم ، واو حرف عاطف لفظ د لما مبتداً مثل مضاف او لفظ د کلم مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مستثنی منه ، لکنها مختصة بالاستغراق ، لکن حرف د حروف مشبهه بالفعل نه لپاره د استثناء ها ضمیر منصوب محلاً اسم لپاره د لکن او مختصة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه یی نائب فاعل باء حرف جار الاستغراق مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مختصة پوری مختصة صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د لکن - لکن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مستثنی ، مستثنی منه سره د مستثنی خیالی نه مهمل ، مثال يضرب زيد ، لفظ د مثل مضاف لما حرف جازم يضرب فعل او نريد فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه منشر ،

ای ماضرب زید فی شئ من الازمنة الماضية ، ای حرف تفسیر ما حرف نافی ضرب فعل زید فاعل فی حرف جار جاره لفظ دشی موصوف من حرف جار جاره الاثرینه موصوف او الماضية صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کیزی لپاره دجارچه من دی جار سره دمجور صفت نه متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابته د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل . اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه شبه جمله صفت کیزی لپاره د موصوف چه لفظ دشی دی موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کیزی لپاره دجارچه فی دی جار سره دمجور خیل نه متعلق تر ضرب فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره دفتسر . مفسر سره دتفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، ولام الامر وهی لطلب الفعل ، واو حرف عاطف لفظ دلام مضاف الامر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتداً واو په وهی کبی زائد دی وهی ضمیر مبتداً لام حرف جار جاره طلب مضاف الفعل مضاف الیه ، اما عن الفاعل الغائب ، اما حرف تردید عن حرف جار جاره الفاعل موصوف الغائب صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور لپاره دجار جار سره دمجور خیل نه مثل ، مثل لیضرب ، لفظ دمثل مضاف او لام په لیضرب کبی لپاره دام غائب جازم د فعل مضارع ، یضرب فعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په هو سره هغه فی فاعل فعل سره دفاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه معطوف علیه ، او عن الفاعل المتکلم ، او حرف عاطف عن حرف جار جاره الفاعل موصوف المتکلم صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور لپاره دجار جار سره دمجور خیل نه مثل ، مثل لا ضرب ، مثل مضاف لا ضرب صیغه د امر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په انا سره هغه فی فاعل فعل سره دفاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه علیها ، ولنضرب ، واو حرف عاطف لنضرب صیغه د امر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په نحن سره هغه فی فاعل فعل سره دفاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه معطوف اول او عن المفعول الغائب ، او حرف عاطف عن حرف جار جاره المفعول موصوف

الغائب صفت موصوف سره دصفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه مثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف ليضرب صيغه د امر ضمير په کښي مستترچه تعبير وړ نه کيږي په هرو سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل - ممثل سره د مثال خپل نه معطوف ثاني،، او عَنِ الْمَفْعُولِ الْمُخَاطَبِ، او حرف عاطف عَنْ حرف جار المفعول موصوف المخاطب صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه ممثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير وړ نه کيږي په اَنت سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل ممثل سره د مثال خپل نه معطوف ثالث، او عَنِ الْمَفْعُولِ الْمُتَكَلِّمِ، او حرف عاطف عَنْ حرف جار المفعول موصوف المتكلم صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه ممثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير وړ نه کيږي په اَنَا سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه عليها، و لِضَرْبٍ، او حرف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير وړ نه کيږي په نَحْنُ سره هغه يي فاعل فعل سره د نائب خپل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفي خپلي نه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل ممثل سره د مثال خپل نه معطوف رابع، معطوف عليه چه اَمَّا عَنْ الْفَاعِلِ الْغَائِبِ دي سره د معطوفات اربعه و خپلونه متعلق ترمصدر پوري چه طلب دي په وَهِي لطلب الفعل کښي، طلب مصدر سره د مضاف اليه خپل نه چه الفعل دي او سره د متعلق خپل نه مجرور لپاره د جار چه لام دي په لطلب کښي جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترثابته مقدرة پوري ثابته صيغه د اسم فاعل ضمير په کښي مستتر هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کيږي لپاره د مبتدأ چه لام الامر دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، و لَا إِلَهَ، او حرف عاطف لفظ لَا مضاف او انتهى مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ، و هِيَ ضِدَّ لَامِ الْأَمْرِ، او زائده ضمير د هېه مبتدأ

لفظ دضد مضاف اولفظ دلام مضاف اوارام مضاف اليه لپاره د مضاف چه لام دی مضاف سره
 د مضاف اليه خپل نه بيا مضاف اليه لپاره د مضاف چه لفظ دضد دی مضاف سره د مضاف
 اليه خپل نه مفسر، ای لطلب ترك الفعل، أي حرف تفسیر لام حرف جارء طلب مصدر
 مضاف لفظ دترك هم مضاف اولفظ دالفعل مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه
 بيا مضاف اليه لپاره د مضاف چه لفظ دطلب دی، أما عن الفاعل الغائب، إما حرف
 تردید عن حرف جارة الفاعل موصوف الغائب صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور
 د جار. جار سره د مجرور خپل نه معطوف عليه، أو المخاطب، أو حرف عاطف المخاطب معطوف
 اول. أو المستكبر، أو حرف عاطف المتكلم معطوف ثاني معطوف عليه سره د معطوفینو خپلو
 نه ممثل. مثل لا يضرب، لفظ دمثل مضاف لأحرف نهی يضرب فعل ضمیر په کبني مستتر
 چه تعبیر ور نه کیری په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة علیها، ولا تضرب، و او حرف عاطف لأحرف نهی تضرب فعل ضمیر په کبني مستتر
 چه تعبیر ور نه کیری په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة اولی، ولا اضرب، و او حرف عاطف لأحرف نهی اضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه
 تعبیر ور نه کیری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة ثانیة، ولا تضرب، و او عاطفه لأحرف نهی تضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه
 تعبیر ور نه کیری په نحن سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوف
 ثانیة، معطوفة علیها سره د معطوفات ثلثة وخیلونه مثال کیری لپاره د ممثل، مثل سره د
 مثال خپل نه ظرف لغو متعلق تر مصدر پوری چه طلب دی، طلب مصدر سره د مضاف اليه
 او سره د متعلق خپل نه مجرور کیری لپاره د جار چه لام دی په لطلب کبني جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر ثابتة مقدار ثابتة صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر
 هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله تفسیر کیری لپاره د
 مفسر، فسر سره د تفسیر خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه ضمیر دی دی مبتدأ سره د
 خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه لا الهی دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وإن، و او حرف عاطف لفظ دإن مبتدأ، وهی تدخل علی
الجملة، و او زائدة هی ضمیر مبتدأ تدخل فعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل علی
 حرف جارة الجملة مجرور، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ دإن دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفة علیها،

والجملة الاولى تكون فعلية، واورحرف عاطف لفظ الجملة موصوف الاولی صفت موصوف
سره د صفت خیل نه مبتدأ. تكون فعل ناقص ضمیر په کنی مستتر هغه اسم لپاره د تكون
اوفعلية خبر لپاره د تكون. تكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری ی
لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، والثانية قد
تكون فعلية، واورحرف عاطف لفظ الثانية مبتدأ قد حرف تقلیل تكون فعل ناقص ضمیر
په کنی مستتر هغه اسم لپاره د تكون اوفعلية خبر لپاره د تكون. تكون سره د اسم او خبر
خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وقد تكون اسمیه، واورحرف عاطف قد حرف
تقلیل تكون فعل ناقص ضمیر په کنی مستتر هغه اسم لپاره د تكون او اسمیه خبر لپاره د تكون
تكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوف
خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه لفظ الثانية دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه ثانیه، وتسمى الاولى شرطاً، واورحرف عاطف تسمى فعل مجهول الاولی
مرفوع تقدیراً نائب فاعل لپاره د تسمى او شرطاً مفعول به لپاره د تسمى، تسمى فعل سره د نائب
فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثالثه، والثانية جزاء،
اورحرف عاطف لفظ الثانية مرفوع نائب فاعل لپاره د فعل مقداره تسمى دی او جزاء
مفعول به لپاره د تسمى، تسمى فعل مقداره سره د نائب فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله
فعلیه خبریه معطوفه رابعة، معطوفه علیها چه وإن وهي تدخل علی الجملتين دی سره د
معطوفات اربعة وخیلونه اجمال، فإن كان الشرط والجزاء، فأحرز تفصيل إن حرف
شرط كان فعل ناقص الشرط معطوف علیه واورحرف الجزاء معطوف معطوف علیه سره د
معطوف خیل نه بیا معطوف علیه، او الشرط وحده، واورحرف عاطف لفظ الشرط واورحرف
لفظ دوحدۀ مضاف ۀ ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه حال کیری ی
لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل
نه اسم کیری ی لپاره د کان، فعلاً مضارعاً، لفظ د فعلاً موصوف مضارعاً صفت موصوف
سره د صفت خیل نه خبر کیری لپاره د کان. کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه
شرط، فبحرمة إن علی سبيل الوجوب، فاء جزائیة تجزم فعل ۀ ضمیر مفعول به او
لفظ د إن فاعل لپاره د فعل چه تجزم دی علی حرف جارة سبيل مضاف الوجوب مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بحر ویر کیری ی لپاره د جارة علی دی جار سره د مجرور
خیل نه متعلق ترتیجزم فعل یوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق
خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه مثل،

مَثَلُ أَنْ تُضْرِبَ أَضْرِبَ ، لفظ د مثل مضاف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبَ** فعل ضمیر به کبشی
 مستتر چه تعبیر و نه کبری به **أَنْتَ** هغه **یُ** فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه جمله فعلیه
 شرط - **أَضْرِبَ** فعل ضمیر به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبری به **أَنَا** سره هغه **یُ** فاعل فعل
سِرَ د فاعل خپل نه جمله فعلیه **جَزَاءً** د شرط ، شرط **سِرَ** د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه علیها ، **وَأَنْ تَضْرِبَ ضَرِبْتَ** ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبَ** فعل ضمیر
 به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبری به **أَنْتَ** سره هغه **یُ** فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه
 جمله فعلیه شرط ، **ضَرِبْتَ** فعل **تُ** ضمیر باره هغه **یُ** فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه جمله
 فعلیه **جَزَاءً** لپاره د شرط شرط **سِرَ** د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه اولی ،
وَإِنْ تَضْرِبَ فَرِيدٌ ضَارِبٌ ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبَ** فعل ضمیر به کبشی مستتر
 چه تعبیر و نه کبری به **أَنْتَ** سره هغه **یُ** فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه جمله فعلیه
 شرط **فَرِيدٌ** کبشی فاء جزائیة **زیدٌ** مبتدأ **ضَارِبٌ** **یُ** خبر مبتدأ **سِرَ** د خبر خپل نه جمله اسمیه
 به جزاء لپاره د شرط ، شرط **سِرَ** د جزاء نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه معطوفه
 ییها **سِرَ** د معطوفینو خپلونه مضاف الیه لپاره د مضاف چه مثل **دِی** مضاف **سِرَ** د مضاف
 الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله **دِی** مبتدأ **سِرَ** د خبر خپل نه مثال
 کبری لپاره د مثنی ، مثنی **سِرَ** د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ،
وَإِنْ كَانَ الْجَزَاءُ وَحْدًا فَعَلًا مُضَارِعًا ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **كَانَ** فعل ناقص
 الجزاء ذوالحال لفظ دوحد مضاف **وَ** ضمیر مضاف الیه مضاف **سِرَ** د مضاف الیه خپل نه حال
 کبری لپاره د ذوالحال ، ذوالحال **سِرَ** د حال خپل نه اسم کبری لپاره د کان لفظ د فعلا موصوف
 مضارع اسفت موصوف **سِرَ** د صفت خپل نه خبر کبری لپاره د کان - **كَانَ** **سِرَ** د اسم او خبر خپل
 نه جمله فعلیه خبریه شرط ، **فَتَجَزَمَ** **عَلَى سَبِيلِ الْجَوَانِ** ، فاء جزائیة تجزم فعل ضمیر
 به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبری به **هَی** سره هغه **یُ** فاعل او **وَ** ضمیر مفعول به علی حرف
 جارة **سَبِيلِ** مضاف **الجَوَانِ** مضاف الیه مضاف **سِرَ** د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د
 جارة **سِرَ** د مجرور خپل نه متعلق تر تجزم فعل پوری فعل **سِرَ** د فاعل او **سِرَ** د مفعول
 به او **سِرَ** د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه **جَزَاءً** لپاره د شرط شرط **سِرَ** د جزاء خپل نه
 جمله فعلیه خبریه مثل ، **نَحْوَانِ ضَرِبْتَ أَضْرِبَ** ، نحو مضاف **إِنْ** حرف شرط **ضَرِبْتَ** فعل
تُ ضمیر فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط **أَضْرِبَ** فعل ضمیر به کبشی
 مستتر هغه **یُ** فاعل فعل **سِرَ** د فاعل خپل نه جزاء لپاره د شرط شرط **سِرَ** د جزاء خپل نه
 جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه خودی مضاف **سِرَ** د مضاف الیه
 خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله **دِی** مبتدأ **سِرَ** د خبر خپل نه جمله اسمیه

خبریه مثال کبری لپاره د ممثل ، ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فان کان الشرط والجزاء الخ دی سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کبری لپاره د اجمال چه روان وهی تدخل علی الجملتين الخ دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فلم تجعل المضارع ماضياً منفياً دی سره د ټولو معطوفاتو خپلونه تفصیل کبری لپاره د اجمال چه النوع الساس حروف تجزم الفعل المضارع الخ دی ، اجمال سره د تفصیل نه جمله اسمیه خبریه ،

النوع السابع اسماء تجزم الفعل المضارع ، لفظ د النوع موصوف السابع صفت موصوف

سره د صفت خپل نه مبتدأ . لفظ د اسماء موصوف تجزم فعل ضمير په کبني مستتر چه تعبیر ورته کبری په هې سره چه راجع دی اسماء ته هغه فاعل لپاره د فعل اولفظ د الفعل موصوف اولفظ د المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به کبری لپاره د تجزم فعل ،

حال كونها مشتملة على معنى إن ، لفظ د حال مضاف اوكون مصدر د فعل ناقص چه كَانْ دی اوها ضمير اسم دی لپاره د كون په معنى کبني او مضاف اليه دی په لفظ کبني اوكون درته مضاف دی ، مشتملة صيغه د اسم فاعل ضمير په کبني مستتر هغه في فاعل على حرف جاره اولفظ د مفعوف مضاف اولفظ د ان مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور کبری لپاره د جار چه چه على دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترو مشتملة پورې مشتملة صيغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر کبری لپاره د كون مصدر . كون مصدر سره د اسم او خبر خپل نه مضاف اليه کبری لپاره د لفظ د حال مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مفعول فيه کبری لپاره د تجزم فعل . فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او مفعول فيه خپل نه جمله فعلیه صفت کبری لپاره د موصوف چه اسماء دی موصوف سره د صفت خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ چه النوع السابع دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها

وتدخل على الفعلين ، واو حرف عاطف تدخل فعل ضمير په کبني مستتر چه تعبیر ورته کبری په هې سره چه راجع دی اسماء ته هغه في فاعل على حرف جاره اولفظ د الفعلين مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترو تدخل فعل پورې فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه معطوفه ، ويكون الفعل الاول ، واو حرف عاطف يكون فعل د افعال ناقصه و

نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړي لفظ د الفعل موصوف او الاول صفت موصوف سره د صفت خپل نه اسم لپاره د يكون ، سبب للفعل الثاني ، سبب خبر لپاره د يكون او للفعل کبني لم حرف جاره اولفظ د الفعل موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترو يكون فعل پورې فعل ناقص سره د اسم او خبر

اوسره د ستعلوق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، ویسمی الاول شرطاً والثانی
جزاءً، واو حرف عاطف یسم فعل مجهول اولفظ الاول نائب فاعل لپاره د فعل مجهول چه
یسم دی او معطوف علیه، او شرطاً مفعول به کبری لپاره د یسم فعل مجهول او معطوف علیه
والثانی کبئی واو حرف عاطف لفظ الثانی معطوف به الاول باندی او جزاءً معطوف په لفظ د
شرطاً باندی یسم فعل سره د نائب فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
معطوفه علیها چه النوع السابع دی سره د معطوفاتو خپلونه اجمال، فان کان الفعلان
مضارعین، فاء حرف تفصیل ان حرف شرط کان فعل دی د افعال ناقصه و نه اولفظ د
الفعلان اسم لپاره دکان او مضارعین خبر لپاره دکان. کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه علیها، او کان الاول مضارعاً وون الثانی، او حرف عاطف
کان فعل دی د افعال ناقصه و نه لفظ د اول اسم لپاره دکان او مضارعاً خبر لپاره دکان لفظ
د وون مضاف او الثانی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کبری لپاره
د فعل ناقص چه کان دی کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه
علیها سره د معطوفی خپلی نه شرط، فان تجزم واجب فی المضارع، فاء جزائیة الجزم مبتداً
او واجب صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل فی حرف جاره المضارع مجرور
جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترو واجب پوری واجب صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره
د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتداً. مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه تفصیل لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصیل
خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهی تسعة اسماء، واو حرف عاطف ضمیر
دهی مبتداً تسعة عدد مبهم مینر لفظ د اسماء تمیز مینر سره د تمیز خپل نه مبدل منه
لفظ د من معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د ما معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د ای
معطوف ثانی واو حرف لفظ د متی معطوف ثالث واو حرف عاطف لفظ د اینما معطوف رابع واو
حرف عاطف لفظ د ای معطوف خامس واو حرف لفظ د هرهما معطوف سادس واو حرف عاطف
لفظ د حیثما معطوف سابع واو حرف عاطف لفظ د اذ ما معطوف ثامن معطوفه علیها سره د
معطوفاتو ثمانیه و. خپلونه بدل کبری لپاره د مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خپل
نه خبر کبری لپاره د مبتداً چه هی ضمیر دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
اجمال، فمن وهو لا يستعمل الا فی ذوی العقول، فاء حرف تفصیل اولفظ د من مبتداً
واو حرف زائد ضمیر د هو مبتداً لا يستعمل کبئی لا حرف نافیه یستعمل فعل ضمیر په کبئی
مستتر چه تعبیر و نه کبری په هو سره چه راجع دی لفظ د من ته هغه فاعل لپاره د فعل
الاحرف استثناء فی حرف جاره ذوی مضاف اولفظ د العقول مضاف الیه، مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یستعمل فعل پوری
 فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د مبتدا چه هو ضمیر
 دی مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه خبر کبری لپاره د مبتدا چه لفظ د من دی
 مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نحو من یکرمنی ، لفظ د غومضاف
 لفظ د من مرفوع محلا مبتدا او یکرمن فعل ضمیر په کبری مستتر چه راجع دی لفظ د من ته هغه یی
 فاعل او نون و قایه او یی ضمیر د متکلم مفعول به لپاره د یکرمن فعل ، فعل سره د فاعل او سره
 د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبری لپاره د مبتدا چه لفظ د من دی مبتدا سره
 د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، اگر مکه ، اکرم فعل و ضمیر مفعول به او په اکرم
 کبری ضمیر مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره
 د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه مفسر
 ای ان یکرمنی زید ، ائی حرف تفسیر ان حرف شرط یکرمن فعل نون و قایه یی ضمیر مفعول
 به او یی فاعل لپاره د یکرمنی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 شرط ، اگر مکه ، اکرم فعل ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل
 او و ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د
 شرط ، شرط سره د جزاء خیل نه جمله فعلیه معطوفه علیها ، وان یکرمنی عمرو اگر مکه ،
 و او حرف عاطف ان حرف شرط یکرمن فعل نون و قایه یی ضمیر مفعول به او عمرو فاعل لپاره د
 یکرمنی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به نه جمله فعلیه شرط ، اگر مکه فعل ضمیر په کبری
 مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل او و ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل
 او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه تفسیر کبری لپاره د مفسر
 مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدا چه مثاله دی مثال مضاف و ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه نه مبتدا - مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال
 کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ،
 و ما ، و او حرف عاطف او لفظ د ما مبتدا او خبر یی وروسته دی ، وهو لا یستعمل الا فی
 غیر ذوی العقول ، و او لپاره د استیناف ضمیر د هو مبتدا و لا حرف نافیستعمل فعل
 مجهول ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ورنه کبری په هو سره چه راجع دی لفظ د ما ته
 هغه ذوالحال الا حرف استثناء فی حرف جاره ذوی مضاف العقول مضاف الیه ، مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر

یستعمل فعل پوری اولفظ غالباً منصوب دی بناء برحالیث لپاره دذوالحال چه ضمیر مستتر دی په یستعمل کبنی ذوالحال سره د حال خپل نه نائب فاعل کیږی لپاره د فعل چه یستعمل دی فعل سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره د مبتدا چه ضمیر د هودی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل لاهمن الاعراب، او یا داجمله خبر لپاره د مبتدا چه لفظ د مادی نویه دی وقت کبنی به واو په وهو لا یستعمل لپاره د استیناف نه وی بلکه داواو به زائد واقع وی په مابین د مبتدا او د خبر کبنی او زیادت د حرف په مابین د مبتدا او خبر کبنی جا نړدی، تفکر.

خو ما تشتر اشتتر، لفظ د نحو مضاف او ما اسم جزم وړ کوی مضارع ته او تشتر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل اولفظ د ما شرطیه مفعول به مقدم لپاره د تشتر فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جزاء کیږی لپاره د شرط، شرط سره جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای ان تشتر الفرس، ای حرف تفسیر ان حرف شرط تشتر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل او الفرس مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر الفرس، اشتتر صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل او الفرس مفعول به فعل سره د فاعل او مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کیږی لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وان تشتر التوب، واو حرف عاطف ان حرف شرط تشتر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل او التوب مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر التوب، اشتتر صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل او التوب مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کیږی لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ د نغودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدا چه لفظ د مادی او مذکور دی په ما قبل کبنی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، دا هغه وخت خبر کیږی چه دا عبارت چه وهو لا یستعمل الا فی غیر ذوی العقول غالباً جمله معترضه شی، وای، واو حرف عاطف اولفظ د ای مبتدا.

وهو لا يستعمل إلا في ذوي العقول، وأو حرف استئناف هو ضمير مبتدأ لأو حرف
 بانه يستعمل فعل مجزوء ضمير به كبنى مستترجه راجع دى لفظ دأتى ته هغه ئى نائب فاعل
 الأو حرف استثناء فى حرف جارة ذوى مضاف العقول مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه
 خيل نه مجزوء لپاره د جارجار سره د مجزوء، خيل نه متعلق تر يستعمل فعل مجزوء سره د
 نائب فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبريه خبر لپاره د مبتدأ چه هو ضمير دى
 مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معترضه لاجل لها من الاعراب، معطوفه عليها
 وتلزمه الاضافة، واو حرف عاطف تلزم فعل ه ضمير مفعول به الاضافة فاعل لپاره د
 فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه معترضه لاجل لها من
 الاعراب معطوفه، مثل ايتهم يضربنى، مثل مضاف ائى اسم شرط مضاف او هم ضمير
 مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه چه هم ضمير دى مبتدأ يضرب فعل ضمير
 به كبنى مستترجه تعبير ور نه كبرى په هو سره هغه ئى فاعل نون وقايه اوئى ضمير متكلم
 مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه خبر كبرى لپاره د
 مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه شرط، اضر به، اضر فعل او ضمير
 مفعول به او به اضر كبنى ضمير مستتر دى چه تعبير ور نه كبرى به انا سره هغه ئى فاعل
 فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه جزاء كبرى لپاره د شرط
 شرط سره د جزاء خيل نه مفسر، ائى ان يضربنى زيد، ائى حرف تفسير ان حرف شرط
 يضرب فعل نون وقايه ئى ضمير مفعول به اوزيد فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول
 به خيل نه جمله فعليه شرط، اضر به، اضر فعل ضمير به كبنى مستترجه تعبير ور نه
 كبرى به انا سره هغه ئى فاعل او ضمير مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به
 خيل نه جمله فعليه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خيل نه جمله فعليه خبريه
 معطوفه عليها، وان يضربنى عمرو، واو حرف عاطف ان حرف شرط يضرب فعل نون وقايه
 ئى ضمير متكلم مفعول به او عمرو فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله
 فعليه شرط، اضر به، اضر فعل ضمير به كبنى مستتر هغه ئى فاعل او ضمير مفعول
 به فعل سره د فاعله او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه جزاء لپاره د شرط، شرط سره
 د جزاء خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفى خيل نه تفسير لپاره
 د مفسر، مفسر سره د تفسير خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه خودى مضاف سره
 د مضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ چه لفظ دأتى دى مبتدأ سره د خبر خيل نه
 جمله اسميه خبريه معطوفه، ومئى، واو حرف عاطف لفظ دمتى مبتدأ، وهو للزمان،
 واو حرف زائده به ما بين دى مبتدأ او د خبر كبنى هو ضمير مبتدأ لام حرف جارة الزمان مجزوء

جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدري پورې ثابته صيغه د اسم فاعل ضمير په کښی مستتر هغه يې فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کيږي لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه خبر کيږي لپاره د مبتدا چه لفظ د متي دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مفضل، مثل متي تذهب مثل مضاف متي اسم شرط منصوب محلاً بنا بر ظرفيت تذهب فعل ضمير په کښی مستتر هغه يې فاعل چه تعبير ور نه کيږي په انت سره، فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه شرط، اذهب، اذهب فعل ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انا سره هغه يې فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه مفسر. اي ان تذهب اليوم، اي حرف تفسير ان حرف شرط تذهب فعل ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انت سره هغه يې فاعل او اليوم مفعول فيه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فيه خپل جمله فعليه شرط، اذهب اليوم، اذهب فعل ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انا سره هغه يې فاعل او اليوم مفعول فيه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فيه خپل نه جمله فعليه خبريه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها. وان تذهب غدا، واو حرف عاطف ان حرف شرط تذهب فعل ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انت سره هغه يې فاعل او غدا مفعول فيه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فيه خپل نه جمله فعليه خبريه شرط، اذهب غدا، اذهب فعل ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انا سره هغه يې فاعل او غدا مفعول فيه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فيه خپل نه جمله فعليه خبريه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعليه خبريه معطوفه معطوفه عليها سره د معطوفي خپلي نه تفسير کيږي لپاره د مفسر مفسر سره د تفسير خپل نه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه مثال کيږي لپاره د مفضل، مفضل سره د مثال خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، واينما، واو حرف عاطف لفظ د اينما مبتدا، وهولمکان واو حرف زائده واقع شوي په مابين د مبتدا او د خبر کښی، هو ضمير مبتدا لام حرف جاره مکان مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدري پورې ثابته صيغه د اسم فاعل ضمير په کښی مستتر هغه يې فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کيږي لپاره د مبتدا مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مفضل، مثل اينما تمش مثل مضاف اينما اسم شرط منصوب بناء بر ظرفيت تمش صيغه د فعل مضارع ضمير په کښی مستتر چه تعبير ور نه کيږي په انت سره هغه يې فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه

شرط، آمش، امش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په انا سره هغه
 یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء نه
 مفسر، ای ان تمش الی المسجد، ای حرف تفسیر ان حرف شرط تمش فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په انت سره هغه یی فاعل الی حرف جاره المسجد مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق ترمش فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق نه جمله
 فعلیه شرط، آمش الی المسجد، امش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په
 انا سره هغه یی فاعل الی حرف جاره المسجد مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا مش پوری
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء
 خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وان تمش الی السوق، واو حرف عاطف ان حرف
 شرط تمش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په انت سره هغه یی فاعل الی حرف
 جاره السوق مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترمش فعل پوری فعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط، آمش الی السوق، امش فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په انا سره هغه یی فاعل الی حرف جاره السوق مجرور جار سره
 د مجرور خپل نه متعلق ترا مش فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله
 فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه علیها
 سره د معطوفی خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کيږي لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر
 خپل نه مضاف الیه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مثال کيږي لپاره د مثل، مثال سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وآنی، واو حرف عاطف لفظ دآنی مبتدأ، وهو ایضاً للمکان، واو حرف نائده هو ضمیر مبتدأ
 ایضاً مفعول مطلق لپاره د فعل محذوف چه أض دی أض صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه اوسره د
 مفعول مطلق خپل نه جمله فعلیه معترضه لاهل لها من الاعراب، لام حرف جاره مکان مجرور
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی
 مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کيږي
 لپاره د مبتدأ چه هو ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کيږي
 لپاره د مبتدأ چه لفظ دآنی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
مثال الی تکن، مثل مضاف الی اسم شرط منصوب محلاً بنا بر ظرفیت تکن فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر وړ نه کيږي په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه

شرط، اَكُنْ، اَكُنْ فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه یی فاعل
 فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه
 مفسّر: ای اِنْ تَکُنْ فِی الْبَلَدِ، آی حرف تفسیر اِنْ حرف شرط تګن فعل ضمیر په کښی مستتر
 چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره البلده مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر تګن فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط،
 اَكُنْ فِی الْبَلَدِ، اَكُنْ فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه یی فاعل
 فی حرف جاره البلده مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراکُن فعل پوری فعل سره د
 فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله
 فعلیه معطوفه علیها، وَاِنْ تَکُنْ فِی الْبَادِيَةِ، وَاو حرف عاطف، اِنْ حرف شرط تګن فعل ضمیر
 په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره البادية مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر تګن فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله
 فعلیه شرط، اَكُنْ فِی الْبَادِيَةِ، اَكُنْ فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انا
 سره هغه یی فاعل او فی حرف جاره البادية مجرور جار سره د مجرور نه متعلق تراکُن فعل پوری
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء
 خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کیږی لپاره د
 مفسّر مفسّر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کیږی لپاره د مِثْل، مِثْل سره د مِثَال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
 وَمَهْمَا، وَاو حرف عاطف لفظ د مَهْمَا مبتدأ، وَهُوَ لِلزَّمانِ، وَاو حرف زائد واقع شوی په مابین
 د مبتدأ او د خبر کښی هُو ضمیر مبتدأ لام حرف جاره الزمان مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شېبه جمله خبر کیږی لپاره د مبتدأ چه هُو ضمیر
 دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیږی لپاره د مبتدأ چه لفظ د مَهْمَا دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مِثْل، مِثْل مَهْمَا تَذْهَب، مِثْل مضاف مَهْمَا
 اسم شرط منصوب بنا بر ظرفیت تَذْهَب فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په
 انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه شرط، أَذْهَبْ، أَذْهَبْ
 فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل نه
 جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه مفسّر، آی اِنْ تَذْهَبِ الْيَوْمَ،
 آی حرف تفسیر اِنْ حرف شرط تَذْهَب فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کیږی په انت

سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه شرط، أذهب الیوم، اذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وإن تذهب غدا، واو حرف عاطف اِن حرف شرط تذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه شرط، أذهب غدا، اذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کبزي لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کبزي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبزي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبزي لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وحیثما، واو حرف عاطف حیثما مبتدأ، وهو لمتکان، واو حرف زائده هو ضمیر مبتدأ لام حرف جاره المكان مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په هو سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبزي لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کبزي لپاره د مبتدأ چه لفظ د حیثما دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل حیثما لقعد، مثل مضاف حیثما اسم منصوب بنا بر ظرفیت تقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد، أقعد فعل ضمیر په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد فی القرية، ای ان تقعد فی القرية، جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه مفسر، ای ان تقعد فی القرية، ای حرف تفسیر اِن حرف شرط تقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره القرية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تقعد فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد فی القرية، أقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل فی حرف جاره القرية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر أقعد فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه عیها،

وَأَنَّ تَقَعْدَ فِي الْبَلَدَةِ ، وَاوْحَرْ عَاطِفَ إِنَّ حَرْفَ شَرْطٍ تَقَعْدَ فَعْلَ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ
تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنْتَ سِرَّةَ هَفَئِي ذِي عِلِّ فِي حَرْفِ جَارَةِ الْبَلَدَةِ مَجْرُورٌ جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٍ
نَهَ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعْلَ يَوْرِي فَعْلَ سِرَّةَ دَ فَاعِلٌ اَوْسَرَّةَ دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً شَرْطٌ ، أَفْعَلُ
فِي الْبَلَدَةِ ، أَقَعْدَ فَعْلَ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنَا سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِي
حَرْفِ جَارَةِ الْبَلَدَةِ مَجْرُورٌ جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٍ نَهَ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعْلَ يَوْرِي فَعْلَ سِرَّةَ دَ فَاعِلٌ اَوْسَرَّةَ
دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً جَزَاءَ لِيَارَةِ دَ شَرْطٌ ، شَرْطٌ سِرَّةَ دَ جَزَاءُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ
مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا سِرَّةَ دَ مَعْطُوفٌ فِي خَيْلِي نَهَ تَعْبِيرٍ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مُفْتَرٍ مَفْسَرٍ سِرَّةَ دَ تَعْبِيرٍ خَيْلٍ نَهَ مَضَافٌ
إِلَيْهِ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مَضَافٌ چَهَ مِثْلَ دِي مَضَافٌ سِرَّةَ دَ مَضَافٌ إِلَيْهِ خَيْلٍ نَهَ خَبَرٍ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مَبْتَدَأٌ
مُحَذَّوْفٌ چَهَ مِثَالُهُ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةَ دَ خَبَرُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً اِسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مِثَالُ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مِثْلُ ،
مِثْلُ سِرَّةَ دَ مِثَالُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً اِسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ ، وَإِذَا مَا ، وَاوْحَرْ عَاطِفَ لَفْظٍ إِذَا مَا
مَبْتَدَأٌ ، وَهُوَ يَسْتَعْمَلُ فِي غَيْرِ ذَوِي الْعُقُولِ ، وَاوْحَرْ زَائِدَةٌ وَاقِعٌ بِهَ مَا بَيْنَ دَ مَبْتَدَأُ اَوْ دَ خَبَرٍ
كُنْى هُوَ ضَمِيرٌ مَبْتَدَأٌ يَسْتَعْمَلُ فَعْلَ مَجْهُولٍ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ رَاجِعٌ دِي لَفْظٍ إِذَا مَا تَهَفَئِي
فِي نَائِبِ فَاعِلٍ فِي حَرْفِ جَارَةِ لَفْظٍ غَيْرِ مَضَافٍ ذَوِي اَيْضًا مَضَافُ الْعُقُولِ مَضَافٌ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّةَ
دَ مَضَافٌ إِلَيْهِ خَيْلٍ نَهَ بِمَا مَضَافٌ إِلَيْهِ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مَضَافٌ چَهَ لَفْظٍ غَيْرِ دِي مَضَافٌ سِرَّةَ دَ مَضَافٌ
إِلَيْهِ خَيْلٍ نَهَ مَجْرُورٌ كِبَرِيَّ دَ جَارِ چَهَ فِي دِي جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٍ نَهَ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعْلَ يَوْرِي
فَعْلَ سِرَّةَ دَ نَائِبِ فَاعِلٌ اَوْسَرَّةَ دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً خَبَرِيَّةً خَبَرٍ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مَبْتَدَأُ چَهَ
هُوَ ضَمِيرٌ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةَ دَ خَبَرُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً اِسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً خَبَرٍ كِبَرِيَّ لِيَارَةِ دَ مَبْتَدَأُ چَهَ لَفْظٍ إِذَا مَا
دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةَ دَ خَبَرُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً اِسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مِثْلُ ، مِثْلُ إِذَا مَا تَفْعَلُ ، مِثْلُ مَضَافٍ لَفْظٍ
إِذَا مَا اِسْمِ شَرْطٍ تَفْعَلُ فَعْلَ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنْتَ سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِ
فَعْلَ سِرَّةَ دَ فَاعِلٌ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً شَرْطٌ ، أَفْعَلُ ، أَفْعَلُ فَعْلَ مَضَارِعِ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ
وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنَا سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِ فَعْلَ سِرَّةَ دَ فَاعِلٌ خَيْلٍ نَهَ جَزَاءَ لِيَارَةِ دَ شَرْطٌ شَرْطٌ سِرَّةَ جَزَاءِ
خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً خَبَرِيَّةً مُفْتَرٍ ، أَيْ إِنَّ تَفْعَلُ مَحْيَاطَةٌ ، أَيْ حَرْفُ تَقْسِيرٍ إِنَّ حَرْفَ شَرْطٍ تَفْعَلُ
فَعْلَ ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنْتَ سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِ اَوْ اَلْمَحْيَاطَةُ مَفْعُولٌ
بِهَ فَعْلَ سِرَّةَ دَ فَاعِلٌ اَوْ سِرَّةَ دَ مَفْعُولٌ بِهَ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً شَرْطٌ ، أَفْعَلُ اَلْمَحْيَاطَةُ ، أَفْعَلُ فَعْلَ
ضَمِيرٍ بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنَا سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِ اَوْ اَلْمَحْيَاطَةُ مَفْعُولٌ بِهَ فَعْلَ سِرَّةَ
دَ فَاعِلٌ اَوْ سِرَّةَ دَ مَفْعُولٌ بِهَ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً جَزَاءَ لِيَارَةِ دَ شَرْطٌ شَرْطٌ سِرَّةَ دَ جَزَاءُ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً
فَعْلِيَّةً مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا ، وَأَنَّ تَفْعَلُ الزَّرَاعَةُ ، وَاوْحَرْ عَاطِفَ إِنَّ حَرْفَ شَرْطٍ تَفْعَلُ فَعْلَ ضَمِيرٍ
بِهَ كُنْى مُسْتَرْجِعَةٍ تَعْبِيرٍ وَرَنَهَ كِبَرِيَّ بِهَ أَنْتَ سِرَّةَ هَفَئِي فِي فَاعِلِ اَوْ الزَّرَاعَةُ مَفْعُولٌ بِهَ فَعْلَ سِرَّةَ دَ
فَاعِلٌ اَوْ سِرَّةَ دَ مَفْعُولٌ بِهَ خَيْلٍ نَهَ جَمْلَةً فَعْلِيَّةً شَرْطٌ ،

افعل الزرعة ، افعَل فعل ضميریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په آنا سره هغه یی
 فاعل الزرعة مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره
 د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی
 نه تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی
 مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَأِنْ كَانَ الْفَعْلُ الثَّانِي مَضَارِعًا دُونَ الْاَوَّلِ ،
 واو حرف عاطف اِنْ حرف شرط کَانَ فعل ناقص لفظ الفعل موصوف او الثاني صفت موصوف سره
 د صفت خپل نه اسم لپاره د کَانَ او مضارعاً خبر لپاره د کَانَ د مضاف الاول مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فيه لپاره د کَانَ ، کَانَ سره د اسم او خبر او مفعول فيه
 خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط . فَالْوَجْهَانِ فِي الْمَضَارِعِ ، فاء حرف جزاء الوجهان مبتداً فی
 حرف جار المزارع مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثباتان مقدار بوری ثباتان صیغه
 د اسم ضمیریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په هُما سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د
 فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتداً آچه الوجهان دی مبتداً سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، الْمَجْزَمُ وَالرَّفْعُ ، لفظ د المجزم معطوف علیه واو حرف عاطف الرفع معطوف ، معطوف علیه
 سره د معطوف خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه وَهُمَا دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل ، مِثْلَ إِذَا كَتَبْتَ ، مثل مضاف إِذَا ما اسم شرط منصوب بنا بر طر فیت کتبت
 فعل ت ضمیر مرفوع متصل هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط ، اَلْكَتَبُ ، اکتب
 فعل ضمیریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په آنا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل
 نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه
 کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً
 محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل
 مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فَنَنْ لَا يَسْتَصِلُ إِلَّا
 فی ذوی العقول دی سره د ټولو معطوفاتو خپلونه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه وَهِيَ تَسْعَةُ
 اسماء الذی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه فَالْفَعْلَانِ
 الذی معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه النوع السابع دی اجمال
 سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه ، ، ،

النوع الثامن

اسماء تنصب الاسماء النكرات ، النوع موصوف الثامن صفت موصوف سره دصفت خيل نه مبتدأ ، اسماء موصوف تنصب فعل ضمير به كبنی مستتر چه تعبیر ورنه كبرى به هئ سره هغه بى فاعل ، الاسماء موصوف النكرات صفت موصوف سره دصفت خيل نه مفعول به كبرى لپاره دتنصب فعل ، على التمييز ، على حرف جارة التمييز مجرور جار سره دمجورر خيل نه متعلق ترتصب فعل پورى فعل سره دفاعل او سره دمتعلق خيل نه جمله فعلیه صفت كبرى لپاره دموصوف چه اسماء دى موصوف سره دصفت خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها ، وهى اربعة اسماء ، واو حرف عاطف هئ ضمير مبتدأ اربعة عدد بهم ميز او اسماء تمييز ميز سره دتمييز خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه عليها سره دمعطوفى خيل نه مبین ، الاول لفظ عشر ، لفظ الاول مبتدأ لفظ مضاف عشر معطوف عليه ، او عشر و ، او حرف عاطف عشرون معطوف اول ، او حرف عاطف ، ثلثون ، معطوف ثانى ، او حرف عاطف اربعون ، معطوف ثالث ، او حرف عاطف خمسون معطوف رابع او حرف عاطف ستون معطوف خامس ، او حرف عاطف سبعون معطوف سادس ، او حرف عاطف ثمانون معطوف سابع ، او حرف عاطف تسعون معطوف ثامن ، معطوف عليه سره د معطوفاتو ثمانیه و نه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ دى مضاف سره دمضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ چه الاول دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه لا محل لها من الاعراب ، اذ اركب مع احد ، اذا ظرف مضاف ركب فعل مجهول ضمير به كبنی مستتر دى هغه بى نائب فاعل لفظ مع مضاف احد معطوف عليه ، او حرف عاطف اثنين معطوف ثانى ، او حرف عاطف ثلث معطوف ثانى ، او حرف عاطف اربع معطوف ثالث ، او حرف عاطف خمس معطوف رابع او حرف عاطف ست معطوف خامس او حرف عاطف سبع معطوف سادس او حرف عاطف ثمان معطوف سابع او حرف عاطف تسع معطوف ثامن معطوف عليه سره دمعطوفاتو ثمانیه و خپلو نه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ مع دى مضاف سره دمضاف اليه خپل نه مفعول فیه كبرى لپاره دفعل چه ركب دى فعل سره دنا فاعل او سره دمفعول فیه خيل نه جمله فعلیه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ اذا دى مضاف سره دمضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ معذوف چه هذا دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه لا محل لها من الاعراب ، اوله جمله مستأنفه سره ددویمى جملی مستأنفی نه اجمال ،

فان كان المميز مذكراً ، فاء تفصيليه ان حرف شرط كان فعل ناقص لفظ دالميز اسم لپاره
 كان او مذكر اخبر لپاره دكان ، كان سره داسم او خبر خپل نه جمله فعلیه شرط ، فطريق التركيب
 في لفظ احد و اثنان مع عشر ، فاء جزائیه لفظ دطريق مضاف التركيب مصدر و فعل متعد
 في حرف جاره لفظ مضاف احد معطوف عليه و او حرف عاطف اثنان ورباندي عطف معطوف عليه
 سره د معطوف خپل نه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه لفظ دي مضاف سره د مضاف اليه خپل
 نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدر پوري چه التركيب دي
 لفظ د مع مضاف عشر مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مفعول فيه کيږي لپاره د مضاف
 چه التركيب دي التركيب مصدر سره د متعلق او مفعول فيه خپل نه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف
 چه الطريق دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ ، ان تقول احد عشر رجلاً و اثنان
عشر رجلاً بتذكر الجزئين ، ان حرف مصدر يه مدخول خپل په تاويل د مصدر سره کړوي
 تقول فعل ضميره کني مستتر چه تعبیر ور نه کيږي په انت سره هغه في فاعل احد عشر مرکب
 بنائي عدد مبهم مميز او رجلاً تميز لپاره د مميز ميز سره د تميز خپل نه معطوف عليه و او
 حرف عاطف اثنان عشر مرکب بنائي عدد مبهم مميز او رجلاً تميز ميز سره د تميز خپل نه
 معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه ذوالحال کيږي بتذكر الجزئين باء حرف جاره
 تذکر مضاف او الجزئين مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور کيږي لپاره
 د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابثاً مقد پوري ثابثاً صيغه د اسم فاعل ضميره
 کني مستتر چه تعبیر ور نه کيږي په هوسره او راجع دي احد عشر او اثنان عشر ته په اعتبار
 دکل واحد سره هغه في فاعل ، اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله حال
 کيږي لپاره د ذوالحال سره د حال خپل نه مقوله او مفعول به کيږي لپاره د تقول
 تقول فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبريه مفرد په تاويل دان سره
 خبر جوړيږي لپاره د مبتدأ چه طريق التركيب دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه
 معطوفه عليها ، و ان كان مؤنثاً ، و او حرف عاطف ان حرف شرط کان فعل ناقص ضميره کني
 مستتر چه راجع دي ميز ته هغه اسم لپاره دكان او مؤنثا خبر کيږي لپاره دكان ، کان سره
 د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبريه شرط ، فتقول احدى عشرة امرأة و اثنا عشرة
امرأة بتأنيث الجزئين ، فاء جزائیه تقول فعل ضميره کني مستتر چه تعبیر ور نه کيږي
 په انت سره هغه في فاعل احدى عشرة مرکب بنائي عدد مبهم ميز او امرأة تميز ميز سره
 د تميز خپل نه معطوف عليه و او حرف عاطف اثنان عشر مرکب بنائي عدد مبهم ميز او امرأة في
 تميز ميز سره د تميز خپل نه معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه مفعول به کيږي
 لپاره د تقول فعل ، بتأنيث الجزئين باء حرف جاره تانيث مضاف او الجزئين مضاف اليه

مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ټولو فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول په او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کېږي لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و طریق ترکیب غیرهما الی تسع مع عشر، واو حرف عاطف طریق مضاف ترکیب مضاف غیر مضاف او هماغه ضمیر مضاف الیه لپاره د مضاف چه غیر دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ذوالحال الی حرف جاره تسع مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر منته مقدور پوری منتهیا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه ښه جمله حال کېږي لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د ترکیب دی لفظ د مضاف او عشر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کېږي لپاره د مصدر متعدی چه ترکیب دی ترکیب مضاف سره د مضاف الیه خپل نه او سره د مفعول فیه خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د طریق دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا، ان تقول فی المذکر، ان مصدریه مدخول خپل په تاویل د مذکور کوی تقول فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کېږي په انت سره هغه یی فاعل ی حرف جاره المذکر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ټولو فعل پوری ثلثة عشر رجلا ثلاثه عشر مرکب بنای عدد مبهم میز او سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه معطوف علیه واربعه عشر رجلا، واو حرف عاطف اربعه عشر مرکب بنای عدد مبهم میز سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه معطوف معطوف علیه سره د ذوالحال،، الی تسعة عشر رجلا، الی حرف جاره تسعة عشر مرکب بنای عدد مبهم میز سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر منته مقدار پوری منتهیا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه ښه جمله حال کېږي لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال نه مفعول به کېږي لپاره د تقول فعل، بتانیت الجزء الاول، باء حرف جاره تانیت مضاف الجزء موصوف الاول ورته صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه، وتذکر الجزء الثاني، واو حرف عاطف تذکر مضاف الجزء موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار چه باء ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثاني لپاره د تقول فعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق اول چه فی المذکر دی او سره د مفعول به او سره د متعلق ثاني خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها،،

وفي المونث ، واو حرف عاطف في حرف جاره المونث مجرور جار سرة ومجرور خيل نه متعلق
 تر فعل مقدرة بوسى چه تقول دى تقول فعل ضمير به كبنى مستتر چه تعبير ورس نه كبرى
 به أنت سرة هغه في فاعل ، ثلث عشرة امرأة ، ثلاث عشرة مركب بنائى عدد مبهم ميز
 امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه معطوف عليه ، واسرهم عشرة امرأة ، واو حرف عاطف
 اربع عشرة مركب بنائى عدد مبهم ميز او امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه معطوف
 معطوف عليه سرة د معطوف خيل نه ذوالحال ، الى تسع عشرة امرأة ، الى حرف جاره تسع
 عشرة مركب بنائى عدد مبهم ميز امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه مجرور لياره د
 جار جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر منتهيا مقدر بوسى منتهيا صيغة د اسم فاعل ضمير به
 كبنى مستتر چه تعبير ورس نه كبرى به هو سرة هغه في فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسرة د
 متعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ، لياره د ذوالحال ، ذوالحال سرة د حال خيل نه مفعول
 به كبرى لياره د فعل مقدر چه تقول دى ، بتذكير الجزء الاول ، باء حرف جاره تذكير مضاف
 الجزء موصوف الاول صفت موصوف سرة د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى لياره د مضاف
 مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه معطوف عليه ، وتانيث الجزء الثاني ، واو حرف عاطف
 تانيث مضاف الجزء موصوف الثاني صفت موصوف سرة د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى
 لياره د مضاف مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه معطوف ، معطوف عليه سرة د معطوف خيل نه
 مجرور كبرى لياره د جار جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر تقول فعل مقدر بوسى تقول فعل
 مقدر سرة د فاعل اوسرة د متعلق اول چه في المونث دى اوسرة د مفعول به اوسرة د متعلق
 ثاني خيل نه جملة فعلية خبرية معطوفة معطوفة عليها سرة د معطوف خيل نه به تاويل دان
 مصدرية سرة مفرد جوي بوسى او خبر كبرى لياره د مبتدأ ، مبتدأ سرة د خبر خيل نه جملة
 اسمية خبرية معطوفة معطوفة عليها چه فطريق التركيب ، في لفظ احد واثنان مع عشر الخ دى
 سرة د تولو معطوفاتو خيلو نه جملة اسمية خبرية معطوفة عليها ، واما طريق التركيب في
 الواحد والاثنين ، واو حرف عاطف انا حرف تفصيل طريق مضاف التركيب مصدر متعدي
 في حرف جار الواحد معطوف عليه واو حرف الاثنين معطوف معطوف عليه سرة د معطوف خيل
 نه بيا معطوف عليه لياره د معطوف مقدر چه وما زاد دى واو حرف عاطف ما موصوله به معنى
 والذي سرة زاد فعل ضمير به كبنى مستتر چه راجع دى لفظ د موصول ته هغه ذوالحال ،
 الى تسع ، الى حرف جاره تسع مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر منتهيا مقدر بوسى
 منتهيا صيغة د اسم فاعل ضمير به كبنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسرة
 د متعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى لياره د ذوالحال ، ذوالحال سرة د حال خيل نه فاعل
 كبرى لياره د فعل چه زاد دى فعل سرة د فاعل خيل نه صله كبرى لياره د موصول ، موصول

سره دصلی خپلی نه معطوف مقد رکیږي لپاره د معطوف عليه معطوف عليه سره د معطوف
خپل نه مجر رکیږي لپاره د جار جار سره د مجر وړ خپل نه متعلق تر التركيب مصدر پورې
مع عشرون واخواته ، لفظ د مع مضاف عشرون معطوف عليه واو حرف عاطف اخوات مضاف
ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه معطوف معطوف عليه سره د معطوف
خپل نه ذوالحال ، آلی تسعین ، الی حرف جار تسعین مجر وړ جار سره د مجر وړ خپل نه متعلق
تر متنه مقد رپورې منتهیا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل اسم
فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کیږي لپاره د ذوالحال ، ذوالحال
سره د حال خپل نه مضاف اليه کیږي لپاره د مضاف چه لفظ د مع دی مضاف سره د مضاف اليه
خپل نه مفعول فيه کیږي لپاره د مصدر چه التركيب دی التركيب مصدر سره د متعلق اوسره
د مفعول فيه خپل نه مضاف اليه کیږي لپاره د مضاف چه طریق دی مضاف سره د مضاف اليه
خپل نه مبتدأ قائم مقام د شرط علی سبیل العطف علی حرف جار سبیل مضاف اولفظ د العطف
نمای اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجر وړ کیږي لپاره د جار جار سره د مجر وړ خپل
نه متعلق تر ثابت مقد رپورې ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل
اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله قائم په مقام د جزای باندی خبر
کیږي لپاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال ، فان کان
المیز مذکراً ، فاء حرف تفصیل ان حرف شرط کان فعل ناقص المیز اسم لپاره د کان اوښک
خبر لپاره د کان . کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه شرط ، فتقول فی
ترکيب الواحد والاثنين ، فاء جزایه تقول فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر وړ نه
کیږي په انت سره هغه فی فاعل فی حرف جار ترکیب مضاف الواحد معطوف عليه وادع
عاطف الاثنين معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه مضاف اليه کیږي لپاره د مضاف
چه ترکیب دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجر وړ کیږي لپاره د جار جار سره د مجر وړ
خپل نه معطوف عليه ، لا فی غیرهما . لا حرف عاطف فی حرف جار غیر مضاف هما ضمیر
مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه بیا مضاف اليه کیږي لپاره د مضاف احدی
چه لفظ د ترکیب دی ترکیب مصدر متعدی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجر وړ کیږي
لپاره د جار جار سره د مجر وړ خپل نه معطوف کیږي لپاره د معطوف عليه ، معطوف عليه سره
د معطوف خپل نه متعلق اول تر تقول فعل پورې ، احد وعشرون رجلاً ، احد معطوف
عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه عدد مبهم مینر او
رجلاً تمیز مینر سره د تمیز خپل نه معطوف ، واثنان وعشرون رجلاً . واو حرف عاطف
اثنان معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه عدد

بهم میز اور جلائی تمیز میز سره د تمیز خیل نه معطوف معطوف علیه سره د معطوف
خیل نه مفعول به کیږی لپاره د تقول فعل بتذکیر الجزء الاول ، باء حرف جاره تذکیر مضاف
الجزء موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بحر وړ کیږی لپاره د جار جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق
نالی تر تقول فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلقینو خپلونه جمله
نظریه جزاء لپاره د شرط ، شرط سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه معطوفه علیها .
وان کان المیز مؤنثا ، واور حرف عاطف ان حرف شرط کان فعل ناقص المیز اسم لپاره
دکان او مؤنثا خبر لپاره د کان . کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه شرط .
تقول احدی وعشرون امرأة . فاء حرف جزایه تقول فعل ضمیر په کبی مستردی چه
تبیرونه کیږی په آنت سره هغه فی فاعل احدی معطوف علیه واور حرف عاطف عشرون
معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه میز او امرأة فی تمیز میز سره د تمیز
خیل نه معطوف علیه ، واثنتان وعشرون امرأة ، واور حرف عاطف اثنتان معطوف علیه
عشرون معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه عد د بهم میز او امرأة فی تمیز میز
سره د تمیز خیل نه معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مفعول به کیږی لپاره د تقول ،
بتأیث الجزء الاول ، باء حرف جاره تأیث مضاف الجزء موصوف الاول صفت موصوف
سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه تأیث دی مضاف سره د مضاف الیه
خیل نه بحر وړ کیږی لپاره د جار جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق تر تقول فعل پوری فعل سره
د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه جزاء کیږی لپاره د شرط ، شرط
سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وفي ترکیب غیر الواحد الاثنین ، واور
حرف عاطف فی حرف جاره ترکیب مصدر متعدی مضاف غیر مضاف الیه مضاف الواحد معطوف
علیه واور حرف عاطف الاثنین معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه ذوالحال ،
الی تسع ، ای حرف جاره تسع بحر وړ جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق تر منتهیا مقدر پوری
منتهیا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
متعلق خیل نه شبه جمله حال کیږی لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف
الیه کیږی لپاره د مضاف چه غیر دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کیږی
لپاره د مضاف چه لفظ د ترکیب دی مع عشرین ، مع مضاف عشرین مضاف الیه ، مضاف سره
د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه لپاره د مصدر متعدی چه ترکیب دی ترکیب مضاف سره د
مضاف الیه او سره د مفعول فیه خیل نه بحر وړ کیږی لپاره د جار چه فی دی جار سره د بحر وړ
خیل نه ظرف لغو متعلق اول تر تقول مؤخر پوری ، ،

تقول في المميز المذكر، تقول فعل ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به انت سره هذه في فاعل في حرف جاره المميز موصوف المذكر صفت، موصوف سره د صفت خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني كبرى لپاره د تقول،
 ثلثة وعشرون رجلاً، ثلثة معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه عدد بهم ميز اور جلاً في تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف عليه، واربعة وعشرون رجلاً، واو حرف عاطف اربعة معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز اور جلاً تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مفعول به كبرى لپاره د تقول فعل،، بتأنيث الجزء الاول، بآء حرف جاره تأنيث مضاف الجزء موصوف الاول صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثالث لپاره د تقول فعل - فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلقا ثلثة و نه جمله فعليه خبريه معطوفة، وفي المميز المؤنث، واو حرف عاطف في حرف جاره المميز موصوف المؤنث صفت موصوف سره د صفت خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار - جار سره د مجرور خيل نه متعلق توتقول مقدار تقول فعل ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به انت سره هذه في فاعل، ثلث وعشرون امرأة، ثلث معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز او امرأة تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف عليه، واربع وعشرون امرأة، واو حرف عاطف اربع معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز او امرأة تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مفعول كبرى لپاره د فعل مقدارجه تقول دي، بتذكير الجزء الاول، بآء حرف جاره تذكير مضاف الجزء موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار - جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني كبرى لپاره د تقول فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق اول او سره د متعلق ثاني خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفة، وعلى هذا القياس الى تسع وتسعين، واو حرف عاطف على حرف جاره هذا مجرور محلاً جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترتأب مقدار يورى ثابت صيغة د اسم فاعل ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به هو سره هذه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كبرى لپاره د مبتدأ مؤخرى، القياس مصدر الى حرف جاره تسع معطوف عليه واو حرف تسعين معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار - جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر

القياس مصدر پوری القیاس مصدر سره د متعلق خپل نه مبتدأ مؤخره کیږي لپاره دخبر
مقدم مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه عليها چه واما طریق
الترکیب فی الواحد والاثین الی تسع مع عشرون واخواته الی دی سره د ټولو معطوفاتو خپلو
نه جمله اسمیه خبریه معطوفه کیږي لپاره د معطوفه عليها چه ان کان المیز مذکرا فطریق
الترکیب فی لفظ واحد الی دی معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کیږي لپاره د اجمال
چه الاول لفظ عشر وعشرون او ثلاثون دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه عليها، **والثانی کمر**، واد حرف عاطف لفظ د الثاني مبتدأ او کمر خبر لپاره د مبتدأ،
مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها، **معناه عدل مبرم**، لفظ د یغ
مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ اولفظ د عدد موصوف
او بهم صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله
اسمیه خبریه معترضه لاجل لهما من الاعراب، **وهو علی نوعین**، واد حرف عاطف هو ضمیر
مبتدأ علی حرف جاره نوعین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراثبت مقدر پوری
ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په هوسره هغه یی
فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د مبتدأ
مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبین، **احدهما استقها مية**، احد مضاف
هو ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، استقها مية خبر مبتدأ سره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء، **ان کان متضمنا للمعنی لاستقها م**، ان حرف
شرط کان فعل ناقص ضمیر په کبني مستتر چه راجع دی لفظ د کمر ته هندی اسم او متضمنا صیغه
د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل لام حرف جاره لفظ د معنی مضاف الاستقها م یی
مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږي لپاره د جار، جار سره د مجرور
خپل نه متعلق تر متضمنا پوری متضمنا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم
فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د کان. کان سره د اسم او
خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه عليها، **وهو ینصب التمییز**، واد حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ ینصب فعل ضمیر په
کبني مستتر دی چه راجع دی لفظ د کمر ته هندی فاعل او التمییز مفعول به فعل سره د فاعل او سره
د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه هو ضمیر دی مبتدأ سره د
خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل **کمر رجلا ضربته**، مثل مضاف او کمر مییز
رجلا یی تمییز مییز سره د تمییز خپل نه مبتدأ ضربه کبني ضرب فعل ت ضمیر فاعل او کمر
ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبر کیږي لپاره د مبتدأ

مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه مثل دی
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ محدوفي چه مثاله دی مبتدأ سره د
خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیږي لپاره د ممتل، مثل سره د مثال خپل نه جمله فعلیه
خبریه معطوفه معطوفه علیها چه اجد هما استفهامیه الی دی سره د جملي معطوفی خپلی نه بیا
معطوفه علیها، وَالثَّانِي خَبَرِيَّةٌ، واورف عاطف الثاني مبتدأ خبریة فی خبر مبتدأ سره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء، اِنْ لَمْ يَكُنْ مُتَضَمِّنًا لِمَعْنَى لَا استفهام،
اِنْ حرف شرط لم حرف جازم یکن فعل ناقص ضمیر په کښی مستتر چه راجع دی لفظ دکمه ته
هغه اسم لپاره د یکن او متضما صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل لام
حرف جاره معنی مضاف الاستفهام فی مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږي
لپاره د جار، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر متضما پوری متضما اسم فاعل سره د فاعل
او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د یکن، یکن فعل ناقص سره د اسم او خبر
خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
علیها، وَهُوَ نَصْبٌ أَمِيرٌ، واورف عاطف هو ضمیر مبتدأ ینصب فعل ضمیر په کښی مستتر
هغه فی فاعل المميز مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه
خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه هو ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال
بالجزاء، اِنْ كَانَ بَيْنَهُمَا فَاَصْلَةٌ، واورف شرط كَانَ فعل ناقص بین مضاف هما ضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ظرف مستقر خبر مقدم لپاره د كَانَ او فاصله اسم مؤخر لپاره
د كَانَ. كَانَ سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه شرط، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله
اسمیه خبریه ممتل، مثل كَمْ عِنْدِي رَجُلًا، مثل مضاف کمر میز رجلا فی تمییز میز سره
د تمییز خپل نه مبتدأ، عند مضاف ی ضمیر د متکلم مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل
نه ظرف مستقر متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه
فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د مبتدأ
سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیږي لپاره د ممتل، مثل سره د مثال خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه، وَإِنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَهُمَا فَاَصْلَةٌ، واورف عاطف اِنْ حرف شرط کمر حرف
جازم تکن فعل ناقص بین مضاف هما ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر مقدم
لپاره د تکن او فاصله اسم لپاره د تکن، تکن فعل ناقص سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه
خبریه شرط، فَمِيْزَةٌ مجرور بِالْإِضَافَةِ إِلَيْهِ، فاء حرف جزاء میز مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ او مجرور صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه
فی نائب فاعل باء حرف جاره الاضافة مصدر الی حرف جاره ه ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل

نه متعلق تراضافه مصدر پوری مصدر سره د متعلق خپل نه بحر وړکیزی لپاره د جارچه باو ده جار سره د بحر وړ خپل نه متعلق ترجم وړ اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتداً اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه جزاء لپاره د شرط ، شرط سره د جزاء خپل نه ممثل ، مثلاً کوم رجل ضربت ، ، مثل مضاف کرمیز مضاف او رجل تمیز مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول ، مقدم ضربت فعل او ت ضمیر په کبنی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ، و کم علمان اشتريت . و او حرف عاطف کرمیز مضاف او علمان تمیز مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول په ، اشتريت فعل ت ضمیر په کبنی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خپل نه جمله فعلیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف په مثال دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه . مثاله دی مبتداً اوسره د خبر خپل نه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه والثانی خبریه الی دی سره د قول معطوفاتو خپل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه أحد هما استفهامیه الی دی معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه بیان کیزی لپاره د مبتدأ چه هو علی نوعین دی مبتدأ سره د بیان خپل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه والثانی کمر دی معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه د ابیا معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه الاول لفظ عشر وعشرون الی دی ، والثالث کاتین ، و او حرف عاطف الثالث مبتداً او کاتین خبر لپاره د مبتداً ، مبتداً اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وهو مرکب ، من کاف التشبیه وائی ، و او حرف عاطف هو ضمیر مبتداً او مرکب صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبنی مستتر چه راجع دی کاتین ته هغوی نائب فاعل من حرف جار کاف مضاف او التشبیه مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیهِ و او حرف عاطف لفظ د ائی معطوف ، معطوف علیهِ سره د معطوف خپل نه بحر وړ کیزی لپاره د جار جار سره د بحر وړ خپل نه متعلق تر مرکب پوری مرکب صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتداً ، مبتداً اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه ممثل ، لکن المراد منه عدد قبهم لا المعنی التركیبی ، لکن حرف دی د حرفو مشبهه بالفعل نه لپاره د استدرک المراد صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر وړ نه کیزی په هره هغه فی نائب فاعل من حرف جار کاف او ضمیر بحر وړ جار سره د بحر وړ خپل نه متعلق تر المراد پوری المراد صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله اسم کیزی لپاره د لکن ، د اوله طریقه د ترکیب ده او دویمه طریقه داده چه

المزاد کبی الف لام اسمی دی په معنی دالذی سره او مُراد اسم مفعول په معنی د اُرید یا مجهول سره یعنی په تاویل د اُرید ماضی مجهول سره نو الذی اسم موصول او اُرید فعل مجهول ضمیر په کبی مستترچه راجع دی لفظ موصول ته هغه یی نائب فاعل، من حرف جاره او ک ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر اُرید فعل پوری فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله کبری لپاره د موصول، موصول سره د صلی خیلی نه اسم کبری لپاره و لکن، عدد موصوف او بهم صفت موصوف سره د صفت خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف المعنی موصوف، ترکیبی صفت موصوف سره د صفت خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه خبر کبری لپاره و لکن. لکن سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل لهما من الاعراب، مثل کایتین رجلاً لقیته، مثل مضاف کایتین بهم میز او رجلائی تمیز میز سره د تمیز خیل نه مفعول به مقدم لقیته فعل ت ضمیر بارز هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول به مقدم خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل چه و الثالث کایتین الی دی مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها،، و قد یكون متضمناً المعنی الاستفهام، و اوحرف عاطف قد لپاره د تقلیل یكون فعل ناقص ضمیر په کبی مستترچه تعبیر و نه کبری په هی سره هغه اسم لپاره د تكون متضمناً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستترچه راجع دی کایتین ته هغه یی فاعل، لام حرف جاره معنی مضاف الاستفهام مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر متضمناً پوری متضمناً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو کایتین رجلاً عندک، نحو مضاف کایتین میز رجلائی تمیز میز سره د تمیز خیل نه مبتداً، عندک کبی عند مضاف او کاف ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر تعلق ندی تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً، مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها چه الثالث کایتین دی سره د معطوفی خیلی نه جمله اسمیه معطوفه کبری لپاره د معطوفه علیها چه الاول لفظ عشر او عشرون دی،،،،

والرابع كذا

واو حرف عاطف لفظ الرابع مبتدأ، ان لفظ كذا خبر لياره مبتدأ، مبتدأ سره
 دخبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها، وهو مركب من كاف التشبيه وذا اسم
 الاشارة، واو حرف هو ضمير مبتدأ مركب صيغه داسم مفعول ضميره كبنى مستتر هغه في نائب
 فاعل من حرف جاره كاف مضاف التشبيه مضاف اليه، مضاف سره مضاف اليه خيل نه معطوف
 عليه واو حرف عاطف ذا مبدل مند او اسم مضاف او الاشارة مضاف اليه، مضاف سره مضاف
 اليه خيل نه بدل لياره مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خيل نه معطوف كبرى لياره د
 معطوف عليه، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه بحر وركبى لياره د جار، جار سره د بحر و
 خيل نه متعلق تر مركب پورى مركب صيغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
 خيل نه شبهه جمله خبر كبرى لياره د مبتدأ چه هو ضمير دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله
 اسميه خبريه معطوفه، ولكن المراد منه عدد فيهم، واو حرف يكن حرف د حرز فومشبهه
 بالفعل نه المراد كبنى الف لام اسمي په معنى دالذى سره او مراد به تاويل داريد سره دى
 الذى موصول اريد فعل بحر وركبى كبنى مستتر هغه في نائب فاعل من حرف جاره
 ه ضمير بحر وركبى سره د بحر وركبى نه متعلق تر اريد فعل پورى اريد فعل سره د نائب
 فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه صله لياره د موصول، موصول سره د صله خيل نه
 اسم كبرى لياره د يكن، لكن سره داسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، ولا يكون
لياره ذلكن، لكن سره داسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، ولا يكون
متضمنا المعنى الاستفهام، واو حرف عاطف لا حرف نفى يكون فعل ناقص ضميره كبنى
 مستتر چه راجع دى كذا ته هغه اسم لياره د يكن، متضمنا صيغه داسم فاعل ضميره
 كبنى مستتر هغه في فاعل لام حرف جاره معنى مضاف الاستفهام مضاف اليه، مضاف سره
 د مضاف اليه خيل نه بحر وركبى لياره د جار، جار سره د بحر وركبى نه متعلق تر متضمنا پورى
 متضمنا اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه خبر لياره د يكون، يكون سره د
 اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، معطوفه عليها چه الرابع كذا اللى سره
 د تولو معطوفاتر خيل نه مثل، مثل عندى كذا ارجلا، مثل مضاف عند، هم مضاف او
 في ضمير دستكلم مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه طرف مستقر متعلق تر ثابت
 مقدار پورى ثابت صيغه داسم فاعل ضميره كبنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبهه جمله خبر مقدم، كذا اميزر جلا تمييز اميزر سره
 د تمييز خيل نه مبتدأ مؤخر مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه كبرى
 لياره د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كبرى لياره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دى مبتدأ سره دخبر خيل نه مثال كبرى لياره د ممثل، ممثل سره د

مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه لپاره د معطوفه عليها چه الاول لفظ عَشَرَ او
عَشْرُونَ الی دی معطوفه عليها سره د معطوفاتو ثلثه و خیلونه چه معطوف اولی، الثاني
کَم الی دی او معطوف ثاني الثالث کَإِنَّ الی دی او معطوف ثالث الرابع کَذَا الی دی معطوفه
عليها سره د دی معطوفاتو ثلثه و خیلونه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الثامن الی
دی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه، تَمَّت بِالْخَيْرِ،

النوع التاسع

أَسْمَاءُ تُسَمَّى أَسْمَاءَ الْأَفْعَالِ، النوع موصوف التاسع مفت موصوف سره د صفت خیل نه
مبتدأ، أسماء موصوف تسمى فعل مجهول ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کیری پدی
سره چه رابع دی أسماء ته هغه یی نائب فاعل، أَسْمَاءُ مضاف او الأفعال مضاف الیه،
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول په لپاره د تسمى فعل مجهول، فعل مجهول سره د نائب
فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف چه اسماء و دی
موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خبر نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه عليها، وَأَمَّا سَمِيَّتُ بِأَسْمَاءِ الْأَفْعَالِ، و او حرف عاطف إن حرف دی د
حروف مشبهه به بالفعل نه ملغاة الفعل حرف د مضافه سَمِيَّتُ فعل مجهول ضمیر په کښی مستتر
چه رابع دی، أسماء ته هغه یی نائب فاعل یا حرفی أسماء مضاف الأفعال مضاف الیه، مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تَرْسَمِيَّتُ
فعل پوری، لِأَنَّ مَعَانِيهَا أَفْعَالٌ، لام حرف جاره إن حرف دی د حروف مشبهه به بالفعل نه
معانی مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم کیری لپاره
دَإِنَّ او افعال خبر کیری لپاره دَإِنَّ، إِنَّ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
په تاویل د مفعول سره مجرور کیری لپاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق
تَرْسَمِيَّتُ فعل پوری، فعل سره د نائب فاعل او سره د دواړو متعلقینو خیلونه جمله فعلیه
خبریه معطوفه، وَهِيَ تِسْعَةٌ، و او حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ او تِسْعَةٌ موصوف،
تِسْعَةٌ مِنْهَا مَوْضُوعَةٌ لِلْأَمْرِ الْحَاضِرِ، ستة نكرة مخصصة موصوف او مِنْ جَارَةٌ اضمیر مجرور
جار سره د مجرور خیل نه متعلق تَرَكَانَّةٌ مَقْدَرٌ پوری کَانَّةٌ صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی
مستتر هغه یی اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیری لپاره
د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، مَوْضُوعَةٌ صیغه د اسم مفعول ضمیر په
کښی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هی سره هغه یی نائب فاعل، لام حرف جاره الامر
موصوف او الامر صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ،

د مجرور خیل نه متعلق تر موضوعه اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل
 اوسره د متعلق خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ چه سته منها دی مبتدأ سره د خبر خیل نه
 صفت کیزی لپاره د موصوف چه تسعة دی موصوفه سره د صفت خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ
 چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه د عطوفه، و تنصب لک اسم
على المفعولية، د او حرف عاطف تنصب فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورنه کیزی په
 هی سره هغه فی فاعل او الاسم مفعول، په علی حرف جارة المفعولية مجرور جارسره د مجرور
 خیل نه متعلق تر تنصب فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول په اوسره د متعلق خیل
 نه جمله فعلیه خبریه د عطوفه، معطوفه علیها سره د ټولو معطوفاتو خپلونه اجمال،
احد هار وید، احد مضاف او هضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه
 مبتدأ اولفظ د ر وید خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 اجمال، فانه موضوع لامهل، فاء حرف تفصیل ان حرف دی د حروفو مشبهه بالفعل نه
 هضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه فی نائب
 فاعل لام حرف جارة اولفظ د اهل مجرور مجلا جارسره د مجرور خیل نه متعلق تر موضوع
 پوری موضوع اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره
 د ان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهو یقع
اول الکلام، د او حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ یقع فعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل
 فی حرف جارة اول مضاف او الکلام مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور
 کیزی د جارسره فی دی جارسره د مجرور خیل نه متعلق تر یقع فعل پوری فعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبر کیزی لپاره د مبتدأ چه هو ضمیر دی مبتدأ سره
 د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل سر وید سرید، مثل مضاف وید اسم
 فعل په معنی د اهل سره ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورنه کیزی په انت سره هغه
 فی فاعل ترید المفعول په اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 په نیزم بعضو نحو او جمله اسمیه په نیزد بعضو نوسره په هو تقدیر سره د جمله انشائیة
 مفسر حویری، ای اهل زید، ای حرف تفسیر اهل صیغه د امر حاضر ضمیر په کبني
 مستتر چه تعبیر ورنه کیزی په انت سره هغه فی فاعل او ترید المفعول به فعل سره
 د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر
 سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه مثال
 کیزی لپاره: مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها

چه فائده موضوع لاهمل الا دی سره د معطوفی خپلې نه تفصیل کېږي، لپاره د اجمال چه احدفا
 روید دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ،
 و ثانیها بلة ، و او حرف عاطف ثانی مضاف ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مبتدأ اولفظ د بلة ی خبر مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال ،
 فائده موضوع لذع ، فاء حرف تفصیل ان حرف مشبیه بالفعل ؤ ضمیر اسم لپاره د ان او
 موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر چه راجع دی بلة ته هغه یی نائب فاعل لام
 حرف جاره او دع مجرور مجزا جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع پوری موضوع اسم
 مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د ان - ان سره
 اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل بلة زید ا ، مثل مضاف بلة اسم فعلیه
 معنی د دع سره ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په انت سره هغه یی فاعل او
 نریداً مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله اسمیه انشائیة په نیزد
 د بعضو باندی په هر تقدیر د اجماله مفسر ، ای دع زید ا ، ای حرف تفسیر دع فعل ضمیر
 په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په انت سره هغه یی فاعل او نریداً مفعول به فعل
 سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر لپاره د مفسر ، مفسر
 سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاد
 الیه خپل نه خبر کېږي لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر خپل نه
 جمله اسمیه خبریه مثال کېږي لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
 خبریه تفصیل کېږي لپاره د اجمال چه و ثانیها دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، و ثالثها دونك ، و او حرف عاطف ثالث مضاف او ها ضمیر مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ اولفظ د دوнок خبر لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره
 دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال ، فائده موضوع لخذ ، فاء حرف تفصیل ان
 حرف مشبیه بالفعل ؤ ضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی
 چه تعبیر ور نه کېږي په هو سره هغه یی نائب فاعل لام په لخذ کښی حرف جاره اولفظ
 د دخذ مجرور جار سره د مجرور خپل نه شبهه جمله خبر کېږي لپاره د ان ، ان سره د اسم
 او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل دونك زید ا ، مثل مضاف او دوнок اسم
 فعل په معنی د دخذ سره ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کېږي په انت سره هغه
 یی فاعل او نریداً مفعول به اسم فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 انشائیة په نیزد بعضو او جمله فعلیه خبریه په نیزد بعضو په هر تقدیر د اجماله مفسر
 کېږي ،

اَيُّ خَذَرِيْدًا، اى حرف تفسير خذ فعل ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر وړ نه كېږي په
 انت سره هغه يى فاعل او نريداً مفعول به. اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خپل
 نه جمله فعلیه تفسير كېږي لپاره د مفسر مفسر سره د تفسير خپل نه مضاف اليه كېږي لپاره
 د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر كېږي لپاره د مبتداً مخدوف چه
 مثاله دى مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال كېږي لپاره د مثل، ممثل
 سره د مثال خپل نه تفصيل كېږي لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه، وَرَابَعُهَا عَلَيْكَ، واو حرف عاطف رابع مضاف اوها ضمير مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتداً اولفظ د عَلَيْكَ خبر لپاره د مبتداً. مبتداً سره د
 خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، قَاَنَّهُ مَوْضُوعُ لَا لَزْمَ، فاء حرف تفصيل ان حرف
 مشبهه بالفعل ه ضمير اسم لپاره د ان او موضوع صيغه د اسم مفعول ضمير په كېنى مستتر
 هغه يى نائب فاعل لام حرف جاره او ان لزم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع
 پورې موضوع اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره
 د ان. ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مَثَلُ عَلَيْكَ زَيْدًا،
 مثل مضاف عَلَيْكَ اسم فعل په معنى د لَزْمَ سره ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر وړ نه كېږي
 په انت سره هغه يى فاعل او نريداً مفعول به، اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په
 خپل نه جمله فعلیه اَنشَأْنِيْهُ په نيزد بعضو، او جمله اسمیه اَنشَأْنِيْهُ په نيزد بعضو په هر تقدير
 د امله مفسر، اَيُّ الزَّمَرِ زَيْدًا، اى حرف تفسير الزم فعل ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر
 وړ نه كېږي په انت سره هغه يى فاعل او نريداً مفعول به اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول
 په خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسير كېږي لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسير خپل نه مضاف
 اليه كېږي لپاره د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر كېږي لپاره د مبتداً
 مخدوف چه مثاله دى مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال كېږي لپاره د مثل
 ممثل سره د مثال خپل نه تفصيل كېږي لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه، وَحَامِسُهَا حَتْمَلٌ، واو حرف عاطف خامس مضاف ها ضمير مضاف
 اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتداً اولفظ د حَتْمَلٌ خبر د مبتداً، مبتداً سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، قَاَنَّهُ مَوْضُوعُ لَا اَيْتَ، فاء حرف تفصيل ان حرف
 مشبهه بالفعل ه ضمير اسم لپاره د ان او موضوع صيغه د اسم مفعول ضمير په كېنى مستتر
 چه تعبیر وړ نه كېږي په هوسره هغه يى نائب فاعل لام حرف جاره لفظ د ايت مجرور عللاً
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع پورې، موضوع صيغه د اسم مفعول سره د نائب
 فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د ان، ان سره د اسم او خبر خپل نه

جمله اسمیه خبریه مثل، مثل حَيْهَلُ الصَّلَاةِ، مثل مضاف او حیهل اسم فعل به معنی
 دایت سره اوضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ورنه کبری به انت سره هغه فی فاعل او
 الصَّلَاةِ مفعول به. اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة
عند البعض اوجمله اسمیه انشائیة عند البعض به هر تقدیر دا جمله مفسر، أَيَّ آتٍ
الصَّلَاةِ، ای حرف تفسیر آیت فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل او الصَّلَاةِ مفعول به
 اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر لپاره دمفسر
 مفسر سره دتفسیر خیل نه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف
 الیه خیل نه خبر کبری لپاره دبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کبری لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه تفصیل کبری لپاره د
 اجمال، اجمال سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَسَادِسُهَا هَا،
 واو حرف عاطف سادس مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه
 مبتداً، اولفظ دهها خبر کبری لپاره دبتداً، مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 اجمال، فانه موضوع لِخُذْ، فاء حرف تفصیل ان حرف مشبهه بالفعل که ضمیر اسم لپاره د
 ان او موضوع صیغه داسم مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل لام حرف جاره
 اولفظ دخذ مجرور، جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر موضوع پوری، موضوع اسم مفعول
 سره دنائب فاعل اوسره دمتعلق خیل نه شبهه جمله خبر کبری لپاره دان، ان سره د
 اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه مثل، مثل هَازِيْدًا، مثل مضاف اوها اسم فعل به
 معنی دخذ سره ضمیریه کنی مستتر چه تعبیر ورنه کبری به انت سره هغه فی فاعل
 اونی یذا فی مفعول به اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة
عند البعض اوجمله اسمیه انشائیة عند البعض به هر تقدیر دا جمله مفسر،
أَيَّ خُذْ زَيْدًا، ای حرف تفسیر خذ فعل ضمیریه کنی مستتر چه تعبیر ورنه کبری
 به انت سره هغه فی فاعل اونی یذا فی مفعول به فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به
 خیل نه جمله فعلیه تفسیر کبری لپاره دمفسر، مفسر سره دتفسیر خیل نه مضاف
 الیه کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر کبری
 لپاره دبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال
 یزی لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه تفصیل کبری لپاره داجمال، اجمال
 سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَقَدْ جَاءَ فِيهِ ثَلَاثُ لَفَاتٍ،
 واو حرف عاطف تد حرف تحقیق جاء فعل فی حرف جاره که ضمیر مجرور جار سره دمجرور
 خیل نه متعلق تر جاء فعل پوری، ثلاث عدد مبهم میتر اولفظ دلفات مبدل منه،

هـ السكون الهزئة، هاء ذوالحال باء حرف جارة سكون مضاف او الهزئة مضاف اليه
مضاف سرة مضاف اليه خيل نه مجرور ليارة دجار. مجرور سرة مجرور خيل نه متعلق
ترتبات مقدريوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل او سرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة ذذوالحال ،
ذوالحال سرة دحال خيل نه معطوف عليه ، وهاء بزيادة الهزئة المكسورة ، واء
حرف عاطف لفظ دهاء ذوالحال باء حرف جارة زيادة مصدر مضاف الهزئة موصوف
او المكسورة صفت موصوف سرة دصفت خيل نه مضاف اليه كبرى ليارة دمضاف چه
زيادة دي مضاف سرة مضاف اليه خيل نه مجرور ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل
نه متعلق ترتباتا مقدريوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في
فاعل اسم فاعل سرة دفاعل او سرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة ذذو
الحال ذوالحال سرة دحال خيل نه معطوف اول ، وهاء بزيادة الهزئة المفتوحة ،
واو حرف عاطف لفظ دهاء ذوالحال باء حرف جارة او زيادة مصدر مضاف او الهزئة موصوف
او المفتوحة صفت موصوف سرة دصفت خيل نه مضاف اليه كبرى ليارة دمضاف چه زيادة
دي مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه مجرور كبرى ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل نه
متعلق ترتباتا مقدريوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل او سرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة ذذوالحال - ذو
الحال سرة دحال خيل نه معطوف ثاني ، معطوف عليه سرة دمعطوفينو خيلونه بدل كبرى
ليارة دمبدل منه ، مبدل منه سرة بدل خيل نه فاعل كبرى ليارة دفاعل ، فعل سرة
دفاعل او سرة دمتعلق خيل نه جملة فعلية خبرية معطوفة ، ولا بد لهذه الاسماء
من فاعل ، واو حرف عاطف لا لنفي الجنس بد اسم ليارة دلالنفي الجنس لام حرف جارة
هذه اسم اشارة موصوف او الاسماء مشاراليه صفت ليارة دوصوف ، موصوف سرة
دصفت خيل نه مجرور كبرى ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل نه ظرف مستقر متعلق
اول ترتبات مقدريوري من حرف جارة فاعل مجرور جار سرة دمجور خيل نه متعلق
ثاني ترتبات مقدريوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل او سرة دمتعلقينو خيلونه شبه جملة خبر كبرى ليارة دلالنفي الجنس
لا لنفي الجنس سرة داسم او خبر خيل نه جملة اسمية خبرية معطوفة ،
وفاعلها ضمير الخطاب المستتر فيها ، واو حرف عاطف لفظ دفاعل مضاف اوها
ضمير مضاف اليه ، مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه مبتدأ ، اولفظ دضمير مضاف اولفظ
الخطاب مضاف اليه ، مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه موصوف او المستتر صيغه داسم

فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل او تی حرف جاره اوها ضمیر مجرور جار سره
 د مجرور خپل نه متعلق تر مستتر پوری اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل
 نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خپل نه مضاف
 الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ د ضمیر دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
 د ثلاثه منها موضوعه للفعل الماضي، و او حرف عاطف لفظ د ثلاثه نکره مخصمه
 موصوف او من حرف جاره اوها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر
 ثابتة مقدریوری ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف
 چه ثلاثه دی موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ، او لفظ د موضوعه صیغه د اسم
 مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه یی نائب فاعل لام حرف الفعل موصوف او الماضي یی
 صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه
 تعلق تر موضوعه اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
 خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه
 علیها، و ترفع الاسم بالفاعلية، و او حرف عاطف ترفع فعل ضمیر په کښی مستتر
 چه تعبیر ور نه کیږی په هی سره هغه یی فاعل او الاسم یی مفعول به باء حرف جاره
 الفاعلية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ترفع فعل پوری فعل سره د فاعل
 او سره د متعلق خپل نه او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،
 معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه اجمال، احد ها هیهات، لفظ د احد مضاف
 اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ او لفظ د هیهات و نه
 خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فانه موضوع لبعده،
 فاء حرف تفصیل ان حرف مشبهه بالفعل ضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د
 اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کیږی په هو سره هغه یی نائب
 فاعل لام حرف جاره او لفظ د بعد مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع
 پوری موضوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله
 خبر کیږی لپاره د ان . ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبدل،
 مثل هیهات زید، مثل مضاف او هیهات اسم فعل او زید فاعل اسم فعل سره د
 فاعل خپل نه جمله فعلیه عند البعض او جمله اسمیه عند البعض په هر تقدیر د اجملة
 مفسر،

اَيُّ بَعْدَ زَيْدٍ ، اَيُّ حَرْفِ تَفْسِيرِ بَعْدُ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلٍ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلِ خَيْلٍ نَهْ
 جَمْلَهٗ فَعْلِيَهٗ تَفْسِيرِ لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ ، مَفْسَّرُ سِرَّةٍ دَفَسَّرِ خَيْلٍ نَهْ مَضَافٍ اِلَيْهٖ كَيْزِي لِيَارَهٗ
 دَفَسَّرَ مَضَافٍ مِثْلِ دِي مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهٖ خَيْلٍ نَهْ خَيْرِ كَيْزِي لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ مَضَافٍ
 جَمْلَهٗ مِثَالَهٗ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ مِثَالِ كَيْزِي لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ ، مِثْلِ
 سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مِثَالِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ تَفْصِيلِ لِيَارَهٗ دَا جَمَالٍ - اَجْمَالٍ سِرَّةٍ دَفْصِيلِ
 خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا ، وَثَانِيَهَا سِرْعَانِ ، وَاَوْحَرْفِ عَاطِفِ لَفْظِ دُثَانِي
 مَضَافٍ اَوْهَا ضَمِيرِ مَضَافٍ اِلَيْهٖ ، مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهٖ خَيْلٍ نَهْ مَبْتَدَأُ اَوْلَفْظِ دَسْرَعَانِ
 خَيْرِ لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ ، مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ اَجْمَالٍ ،
 قَانَهٗ مَوْضُوعِ لَسْرُعٍ ، فَاءُ حَرْفِ تَفْصِيلِ اِنَّ حَرْفِ مَشَبَّهٍ بِالْفِعْلِ كَ ضَمِيرِ اِسْمِ لِيَارَهٗ
 دَا اِنَّ اَوْ مَوْضُوعِ صِيغَهٗ دَا اِسْمِ مَفْعُولِ ضَمِيرِ پَهٗ كَبْنِي مَسْتَوْرَهْفَهٗ فِي نَائِبِ فَاعِلِ لَامِ حَرْفِ
 جَارِهٖ اَوْلَفْظِ دَسْرُعٍ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دَجْرُورٍ خَيْلٍ نَهْ مَتَعَلِّقِ تَرِ مَوْضُوعِ پُورِي مَوْضُوعِ
 صِيغَهٗ دَا اِسْمِ مَفْعُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلِ اَوْ سِرَّةٍ دَمَتَعَلِّقِ خَيْلٍ نَهْ شَبَهٗ جَمْلَهٗ خَيْرِ لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ
 اِنَّ سِرَّةٍ دَا اِسْمِ اَوْ خَيْرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ مِثْلِ ، مِثْلِ سِرْعَانِ تَرْيِدِ
 مِثْلِ مَضَافٍ سِرْعَانِ اِسْمِ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلِ اِسْمِ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ
 اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ عِنْدَ الْبَعْضِ اَوْ جَمْلَهٗ فَعْلِيَهٗ خَبْرِيَهٗ عِنْدَ بَعْضِ اُخْرِيَهٗ هُوَ تَقْدِيرُ دَا جَمْلَهٗ
 مَفْسَّرَ ، اَيُّ سِرْعَانِ زَيْدٍ ، اَيُّ حَرْفِ تَفْسِيرِ سِرْعَانِ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلِ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلِ
 خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ فَعْلِيَهٗ خَبْرِيَهٗ تَفْسِيرِ لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ . مَفْسَّرُ سِرَّةٍ دَفَسَّرِ خَيْلٍ نَهْ مَضَافٍ اِلَيْهٖ كَيْزِي
 لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ مَضَافٍ مِثْلِ دِي مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهٖ خَيْلٍ نَهْ خَيْرِ كَيْزِي دَفَسَّرَ
 مَبْتَدَأُ مَحْذُوفٍ جَمْلَهٗ مِثَالَهٗ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ مِثَالِ
 كَيْزِي لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ ، مِثْلِ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مِثَالِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ تَفْصِيلِ كَيْزِي
 لِيَارَهٗ دَا جَمَالٍ اَجْمَالٍ سِرَّةٍ دَفْصِيلِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ مَعْطُوفَهٗ ،
 وَثَانِيَهَا شَتَّانِ ، وَاَوْحَرْفِ عَاطِفِ لَفْظِ دَثَالِثِ مَضَافٍ اَوْهَا ضَمِيرِ مَضَافٍ اِلَيْهٖ مَضَافٍ
 سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهٖ خَيْلٍ نَهْ مَبْتَدَأُ اَوْلَفْظِ دَشَتَّانِ خَيْرِ كَيْزِي لِيَارَهٗ دَفَسَّرَ . مَبْتَدَأُ
 سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ خَبْرِيَهٗ اَجْمَالٍ - قَانَهٗ مَوْضُوعِ لَافْتَرَقِ ، فَاءُ حَرْفِ
 تَفْصِيلِ اِنَّ حَرْفِ مَشَبَّهٍ بِالْفِعْلِ كَ ضَمِيرِ اِسْمِ لِيَارَهٗ دَا اِنَّ مَوْضُوعِ صِيغَهٗ دَا اِسْمِ مَفْعُولِ ضَمِيرِ
 پَهٗ كَبْنِي مَسْتَوْرَهْفَهٗ فِي نَائِبِ فَاعِلِ لَامِ حَرْفِ جَارِهٖ اَوْ اَفْتَرَقِ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دَجْرُورِ خَيْلٍ
 نَهْ مَتَعَلِّقِ تَرِ مَوْضُوعِ پُورِي مَوْضُوعِ صِيغَهٗ دَا اِسْمِ مَفْعُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلِ اَوْ سِرَّةٍ دَمَتَعَلِّقِ
 خَيْلٍ نَهْ شَبَهٗ جَمْلَهٗ خَيْرِ كَيْزِي لِيَارَهٗ دَا اِنَّ سِرَّةٍ دَا اِسْمِ اَوْ خَيْرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَهٗ اَسْمِيَهٗ
 خَبْرِيَهٗ مِثْلِ ،

مثل شَتَّان زَيْدٌ وَعَمْرُو، مثل مضاف شَتَّان اسم فعل زید معطوف علیه او او
 حرف عاطف عمرو معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه فاعل کیزی لپاره د اسم
 فعل اسم فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه عند البعض او جمله اسمیه
 خبریه عند بعض اُخْرَیْهِ هِیَ تَقْدِیرُ داجمله مفسر، آی افترق زید و عمرو،
 تفسیر افترق فعل زید معطوف علیه او حرف عاطف عمرو معطوف، معطوف
 علیه سره د معطوف خیل نه فاعل لپاره د افترق فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه
 تفسیر کیزی لپاره د مفسر - مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثاله
 دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل - مثل سره
 د مثال خیل نه تفصیل کیزی لپاره د اجمال، اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه معطوفه علیها چه احدها هیئات الودی سره د معطوفینو خیلو نه تفصیل کیزی
 لپاره د اجمال چه وثلاثة منها موضوعه الودی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه، معطوفه علیها چه احدها روید فانه موضوع الودی سره د قولو معطوفو
 یلونه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه النوع التاسع الودی اجمال سره د تفصیل خیل نه
 جمله اسمیه خبریه،،

النوع العاشر

الافعال الناقصة - لفظ د النوع موصوف العاشر فی صفت موصوف سره د صفت خیل
 نه مبتدأ، لفظ د الافعال موصوف او الناقصة صفت لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت
 خبریه خبر کیزی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
 علیها، واما سمیت ناقصة، او حرف عاطف ان حرف مشبهه بالفعل ملغاة العمل
 ما حرف کانه سمیت فعل مجهول ضمیر په کینی مستتر چه راجع دی افعال ناقصة و نه هغه
 فی نائب فاعل او ناقصة مفعول به، لانها لا تكون بحرف الجر الفاعل کلاماً تاماً، لام
 حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل هاضمیر اسم لپاره د ان لاحرف نافیة تكون فعل د افعال
 ناقصة و نه ضمیر په کینی مستتر هغه ذوالحال باء حرف جاره بحر د مضاف الفاعل مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل
 نه متعلق تر متلبس پوری متلبس صیغه د اسم فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبهه جمله حال کیزی لپاره د ذوالحال، ذو
 الحال سره د حال خیل نه اسم کیزی لپاره د تكون، او کلاماً موصوف او تاماً فی صفت
 موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیزی لپاره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خیل

د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
 متعلق خپل نه شبه جمله حال کېږی لپاره د ذوالحال - ذوالحال سره د حال خپل نه
 مفعول به کېږی لپاره د تنصب فعل ، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فترفع الجزء الاول منها دی سره د معطوف
 خپل نه جمله فعلیه خبریه تفصیل کېږی لپاره د اجمال چه وهی تدخل علی الجملة
 الاسمية دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
 ویستی خبرها ، واو حرف استینافیه یستی فعل مجهول ضمیر په کښی مستتر هغه
 یی نائب فاعل خبر مضاف ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه مفعول به کېږی لپاره د فعل مجهول ، فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د
 مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معترضه لا محال لها من الاعراب ، وهی ثلاثة
 عشر فعلاً ، واو حرف عطف هی ضمیر مبتداً ثلاثة عشر مرکب بنائی عدد مبهم
 میز او فعلاً یی تمیز مبین سره د تمیز خپل نه خبر کېږی لپاره د مبتداً - مبتداً
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، الاول کان ، لفظ الاول مبتداً
 اول لفظ د کان خبر مبتداً سره د خبر خپل نه معطوفه علیها ، وهی قد تكون رائداً ، واو
 حرف عاطف هی ضمیر مبتداً قد حرف تقلیل تكون فعل ناقص ضمیر په کښی مستتر هغه
 اسم لپاره د تكون او را ئدو خبر لپاره د تكون - تكون سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل ، مثل ان من افضلهم کان زیداً ، مثل مضاف ان حرف
 مشبه بالفعل من حرف جاره افضل مضاف هی ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مجرور کېږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل متعلق تو ثابت مقدر پورې
 ثابت سیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر مقدم کېږی لپاره د ان او کان فعل زائد اسم
 او خبر نه غواړی او په زمانه ماضی باندی دلالت کوی او زیداً اسم مؤخر لپاره د ان ،
 ن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کېږی لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کېږی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله
 یی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کېږی لپاره د مثل - مثل
 سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وحینئلا لا تعمل ، واو حرف
 باطف حین مضاف او تنوین عوض د مضاف الیه نه چه جمله محذوفه ده مضاف سره
 عوض د مضاف الیه خپل نه مفعول فيه مقدم ، لا حرف نافیة تعمل فعل ضمیر په کښی مستر
 هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه چه ضمیر مستتر دی چه راجع دی لفظ د کان

سره د مفعول فيه مقدم خيل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، وقد تكون غير
 زائدة، و او حرف عاطف و حرف تاقبل تكون فعل ناقص ضميره كنى مستترجه راجع
 دى كان ته هغه اسم لياره د تكون او غير مضاف او نه ائده مضاف اليه، مضاف سره د
 مضاف اليه خيل نه خبر لياره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه، وهى تجيى على معنيين ناقصة و تامة، و او حرف عاطف هى
 ضمير مبتدا تجيى فعل ضميره كنى مستترجه راجع دى كان ته هغه فى فاعل على
 حرف جارة معنيين مبدل منه ناقصة معطوف عليه و او حرف عاطف تامة معطوف، معطوف
 عليه سره د معطوف خيل ته بدل لياره د مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خيل نه مجرور
 كبرى لياره د جاره على دى جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترتيبى فعل پورى فعل
 سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعلیه خبریه خبر كبرى لياره د مبتدا
 هى ضمير دى مبتدا سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه اجمال، فالناقصة تجيى
 على معنيين و فاء حرف تبيان الناقصة مبتدا تجيى فعل ضميره كنى مستترجه راجع
 دى كان ناقصة هغه فى فاعل على حرف جارة معنيين مجرور جار سره د مجرور خيل
 نه متعلق ترتيبى فعل پورى دى سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعلیه خبر
 لياره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مبتين،
 احدها ان يثبت خبرها الاسماء فى الزمان الماضى، احد مضاف ها ضمير
 مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتدا، ان مصدرية يثبت فعل خبر مضاف
 ها ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لياره د يثبت فعل لام حرف
 جاره اسم مضاف ها ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه لياره
 د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترتيبى فعل پورى فعل سره د فاعل او سره د
 دواړو متعلقينو خپلونه جمله فعلیه خبریه په تاويل د مفرد سره په سبب د دخول د
 ان مصدرية سره، خبر جوړې لياره د مبتدا هغه دى مبتدا سره د خبر خيل
 نه جمله اسميه خبريه، خبرها سواء كان ممكن الانقطاع، سواء به معنى د
 مستوسره خبر مقدم كان فعل ناقص ضميره كنى مستتر هغه فى اسم او ممكن مضاف
 او الانقطاع فى مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر لياره د كان كان
 سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه خبریه مبتدا مؤخره كبرى لياره د خبر مقدم
 مبتدا سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مثل، مثل كان زيدا قائما، مثل
 مضاف كان فعل ناقص زيد اسم لياره د كان او قائما خبر لياره د كان، كان سره د
 اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه كبرى لياره د مضاف چه مثل دى

مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ
سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه معطوفه علیها ، او ممتنع الانقطاع ، او حرفی
ممتنع مضاف او الانقطاع مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د
کأن مخذوف نو تقدیر عبارت داسی شو سواء کان ممتنع الانقطاع ، کان فعل ناقص
ضمیر په کبی مستتر په راجع دی خبر ته هغه اسم لپاره د کان ، کان سره د اسم
او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل کان الله علیما حکیما ، مثل مضاف
کان فعل ناقص لفظ د الله اسم لپاره د کان او علیما موصوف او حکیما صفت ، موصوف
سره د صفت خیل نه خبر کیری لپاره د کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه
خبریه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف ، سره د مضاف الیه خیل
نه خبر کیری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل چه او ممتنع الانقطاع دی ، مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه معطوفه کیری لپاره د اولی جملی معترضی چه سواء
کان ممکن الانقطاع الذی وثانیهما ان یکون بمعنی صار ، و او حرفی عاطف ثانی
مضاف او ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، ان مصدریه
یکون فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر هغه اسم لپاره د یکون باء حرف جار معنی مضاف
لفظ د صار مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر و کیری لپاره د جار جار
سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی
مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر
کیری لپاره د یکون ، یکون سره د اسم او خبر خیل نه په تاویل د مفرد سره خبر کیری
لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل کان
الفقر غنیاً ، مثل مضاف کان فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د کان او غنیاً خبر لپاره د
کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مفسره ، ای صار الفقر
غنیاً ، ای حرف تفسیر صار فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د صار او غنیاً خبر لپاره د صار
صار سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر ، مفسر سره
د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه کیری لپاره د معطوفه علیها چه احدها ان یثبت خبرها

لاسمها فی الزمان الماضي دی معطوفه عليها سره دمعطوفی خیلی نه بیان کبری لپاره د
 مبین چه فالناقصة تجيء علی معین دی مبین سره د بیان خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه عليها، و التامة تتم بفاعلها، و اوحرف عاطف التامة مبتدأ تتم
 فعل ضمیریه کبئی مستترهغه فی فاعل باء حرف جاره لفظ دفاعل مضاف اوها ضمیر
 مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار، جار سره د
 مجرور خیل نه متعلق ترتتم فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه جمله
 فعلیه خبریه خبر کبری لپاره دمبتدأ چه التامة دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه عليها، فلا تحتاج الى الخبر، فاعرف عاطف لانا فیه تحتاج
 فعل ضمیریه کبئی مستترهغه فی فاعل الی حرف جاره الخبر مجرور جار سره د مجرور
 خیل نه متعلق ترتحتاج فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه، فلا تكون ناقصة، فاعرف عاطف لانا فیه تكون فعل ناقص
 ضمیریه کبئی مستترهغه اسم لپاره دتكون اوناقة خبر لپاره دتكون، تكون سره د
 اسم اوخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و حينئذ تكون بمعنی ثبت، و
 و اوحرف عاطف حينئذ ظرف تكون فعل ناقص ضمیریه کبئی مستترهغه اسم لپاره د
 تكون باء حرف جاره معنی مضاف اولفظ دثبت مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه
 خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتأبتا مقدر پوری
 ثابتاً صیغه داسم فاعل ضمیریه کبئی مستترهغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل
 اوسره دمتعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره دکان، کان سره داسم اوخبر
 خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل، مثل کان زید، مثل مضاف کان تامه یه معنی
 دثبت سره هغه فعل اوزید فی فاعل کان فعل تامه سره دفاعل خیل نه جمله فعلیه
 خبریه مفسر، ای ثبت زید، ای حرف تفسیر ثبت فعل زید فی فاعل فعل سره
 دفاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کبری لپاره دمفسر، مفسر سره دتفسیر
 خیل نه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه خیل
 نه خبر کبری لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر خیل نه مثال کبری
 لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه عليها
 چه والتامة تتم بفاعلها دی سره دجملو معطوفوخیلو نه بیا جمله اسمیه خبریه معطوفه
 کبری لپاره دمعطوفه عليها چه فالناقصة تجيء علی معین الی دی معطوفه عليها سره د
 معطوفی خیلی نه تفصیل کبری لپاره داجمال چه وهی تجيء علی معین ناقصة وتامة دی
 اجمال سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَالثَّانِي صَارَ ، وَاوْحَرْفُ لَفْظِ الثَّانِي مَبْدَأُ أَوْ لَفْظِ دَصَارْخَبَرِ ، مَبْدَأُ أُسْرَةِ دَخْبَرْخَيْلِ ۷
 نَهْ جُمْلَةُ اسْمِيهِ خَبْرِيهِ مَعْطُوفُهُ ، وَهِيَ لِلْاِنْتِقَالِ ، وَاوْحَرْفُ عَاطِفُ ضَمِيرِ دَهِي
 مَبْدَأُ لَامِ حَرْفِ جَارَةِ الْاِنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِمْجُورٍ خَيْلِ نَهْ مَفْسَّرُ ،
 اَتَى لَإِنْتِقَالِ الْاِسْمِ مِنْ حَقِيقَةٍ اِلَى حَقِيقَةٍ اُخْرَى ، اَيْ حَرْفُ تَفْسِيرِ لَامِ حَرْفِ
 جَارَةِ اِنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَضَافِ الْاِسْمِ مَضَافٌ اِلَيْهِ مِنْ حَرْفِ جَارَةِ حَقِيقَةٍ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ
 دِمْجُورٍ خَيْلِ نَهْ مَتَعَلَقُ تَرَانْتِقَالِ مَصْدَرٍ يُوْرِي اِلَى حَرْفِ جَارَةِ حَقِيقَةٍ مَوْصُوفٍ اَوْ اُخْرَى
 فِي صِفَتِ مَوْصُوفٍ سِرَّةٍ دَصِفَتِ خَيْلِ نَهْ مَجْرُورٍ كَيْزِي لِيَارَةِ دِجَارِچَه اِلَى دِي جَارِ سِرَّةٍ
 دِمْجُورٍ خَيْلِ نَهْ مَتَعَلَقُ تَرَانْتِقَالِ مَصْدَرٍ يُوْرِي اِنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَضَافِ سِرَّةٍ دِمَضَافِ اِلَيْهِ
 اَوْ سِرَّةٍ دِمَتَعَلِّقِيْنِوْخِيْلُوْنَه مَجْرُورٍ كَيْزِي لِيَارَةِ دِجَارِچَه لَامِ دِي جَارِ سِرَّةٍ دِمْجُورٍ خَيْلِ
 نَهْ تَفْسِيرِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمَفْسَّرُ ، مَفْسَّرُ سِرَّةٍ دِتَفْسِيرِ خَيْلِ نَهْ طَرَفِ مَسْتَقَرِّ مِثْلِ ،
 نَحْوُ صَارَ الطِّينَ خَذَفَا ، نَحْوُ مَضَافِ صَارَ فَعْلٍ نَاقِصِ الطِّينِ اِسْمِ لِيَارَةِ دَصَارَاوْخَذَفَا
 خَبَرِ لِيَارَةِ دَصَارَ ، صَارَ سِرَّةٍ دَاِسْمِ اَوْ خَبَرِ خَيْلِ نَهْ جُمْلَةُ اسْمِيهِ خَبْرِيهِ مَضَافِ اِلَيْهِ
 كَيْزِي لِيَارَةِ دِمَضَافِ چَه نَحْوِ دِي مَضَافِ سِرَّةٍ دِمَضَافِ اِلَيْهِ خَيْلِ نَهْ خَبَرِ لِيَارَةِ دِمَبْدَأُ مَحْذُوفِ
 چَه مِثَالُهُ دِي مَبْدَأُ أُسْرَةِ دَخْبَرْخَيْلِ نَهْ جُمْلَةُ اسْمِيهِ خَبْرِيهِ مِثَالِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمِثْلِ
 مِثْلِ سِرَّةٍ دِمِثَالِ خَيْلِ نَهْ مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ ، اَوْ مِنْ صِفَةٍ اِلَى صِفَةٍ اُخْرَى ، وَاوْحَرْفُ
 عَاطِفُ مِنْ حَرْفِ جَارَةِ صِفَةٍ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِمْجُورٍ خَيْلِ نَهْ مَتَعَلَقُ اَوَّلِ لِيَارَةِ دَاِنْتِقَالِ
 اِلَى حَرْفِ جَارَةِ صِفَةٍ مَوْصُوفٍ اَوْ اُخْرَى فِي صِفَتِ ، مَوْصُوفِ سِرَّةٍ دَصِفَتِ خَيْلِ نَهْ مَتَعَلَقُ
 ثَانِي لِيَارَةِ دَاِنْتِقَالِ لَامِ يَهْ اِنْتِقَالِ كَيْزِي حَرْفِ جَارَةِ اَوْ اِنْتِقَالِ مَصْدَرٍ مَجْرُورٍ ، جَارِ سِرَّةٍ
 دِمْجُورٍ خَيْلِ نَهْ مِثْلِ ، مِثْلِ صَارَ نَزِيدٌ غَنِيًّا ، مِثْلِ مَضَافِ صَارَ فَعْلٍ نَاقِصِ اَوْزَيْدُ
 اِسْمِ لِيَارَةِ دَصَارَاوْغَنِيًّا خَبَرِ لِيَارَةِ دَصَارَ ، صَارَ سِرَّةٍ دَاِسْمِ اَوْ خَبَرِ خَيْلِ نَهْ جُمْلَةُ فَعْلِيهِ
 خَبْرِيهِ مَضَافِ اِلَيْهِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمَضَافِ چَه مِثْلِ دِي مَضَافِ سِرَّةٍ دِمَضَافِ اِلَيْهِ خَيْلِ نَهْ
 خَبَرِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمَبْدَأُ مَحْذُوفِ چَه مِثَالُهُ دِي مَبْدَأُ أُسْرَةِ دَخْبَرْخَيْلِ نَهْ جُمْلَةُ اسْمِيهِ
 خَبْرِيهِ مِثَالِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمِثْلِ ، مِثْلِ سِرَّةٍ دِمِثَالِ خَيْلِ نَهْ مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ ، مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ
 سِرَّةٍ دِمَعْطُوفِ خَيْلِ نَهْ طَرَفِ مَسْتَقَرِّ مَتَعَلَقُ تَرَاثَابَتَهُ مَقْدَرٍ يُوْرِي ثَابِتَةً صِيغَهُ دَاِسْمِ فَاعِلِ
 ضَمِيرٍ يَهْ كَيْزِي مَسْتَقَرِّ هَفَهْ فِي فَاعِلِ اِسْمِ فَاعِلِ سِرَّةٍ دِفَاعِلِ اَوْ سِرَّةٍ دِمَتَعَلَقِ خَيْلِ نَهْ
 شِبْهَ جُمْلَةِ خَبَرِ كَيْزِي لِيَارَةِ دِمَبْدَأُ چَه هِي ضَمِيرِ دِي مَبْدَأُ أُسْرَةِ دَخْبَرْخَيْلِ نَهْ جُمْلَةُ
 اسْمِيهِ خَبْرِيهِ مَعْطُوفُهُ ، وَقَدْ تَكُونُ تَامَّةً ، وَاوْحَرْفُ عَاطِفُ قَدْ لِيَارَةِ دِتَقْلِيلِ تَكُونُ
 فَعْلٍ نَاقِصِ ضَمِيرٍ يَهْ كَيْزِي مَسْتَقَرِّ چَه رَاجِعِ دِي صَارَ تَهْ هَفَهْ اِسْمِ لِيَارَةِ دِتَكُونُ اَوْ تَامَّةً
 ذَوَا اِلْحَالِ ،

بمعنی الانتقال من مكان الى مكان، بـاء حرف جاره معنی مضاف الانتقال مصدر مضاف اليه، من حرف جاره مكان مجرور جار سرة د مجرور خیل نه متعلق اول لپاره د انتقال، الى حرف جاره مكان موصوف اخر صفت، موصوف سرة د صفت خیل نه مجرور کیزی لپاره د جار جار سرة د مجرور خیل نه متعلق ثاني تر انتقال پوری انتقال مصدر سرة د متعلقینو خیلونه مضاف اليه کیزی لپاره د مضاف مضاف سرة د مضاف اليه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جار چه بـاء دی جار سرة د مجرور خیل نه متعلق ثوابته مقد ر پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیزی لپاره د ذوالحال، ذوالحال سرة د حال خیل نه خبر کیزی لپاره د تـکون، تـکون سرة د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و حینئذ تتعدی بـالی، و او حرف عاطف حین مضاف او اذ مضاف اليه، مضاف سرة د مضاف اليه خیل نه ظرف مستقر متعلق ترتعدی فعل پوری، تتعدی فعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی صارت هغه فی فاعل او بـاء حرف جاره اولفظ دالی مجرور جار سرة د مجرور خیل نه متعلق ترتعدی فعل پوری فعل بیره د فاعل اوسره د ظرف خیل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل، محو صار نرید من بلد الى بلد، نحو مضاف صار فعل تامه زید فی فاعل من حرف جاره بلد مجرور جار سرة د مجرور خیل نه متعلق اول تر صار پوری الى حرف جاره او بلد مجرور جار سرة د مجرور خیل نه متعلق ثاني تر صار پوری صار فعل تامه سرة د فاعل اوسره د متعلقینو خیلونه جمله فعلیه خبریه مضاف اليه کیزی لپاره د مضاف، مضاف سرة د مضاف اليه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سرة د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سرة د مثال خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و الثالث أصبح، و او حرف عاطف لفظ د الثالث مبتدأ او أصبح فی خبر مبتدأ سرة د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و الرابع أصبح، و او حرف عاطف لفظ د الرابع مبتدأ او أصبح فی خبر مبتدأ سرة د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و الخامس أمس، و او حرف عاطف الخامس مبتدأ او أمس فی خبر مبتدأ سرة د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، د ادري جملي اجمال او ما بعد ورته تفصیل، فهذه الثلاثة لاقترا ن مضمون الجملة باوقاتها، فاء حرف تفصیل هذه اسم اشاره موصوف او الثلاثة صفت موصوف سرة د صفت خیل نه مبتدأ لام حرف جاره لاقترا ن مصدر مضاف، مضمون ایضاً مضاف الجملة مضاف اليه، مضاف

چه مضمون دی سره دمضاف الیه خیل نه چا، الجملة دی مضاف الیه کیری لپاره د
دمضاف چه اقتران دی، باء حرف جاره اوقات مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف
سره دمضاف الیه خیل نه موصوف، التي هي الصباح والضحى والمساء، التي اسم
موصول هي ضمیر مبتدأ الصباح معطوف علیه واو حرف عاطف الضحى معطوف اول واو
حرف عاطف المساء معطوف ثانی معطوف علیه سره دمعطوفینوخیلو نه خبر کیری د
مبتدأ چه هي ضمیر دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه صله کیری
لپاره دموصول، موصول سره دصلی خیلی نه صفت کیری لپاره دموصوف چه ...
اوقاتهادی موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کیری لپاره دجار - جار سره دمجرور
خیل نه متعلق تراقتران مصدر پوری اقتران مصدر مضاف سره دمضاف الیه خیل
نه اوسره دمتعلق خیل نه مجرور کیری لپاره دجار چه لام دی جار سره دمجرور
خیل نه متعلق تر ثابتة مصدر پوری ثابتة صیغه داسم فاعل ضمیر په کبني مستتر
هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه شبه جمله خبر
کیری لپاره دمبتدأ، مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
نحو اصبح زيد غنيا، نحو مضاف اصبح فعل ناقص زید اسم لپاره د
اصبح اوغنا خبر لپاره داصبح، اصبح سره داسم اوخبر خیل نه جمله فعلیه خبریه
مبین، معناه حصل غناه في وقت الصباح، معنی مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ حصل فعل اوغنا مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره دمضاف الیه خیل نه فاعل لپاره دحصل، فی حرف جاره وقت مضاف
اوالصباح مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره دجار
چه فی دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر حصل فعل پوری فعل سره دفاعل
اوسره دمتعلق خیل نه جمله فعلیه خبر کیری لپاره دمبتدأ چه معناه دی، مبتدأ
سره دخبر خیل نه بیان کیری لپاره دمبتن، مبین سره دبیان خیل نه مضاف الیه
کیری لپاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه معطوف علیه،
ونحو اضني زيدا حاكما، واو حرف عاطف نحو مضاف اضني فعل ناقص زید اسم لپاره د
اضني او حاکما خبر لپاره داضني، اضني فعل ناقص سره داسم اوخبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه مبین، معناه حصل الحكومة في وقت الضحى، معنی مضاف او
ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ، حصل فعل اوالحكومة فی
فاعل او فی حرف جاره وقت مضاف او الضحى مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل
نه مجرور لپاره دجار - جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر حصل فعل پوری فعل سره

دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرکړی لپاره د مبتدا چه معنا ده دی مبتدا سره دخبرخپل نه بیان کړی لپاره دمبین ، مبین سره د بیان خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کړی لپاره دمضاف چه خودی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه معطوف اول ، و نحو امسى زید قاریا ، واو حرف عاطف نحو مضاف امسى فعل ناقص تقاضا د اسم او خبر کوی زید اسم لپاره د امسى او قاریا خبر امسى سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبین ، معناه حصل قراءته فی وقت المساء ، معنی مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا ، حصل فعل قراءته کښی قراءه مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د حصل ، فی حرف جاره وقت مضاف المساء مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور خبرکړی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعلیه خبرکړی لپاره د مبتدا چه معنا ده دی مبتدا سره دخبرخپل نه جمله اسمیه خبریه بیان کړی لپاره دمبین ، مبین سره د بیان خپل نه معطوف ثانی - معطوف علیه سره دمطوفینوخیلو نه خبرکړی لپاره د مبتدا مخدوف چه امثله یا دی امثله مضاف ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا ، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کړی لپاره د مثیل ، مثیل سره د مثال خپل نه تفصیل کړی لپاره د اجمال چه والتالث اصبح المدی ، وهذه الثلاثة قد تكون بمعنى صار ، واو حرف هذه اسم اشاره موصوف او الثلاثة صفت ، موصوف سره د صفت خپل نه مبتدا ، قد حرف تقلیل تګون فعل ناقص ضمیر په کښی مستتر هغه اسم لپاره د تګون ، باء حرف جاره معنی مضاف صار مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور خبرکړی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترثابتا مقد رپوری ثابتا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل ، اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه تشبیه جمله خبرکړی لپاره د تګون ، تګون سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرکړی لپاره د مبتدا ، مبتدا سره دخبرخپل نه جمله اسمیه خبریه مثیل ، مثیل اصبح الفقیر غنيا ، مثل مضاف اصبح فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د اصبح او غنيا خبر لپاره د اصبح ، اصبح فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ، وانه ی زید کاتباً ، واو حرف عاطف امسى فعل ناقص زید اسم لپاره د امسى او کاتب خبر لپاره د امسى فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اوله ، ←

واضحی المظالم منیراً، و او حرف عاطف اضحی فعل ناقص المظالم اسم لیاره داضحی
 او منیر اخبار لیاره اضحی، اضحی سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
 ثانیه معطوفه علیها سره د معطوفینو خیلونه مضاف الیه لیاره د مضاف چه مثل
 دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله
 دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لیاره د مثل،
 مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقد تكون تاقّة، و او
 حرف عاطف قد حرف تعلیل تكون فعل ناقص ضمیر په کسبی مستتر چه راجع دی اصم
 و امسئ و اضحی ته هغه اسم لیاره د تكون او تامه خبر لیاره د تكون، تكون سره د
 اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل، مثل اصمیر یرید، مثل مضاف اصمیر
فعل او یرید یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه ذوالحال، بمعنی
دخل زید فی الصبح، باء حرف جاره معنی مضاف دخل فعل زید فاعل فی حرف
 جاره الصباح مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل فعل پوری فعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لیاره د مضاف، مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق
 تر ثابتاً مقدّر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه
 جمله حال کیږی لیاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه معطوف علیه،
وامسئ عمرو، و او حرف عاطف امسئ فعل تامه او عمرو یی فاعل فعل سره د فاعل
 خیل نه جمله فعلیه مفسّر، ای دخل عمرو فی المساء، ای حرف تفسیر دخل فعل
 او عمرو یی فاعل فی حرف جاره المساء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل
 فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر کیږی لیاره
 د مفسّر- مفسّر سره د تفسیر خیل نه معطوف اول، واضحی بکر، و او حرف عاطف
فعل تامه بکر یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسّر،
ای دخل بکر فی الضحی، ای حرف تفسیر دخل فعل بکر یی فاعل فی حرف جاره
 او الضحی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل فعل پوری فعل سره د
 فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر کیږی لیاره د مفسّر، مفسّر سره د
 تفسیر خیل نه معطوف ثانی، معطوف علیه سره د معطوفینو خیلونه مضاف الیه کیږی
 لیاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لیاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لیاره
 د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

و السّادس ظلّ، و اوحرف عاطف السّادس مبتدأ اوّظل ی خبر مبتدأ سره د

خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و السّابع بات، و اوحرف عاطف السّابع مبتدأ بات ی خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه و هما لاقترا ن مضمون الجملة بالنهار واللیل، و اوحرف عاطف هما ضمیر راجع دی ظل بات ته هغه مبتدأ لام حرف جاره اقتران مصدر مضاف، مضمون مضاف او الجملة مضاف الیه لپاره د مضاف چه مضمون دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه اقتران دی، باء حرف جاره النهار معطوف علیه و اوحرف عاطف اللیل معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تراقتوان مصدر پوری اقتران مضاف سره د مضاف الیه خیل نه او سره د متعلق خیل نه مجرور کبری لپاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابان مقدّر پوری ثابان صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبری مستتر هغه ی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل، نحو ظل زید کتاباً، نحو مضاف ظل فعل ناقص نرید اسم لپاره د ظلّ او کتاباً خبر لپاره د ظلّ، ظل سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه مفسر،

ای حصّل کتابته فی النهار، ای حرف تفسیر حصل فعل کتابه مضاف ه ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل، فی حرف جاره النهار مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه معطوف علیه، و بات زید نائماً، و اوحرف عاطف بات فعل ناقص زید اسم لپاره د بات او نائماً

خبر لپاره د بات، بات سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای حصّل نومّه فی اللیل، ای حرف تفسیر حصل فعل نوم مضاف ه ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لپاره د حصّل، فی حرف جاره اللیل مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو د مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه مثال لپاره د ممثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وقد تكونان بمعنى صار، واورحرف عاطف قد حرف تقليل تكونان فعل ناقص ضمير
 به كنى مستتر هغه اسم، باء حرف جاره معنی مضاف صار مضاف اليه، مضاف سره
 د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر...
 ثابتين مقدار پوري ثابتين صيغه د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه في فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيزي لياره د
 تكونان، تكونان فعل ناقص سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه مثل،
 مثل ظل الصبي بالغاً، مثل مضاف ظل فعل ناقص به معنی د صار سره او الصبي
 اسم لياره د ظل او بالغ خبر لياره د ظل، ظل سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه
 خبريه معطوفه عليها، وبات الشاب شيخاً، واورحرف عاطف بات فعل ناقص
 به معنی د صار سره الشاب اسم لياره د بات او شيخا خبر لياره د بات، بات سره
 د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوف خيلي
 نه مضاف اليه كيزي لياره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه
 خبر كيزي لياره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خيل نه مثال كيزي
 لياره د مثل، مثل سره د مثال خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه،
 والثامن مادام، واورحرف الثامن مبتدأ اولفظ د مادام ورتنه خبر مبتدأ سره د
 خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، وهي لتوقيت شيء بمدة ثبوت خبرها
 لاسمها، واورحرف عاطف هي ضمير چه راجع دي مادام ته هغه مبتدأ لتوقيت كنى
 لام حرف جاره توقيت مصدر مضاف شيء مضاف اليه بمدة كنى باء حرف جاره مدة
 مضاف ثبوت ايضاً مضاف خبر مضاف ها ضمير مضاف اليه، د امضاف چه لفظ د خبر
 دي سره د مضاف اليه چه ها ضمير دي بيا مضاف اليه كيزي لياره چه ثبوت دي د امضاف
 سره د مضاف اليه خيل نه بيا مضاف اليه كيزي لياره د مضاف چه مدة دي د امضاف
 سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لياره د جار چه باء د جار سره د مجرور خيل نه
 متعلق تر توقيت مصدر پوري، لاسمها لام حرف جاره اسم مضاف او ها ضمير مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لياره د جار چه لام دي جار سره د مجرور
 خيل نه متعلق تر ثبوت مصدر پوري لتوقيت كنى لام حرف جاره سره د مابعد مجرور
 خيل نه متعلق تر ثابتة مقدار پوري ثابتة صيغه د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر
 هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيزي
 لياره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه،

فلا بد من ان يكون قبلها جملة فعلية او اسمية ، فاء حرف جزاء لا حرف نفى
 دجنس او لفظ دبد اسم لپاره دلا ، من حرف جاره ان مصدریه يكون فعل ناقص قبل
 ظرف مكان مضاف اوها ضمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر
 مقدم لپاره ديكون او جمله موصوف او فعلية معطوف عليه او اسمية وريباندي عطف
 معطوف عليه سره دمعطوف خيل نه صفت كيږي لپاره دموصوف چه جمله دي موصوف
 سره د صفت خيل نه اسم مؤخر كيږي لپاره ديكون ، يكون سره د اسم مؤخر او خبر
 مقدم خيل نه جمله فعلیه خبریه په تاويل دمفرد په ان مصدریه سره بحرور كيږي
 لپاره د جار چه من دي جار سره دمحرور خيل نه متعلق ترموجود مقدر پوري موجود
 صيغه د اسم مفعول ضمير په كني مستتر هغه في نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب
 فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيږي لپاره د لا لنفي الجنس ، لا لنفي
 الجنس سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسمیه جزاء لپاره د شرط مقدر چه واذ اكان
 الامر كذا دي ، وقد مرتري كيه مراراً ، شرط سره د جزاء خيل نه مثل ،
 نحو اجلس ما دام زيد جالساً ، نحو مضاف اجلس صيغه دامر حاضر ضمير په كني
 مستتر چه معبر دي په انت سره هغه في فاعل او مادام فعل ناقص زيد اسم لپاره
 دمادام او جالساً خبر لپاره دمادام ، مادام سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه
 خبریه مفعول فيه كيږي لپاره د اجلس فعل ، فعل سره د فاعل اوسره دمفعول فيه
 خيل نه جمله فعلیه انشائيه معطوفه عليها ، وزيد قائم مادام عمرو قائماً ، واو
 حرف عاطف زيد مبتدأ او قائم خبر لپاره دمبتدأ ، مادام فعل ناقص عمرو اسم لپاره
 دمادام او قائم خبر لپاره دمادام ، مادام سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه ظرف
 مبتدأ سره دخبر او ظرف خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، معطوفه عليها سره د
 معطوفي خيلي نه مضاف اليه كيږي لپاره دمضاف چه نحو دي مضاف سره دمضاف
 اليه خيل نه خبر كيږي لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره دخبر خيل نه
 جمله اسمیه خبریه مثال كيږي لپاره دممثل ، مثل سره د مثال خيل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، والتاسع ما زال ، واو حرف عاطف التاسع مبتدأ او ما زال
 وري ته خبر مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والعاشر
 ما برح ، واو حرف عاطف العاشر مبتدأ او لفظ د ما برح وري ته خبر مبتدأ سره دخبر
 خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والحادي عشر ما انفك ، واو حرف عاطف
 الحادي عشر مركب بني مبتدأ ، او لفظ د ما انفك وري ته خبر مبتدأ سره دخبر خيل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،

والثاني عشر مافئي ، واو حرف عاطف او الثاني عشر مركب بنائي مبتدأ اولفظ

مافئي ورتته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، وقد يقال

مافتا وافتا ، واو حرف عاطف قد حرف تقليل يقال فعل مجهول لفظ دمافتا معطوف

عليه واو حرف عاطف لفظ دمافتا معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه نائب

فاعل لپاره د يقال فعل ، فعل سره د نائب فاعل خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه ،

وكل واحد من هذه الافعال الاربعة ، واو حرف عاطف كل مضاف واحد مضاف

اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف من حرف جاره هذه اسم اشار مبدا

منه الافعال موصوف او الاربعة صفت موصوف سره د صفت خيل نه بدل كبرى لپاره

د بدل منه ، فبدل منه سره د بدل خيل نه بحر و كبرى لپاره د جار جار سره د بحر

خيل نه متعلق تر ثابته مقدريوري ثابت صيغه د اسم فاعل ضمير به كبنى مستتر هغه

في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله صفت كبرى لپاره

موصوف ، موصوف سره د صفت خيل نه مبتدأ ، لد و ام ثبوت خبرها لاسمها قد

به ، لام حرف جاره دوام مضاف ثبوت مصدر مضاف خبر ايض مضاف ، ها ضمير

مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه خبر دي دامضاف سره د مضاف اليه خيل نه بيا

مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه ثبوت مصدر دي ، لام حرف جاره اسم مضاف ها

ضمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار چه لام دي جار

سره د بحر و خيل نه متعلق تر ثبوت مصدر پوري ، لفظ د مذ طرف زمان مضاف قيل

فعل به كبنى مستتر هغه في فاعل او ضمير بارنه مفعول به ، فعل سره د فاعل او

سره د مفعول به نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه مذ دي مضاف

سره د مضاف اليه خيل نه مفعول فيه كبرى لپاره د ثبوت مصدر ، مصدر مضاف سره

مضاف اليه خيل نه او او سره د متعلق او سره د مفعول فيه خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره

د مضاف چه دوام دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار چه لام

دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابته مقدريوري ثابت صيغه د اسم فاعل ضمير

به كبنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه خبر كبرى

لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، ويلزمها النفي

واو حرف عاطف يلزم فعل ها ضمير مفعول به او النفي فاعل فعل سره د فاعل او سره د

مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه ، مثل ما زال زيد عالماً ، مثل مضاف

ما زال فعل ناقص زيد اسم او عالماً خبر لپاره د ما زال فعل ، فعل سره د اسم او خبر خيل

نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها ، ،

و ما برح زید صائماً، و اوحرف عاطف ما برح فعل ناقص زید اسم لپاره د ما برح
 اوصائماً خبر لپاره د ما برح، ما برح سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
 اوله، و ما قتی عمرو فاضلاً، و اوحرف عاطف ما قتی فعل ناقص عمرو یی اسم او فاضلاً یی
 خبر، ما قتی فعل ناقص سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه،
 و ما انفک بکر عاقلاً، و اوحرف عاطف ما انفک فعل ناقص بکر اسم لپاره د ما انفک
 او عاقلاً خبر لپاره د ما انفک، ما انفک سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه معطوفه
 ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفاتو ثلاثه و نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مجذوف چه مثاله دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لپاره د مثل، مثل سره
 د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و الثالث عشر لیس، و اوحرف عاطف
 الثالث عشر مرکب بنای مبنی مرفوع عللاً مبتدأ او لفظ د لیس ویر ته خبر مبتدأ سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و هی لنفی مضمون الجملة فی زمان الحال، و او
 حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جاره لفظ د نفی مصدر مضاف مضمون مضاف او
 الجملة مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف
 چه نفی دی، فی حرف جاره زمان مضاف او الحال یی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر نفی مصدر پورې نفی
 مصدر سره د مضاف الیه او سره د متعلق خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه لام دی جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق ثوابتة مقدر پورې ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني
 مستتر چه تصیرو و نه کیږی په هی سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره
 د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږی لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و قال بعضهم فی کل زمان، و اوحرف عاطف قال
 فعل ماضی معلوم او بعض مضاف او هم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 فاعل کیږی لپاره د قال فعل، فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه قول فی حرف جاره
 کل مضاف، او فی مان یی مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږی لپاره
 د جار جار سره د مجرور خپل نه په اعتبار د متعلق سره چه و هی لنفی مضمون الجملة و کل
 زمان دی جمله اسمیه خبریه مقوله کیږی لپاره د قول، قول سره د مقولی خپلی نه
 جمله فعلیه خبریه مثل، مثل لیس نرید قائماً، مثل مضاف لیس فعل ناقص زید
 اسم لپاره د لیس او قائماً یی خبر، لیس سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه مضاف
 الیه لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ

محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطونه ،
و اعلم ان تقدیم اخبار هذِهِ الافعال علی اسمائها ، و استینافیه یعنی اعتراضیه
 اعلم صیغه د امر حاضر ضمیر په کبني سترچه تعبیر و نه کبني په انت سره هغه یی
 فاعل ، ان حرف مشبه بالفعل تقدیم مصدر مضاف اخبار ایضاً مضاف هذِهِ اسم
 اشاره مبدل منه او الافعال یی بدل ، مبدل منه سره د بدل خیل نه مضاف کبني یلپاره
 د مضاف چه لفظ د اخبار دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبني یی
 لپاره د مضاف چه تقدیم مصدر دی ، علی حرف جاره اسماء مضاف او هاضمیر مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبني یی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل
 نه متعلق تر تقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر سره د مضاف الیه او سره د متعلق خیل
 نه اسم کبني یی لپاره د اَن ، جائز بابقاء عملها ، جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني
 مستترچه رابع دی تقدیم مصدر ته هغه یی فاعل باء حرف جاره ابقاء مصدر مضاف
 عمل ایضاً مضاف هاضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د ابیا مضاف
 الیه کبني یی لپاره د مضاف چه ابقاء دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبني یی
 لپاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترجائز پوری جائز صیغه د اسم
 فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبني یی لپاره د ان ، ان سره
 د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه قائم په مقام د مفعولینو د اعلم باندی اعلم فعل
 سره د فاعل او سره د قائم مقام د مفعولینو خیلو نه جمله فعلیه انشائیة مثل ، مثل کان
 قائماً زید ، مثل مضاف کان فعل ناقص او قائماً خبر مقدم لپاره د کان او زید اسم مؤخر
 لپاره د کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبني یی لپاره د
 مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبني یی لپاره د مبتداً محذوف چه
 مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبني یی لپاره د مثل ، مثل
 سره د مثال خیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها ، و علی هَذَا القیاس فی
 البواقی ، و او حرف عاطف علی حرف جاره هَذَا اسم اشاره مجرور جار سره د مجرور خیل
 نه متعلق ترجائی مقدار پوری جاری صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني سترچه هغه یی فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم ، القیاس مصدر
 فی حرف جاره البواقی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر القیاس مصدر پوری القیاس
 مصدر سره د متعلق خیل نه مبتداً مؤخره لپاره د خبر مقدم ، خبر مقدم سره د مبتداً
 مؤخری خپلی نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، ، ،

وایضاً تقدیم اخبارها علی نفسها جائز سوئی نیست، و او حرف عاطف ایضاً مفعول مطلق لیاره د فعل محذوف چه اض دی اض فعل ماضی ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر و نه کبئی په هوسره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول مطلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معترضه لاجل لهما من الاعراب، تقدیم مصدر مضاف اخبار ایضاً مضاف هاضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبئی لیاره د مضاف چه تقدیم دی علی حرف جار جاره نفس مضاف هاضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبئی لیاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مبتداً جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر چه راجع دی تقدیم ته هغه فی فاعل سوئی مضاف لفظ دلّیس ورته مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف کبئی لیاره د جائز، جائز صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره د ظرف خیل نه شبه جمله خبر کبئی لیاره د مبتداً، مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و او حرف عاطف فی هغه و او دی چه د ایضاً نه مخکبئی مذکور دی، والافعال التي كان في اوائلها ما، و او حرف عاطف الافعال موصوف التي موصول كان فعل ناقص فی حرف جار جاره اوائل مضاف هاضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبئی لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم لیاره د کان او لفظ د ما اسم مؤخر لیاره د کان، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه صله کبئی لیاره د موصول چه التي دی موصول سره د صلی خیلی نه صفت کبئی لیاره د موصوف چه الافعال دی موصوف سره د صفت خیل نه معطوف کبئی لیاره دلّیس، لیس معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کبئی لیاره د مضاف چه سوئی دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف کبئی لیاره د جائز، وقال بعضهم تقدیم الاخبار علی هذه الافعال ایضاً جائز سوئی ما دام، و او حرف عاطف قال فعل بعض مضاف هم ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کبئی لیاره د فعل، فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه قول، تقدیم مصدر مضاف الاخبار مضاف الیه علی حرف جار جاره هذه اسم اشاره مبذل منه او الافعال ورته بدل مبذل منه سره د بدل خیل نه مجرور کبئی لیاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مبتداً، ایضاً مفعول مطلق لیاره د فعل محذوفه چه اض

دی اض فعل سره د فاعل اوسره دمفعول مطلق خپل نه جمله فعلیه معترضه واقع په
ما بین دبښد او خبر کینی، جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه فی
فاعل سوئی مضاف مادام مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه طرف کیزی
لیاره د جائز، جائز صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره د ظرف خپل نه شبه جمله
خبر کیزی لیاره دبښد او، بښد او سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کیزی
لیاره د قول، قول سره دمقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، اما تقدیم اسمانها
علیها فقیر جائز، اما حرف استیناف متضمن معنی د شرط لره تقدیم مصدر مضاف
اسماء مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه
کیزی لیاره دمضاف چه تقدیم دی، علی حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره دمجرور
خپل نه متعلق تر تقدیم پوری تقدیم مصدر مضاف سره دمضاف الیه اوسره دمتعلق
خپل نه بښد او قائم مقام د شرط، فقیر کینی فاء حرف جزاء غیر مضاف جائز صیغه د اسم
فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خپل نه شبه جمله مضاف
الیه کیزی لیاره دمضاف چه غیر دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر کیزی لیاره
د بښد او دا خبر قائم دی په مقام د جزاء، بښد او سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مستأنفه، واعلم ان حکم مشتقات هذه الافعال لحکم هذه الافعال فی
العمل، و احرف استیناف اعلم صیغه دامر حاضر ضمیر په کینی مستتر چه تعبیر ورته
کیزی په انت سره هغه فی فاعل ان حرف مشبه بالفعل حکم مضاف اومشتقات
ایضاً مضاف هذه اسم اشاره مبدل منه اوالافعال ورت ته بدل مبدل منه سره د
بدل خپل نه مضاف الیه کیزی لیاره دمضاف چه لفظ د مشتقات دی مضاف سره د
مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کیزی لیاره دمضاف چه حکم دی مضاف سره دمضاف
الیه خپل نه اسم کیزی لیاره دان، تحکمر کینی کاف حرف جاره په معنی د مثل سره
حکم مضاف هذه اسم اشاره مبدل منه اوالافعال ورت ته بدل مبدل منه سره د بدل
خپل نه مضاف الیه کیزی لیاره دمضاف چه حکم دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه
مجور کیزی لیاره دجار جار سره دمجرور خپل نه متعلق اول توثابت مقدر پوری فی
حرف جاره العمل مجور جار سره دمجرور خپل نه متعلق ثانی توثابت مقدر پوری
ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لیاره دان، ان سورة د اسم او خبر
خپل نه جمله اسمیه واقع په مقام دمفعولینو داعلم بان دی، اعلم فعل سره د فاعل او
سره د قائم مقام دمفعولینو خپلو نه جمله فعلیه انشائیة، ،،،،،

النوع الحادي عشر

أفعال المقاربة، النوع موصوف الحادي عشر مركب بنائي صفت لياره د موصوف، موصوف سره د صفت خيل نه مبتدأ، لفظ د افعال مضاف او المقاربة مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزي لياره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفة عليها، وانما سميت بهذا الاسم، واو حرف عاطف ان حرف مشبه بالفعل بلغة العمل او ما كانه، سميت فعل مجرور ضمير به كبنى مستترجه تعبير ور نه كيزي به هي سره او راجع دى افعال مقاربه و ته هغه في نائب فاعل باء حرف جاره هذا اسم اشاره مبديل منه او الاسم ور نه بديل مبديل منه سره د بديل خيل نه مجرور كيزي لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق اول ترسميت فعل پوري، لانها تديل على المقاربة، لام حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ها ضمير اسم لياره دان، تديل فعل ضمير به كبنى مستترجه راجع دى افعال مقاربه و ته هغه في فاعل على حرف جاره المقاربة مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تديل فعل پوري تديل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبر كيزي لياره دان، ان سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه به تاويل د مفرد سره مجرور كيزي لياره د جارچه لام دى جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني ترسميت فعل پوري سميت فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق اول او د متعلق ثاني خيل نه جمله فعليه معطوفه، وهى اربعة، واو حرف هي ضمير مبتدأ او اربعة ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه مبين او داو وسته ور ته بيان، الاول عسى، لفظ الاول مبتدأ، او لفظ د عسى ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها، وهو فعل، واو حرف عاطف هو ضمير مبتدأ چه راجع د عسى ته او فعل ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، لدخول تاو الثاني الساكنة فيه، لام حرف جاره د دخول مصدر مضاف تاو مضاف الثاني مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف او الساكنة في صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كيزي لياره د مضاف چه دخول مصدر دى، فيه كبنى في حرف جاره ه ضمير مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر دخول مصدر پوري دخول مصدر مضاف سره د مضاف اليه او سره د متعلق خيل نه مجرور كيزي لياره د جارچه لام دى جار سره د مجرور خيل نه ظرف مستقر متعلق تر صالح مقدر پوري صالح صيغه د اسم فاعل ضمير به كبنى مستترجه راجع دى عسى ته هغه في فاعل اسم فاعل سره د

فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ محذوف چه هوضمیر
 دی او راجع دی عسی ته مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ،
نحو عست ، نحو مضاف لفظ دعست مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 کړې لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کړې لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه په
 تقدیر د واو حرف عاطف سره معطوفه کړې ، و غیر فتصرف ، واو حرف عاطف غیر
 مضاف او متصرف مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړې لپاره د مبتدأ
 محذوف چه هوضمیر دی او راجع دی عسی ته مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معلله ، اذ لا یشق منه مضارع واسما فاعل ومفعول وامروهي ، اذ
 تعلیلیه لاو حرف نفی یشق فعل مجهول من حرف جاره هوضمیر مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر یشق فعل پورې ، مضارع معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د
اسما چه په اصل کښی اسمان وونون له وجی د اضافت نه ساقط شو هغه مضاف
 فاعل معطوف علیه واو حرف عاطف مفعول فی معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف
 خپل نه مضاف الیه کړې لپاره د مضاف چه لفظ د اسما دی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه معطوف اول ، واو حرف عاطف امر معطوف ثانی واو حرف عاطف هم معطوف
 ثالث معطوف علیه چه لفظ د مضارع دی سره د معطوفاتو ثلاثه وخیلونه نائب فاعل
 کړې لپاره د یشق فعل مجهول ، فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل
 نه جمله فعلیه خبریه علت کړې لپاره د معلول ، معلول سره د علت خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، مثلاً ، په مثلاً کښی دوه ترکیبونه دی اول ترکیب دادی چه
 مثلاً په معنی مصدری سره واخی نوبیا د منصوب دی بنا بر مفعول مطلق لپاره د فعل
 محذوفه چه مثلث دی ، مثلث فعل سره د فاعل خپل نه چه ت ضمیر دی اوسره د مفعول
 مطلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معترضه ، او دویم ترکیب دادی چه مثلاً په معنی مثال
 سره د نوبیا مثلاً مفعول به دی لپاره د فعل محذوفه چه مثلث دی مثلث فعل سره
 د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معترضه کړې ، وعمله على نوعين ،
 واو حرف عاطف عمل مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ،
 علی حرف جاره نوعین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابیت مقدار پورې
 ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه مبین ،

الاول ان یرفع الاسم، لفظ الاول مبتدأ، آن مصدریه یرفع فعل ضمیر به کنی
مستترجه راجع دی لفظ الاول ته هغه فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل
اوسره دمفعول به خیل نه په تاویل دان مصدریه سره خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ
سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهو فاعله، واولپاره د
استیناف هو ضمیر مبتدأ چه راجع دی الاسم ته، او فاعل مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه مستأنفه لامحل لها من الاعراب، وینصب الخبر، واورح عاطف
ینصب فعل ضمیر به کنی مستترجه راجع دی عسی ته هغه فی فاعل او الخبر مفعول به
فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

ویکون خبره فعلا مضارعا مع ان، واورح عاطف یکون فعل ناقص خبر
مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم لپاره د یکون فعلا
موصوف او مضارعا صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال لفظ مع مضاف او
لفظ دان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر ثابته مقدریوری ثابتا
صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره
د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیږی لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه
خبر کیږی لپاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وحینئذ یکون بمعنی قارب، واورح عاطف حینئذ ظرف لپاره د یکون، یکون
فعل ناقص ضمیر به کنی مستترجه راجع دی عسی ته هغه اسم لپاره د یکون، باء حرف
جاره معنی مضاف لفظ د قارب مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور
کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدریوری ثابتا صیغه د
اسم فاعل سره د فاعل خیل نه چه ضمیر ستودی اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله
خبر کیږی لپاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل،
نحو عسی زید ان یمخرج، نحو مضاف عسی فعل مقاربه زید فی اسم، ان مصدریه
یمخرج فعل ضمیر به کنی مستترجه راجع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل
نه جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره خبر کیږی لپاره د عسی، عسی سره د اسم او خبر
خیل نه جمله فعلیه انشائی مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره
دمضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر
خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل جمله
اسمیه خبریه معطوفه،

فزید مرفوع بانه اسمیه و فاعله ، فاع حرف تفصیل زید مبتدأ مرفوع صیغه داسم
 مفعول ضمیر په کنی مستتر هغه یی نائب فاعل باء حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل
 ه ضمیر اسم لپاره دان او لفظ داسم مضاف ه ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف فاعل مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره
 د مضاف الیه خیل نه معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه خبر لپاره دان ،
 ان سره داسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کیزی
 لپاره د جارچه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه
 داسم مفعول سره د نائب او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتدأ
 چه زید دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، و ان
 یخرج فی موضع النصب بانه خبره ، و او حرف لفظ دان حرف مصدریه ، یخرج
 مرفوع محلا مبتدأ ، فی حرف جاره موضع مضاف النصب مضاف الیه مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جارچه فی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر
 ثابت مقدر پوری باء حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ه ضمیر اسم لپاره دان او
 خبر مضاف ه ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره دان ، ان
 سره داسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کیزی
 لپاره د جارچه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی تر ثابت مقدر پوری
 ثابت صیغه داسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیلو نه شبه جمله خبر کیزی
 لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، بمعنی قارب
 زید ان الخروج ، باء حرف جاره معنی مضاف قارب فعل او ترید یی فاعل او الخروج یی
 مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه مضاف الیه کیزی
 لپاره د مضاف چه معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جار
 چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه داسم فاعل
 سره د فاعل خیل نه چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیزی
 لپاره د ذوالحال چه علی زید ان یخرج مثال دی ، و یجب ان یكون خبره مطابقاً
 لاسمه ، و او حرف عاطف یجب فعل ان مصدریه یكون فعل ناقص خبر مضاف ه ضمیر
 مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم لپاره د یكون ، مطابقاً صیغه داسم
 فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه یی فاعل لام حرف جاره اسم مضاف ه ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جارچه لام دی جار سره د مجرور
 خیل نه متعلق اول لپاره د مطابقاً ،

فَالْأَفْرَادُ وَالتَّنْيَةِ وَالْجَمْعِ وَالتَّذْكِيرِ وَالتَّأْنِيثِ ، فی حرف جاره واو حرف عاطف الافراد معطوف علیه ، واو حرف عاطف التثنية معطوف اول ، واو حرف عاطف الجمع معطوف ثانی ، واو حرف عاطف التذكير معطوف ثالث ، واو حرف عاطف التأنيث معطوف رابع ، معطوف علیه سره د معطوفاتو اربعه وخیلونه مجرور بکبری لپاره د جاره چه فی دی جار سره د مجرور وخیل نه متعلق ثانی تر مطابقاً یوسری مطابقاً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلقینو وخیلونه تشبیه جمله خبر کبری لپاره د یكون ، یكون سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه خبریه په تاویل دَأَنْ مصدریه سره مفرد فاعل کبری لپاره د فعل چه یجب دی فعل سره د فاعل وخیل نه جمله فعلیه خبریه مثل ، نحو عسی زید ان یقوم ، نحو مضاف عسی فعل مقارب زید اسم لپاره د عسی ، اَن مصدریه یقوم فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر مستتر دی جمله فعلیه په تاویل د ان مصدریه سره مفرد خبر لپاره د عسی ، عسی سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه علیها ، و عسی الزید ان یقوماً ، واو حرف عاطف عسی فعل مقاربه الزید ان اسم ، ان مصدریه یقوم فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل د مفرد سره خبر لپاره د عسی ، عسی سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه اولی ، و عسی الزید ان یقوموا ، واو حرف عاطف عسی فعل مقارب الزیدون اسم لپاره د عسی ، ان مصدریه یقوموا فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه خبریه په تاویل د مفرد په سبب د ان مصدریه سره خبر کبری لپاره د عسی ، عسی سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه ثانیّه ، و عستَ هَندُ ان یقوموا ، واو حرف عست فعل مقارب هند اسم لپاره د عست اَن مصدریه تقوم فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل د مفرد سره خبر کبری لپاره د عسی ، عسی سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه ثالثه ، و عستَ الِهندان ان یقوموا ، واو حرف عاطف عست فعل مقاربه الِهندان اسم لپاره د عست ، اَن مصدریه تقوموا فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل د مفرد سره خبر د عست ، عست سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه رابعه ، و عستَ الِهندات ان یقمن ، واو حرف عاطف عست فعل مقاربه الِهندات اسم لپاره د عست فعل ، ان مصدریه یقمن فعل سره د فاعل وخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل د مفرد سره خبر لپاره د عست فعل عست سره د اسم او خبر وخیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه خامسه معطوفه علیها سره د معطوفاتو خمسّه وخیلونه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه وخیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثاله دی مبتدأ سره

د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، وهذا انی کون الخبر مطابقا للفاعل، و او حرف عاطف هذا اشاره مفسر، ای حرف تفسیر کون مصدر د فعل ناقص لفظ د الخبر اسم لپاره د کون او مضاف الیه لپاره د کون، او مطابقا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی خبر ته هغه فی فاعل او لام حرف جاره لفظ د الفاعل فی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مطابقا پوری مطابقا صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د کون، کون مصدر سره د اسم او خبر خیل نه تفسیر کیری لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مبتدأ،

اذا کان الفاعل اسما ظاهرا، ادا ظرف زمان کان فعل ناقص لفظ د الفاعل اسم لپاره د کان، انما موصوف ظاهر فی صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر لپاره د کان کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، اما اذا کان مضمرا فلیست المطابقة بينهما شرطا، اما حرف شرط اذا ظرف زمان کان فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر هغه اسم لپاره د کان او مضمرا خبر لپاره د کان، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه شرط، فاعل جزاء لیست فعل ناقص لفظ د المطابقة مصدر بین مضاف هما ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه کیری لپاره د المطابقة مصدر المطابقة مصدر سره د مفعول فیه خیل نه اسم لپاره د لیست او شرطا خبر لپاره د لیست لیست فعل ناقص سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه معترضه لامل لها من الاعراب، النوع الثاني من النوعين المذكورين، لفظ النوع موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذو الحال من حرف جاره النوعين موصوف المذكورين صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیری لپاره د جار چه من دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتا مقدور پوری ثابتا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیری لپاره د ذو الحال، ذو الحال سره د حال خیل نه مبتدأ، ان یرفع الاسم وحده، ان مصدریه یرفع فعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی النوع الثاني ته هغه فی فاعل او الاسم ذو الحال او لفظ دوحد مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه حال کیری لپاره د ذو الحال، ذو الحال سره د حال خیل نه مفعول په کیری لپاره د یرفع فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خیل نه جمله فعلیه په

تاویل دمفرد سره خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وذلک اذاکان اسمهُ فعلاً مضارعاً مع ان، وادحرف ذلک اسم اشاره مبتدأ اذ اطرف زمان کان فعل ناقص اسم مضاف اوۀ ضمیر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه اسم لپاره دکان او فعلاً موصوف مضارعاً صفت اول اولفظ دمَع مضاف اولفظ دأن مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه صفت ثانی لپاره دموصوف، موصوف سره دصفت اول اوصفت ثانی خپل نه خبر کیری لپاره دکان اویا مَع اَن مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مفعول فیه کیری لپاره دکان، کان سره داسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فیکون الفعل المضارع مع ان، فاع حرف عاطفه یكون فعل ناقص الفعل موصوف او المضارع صفت موصوف سره دصفت خپل نه ذوالحال، لفظ دمَع مضاف اولفظ دأن مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه ظرف لغوه متعلق ترتیباً مقدر پوری ثابتاً صیغه داسم فاعل سره دفاعل چه ضمیر مستتر دی اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله حال کیری لپاره دذوالحال، ذوالحال سره دحال خپل نه اسم کیری لپاره دیکون، فی محل الرفع بانه اسمهُ، فی حرف جاره محل مضاف اوالرفع مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره دجاز جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه داسم فاعل سره دفاعل خپل نه چه ضمیر مستتر دی او سره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کیری لپاره دیکون باء حرف جاره اَن حرف مشبه بالفعل ه ضمیر اسم لپاره دأن اولفظ داسم مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر لپاره دان، اَن سره داسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کیری لپاره دجار چه باء دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق تریکون فعل پوری یكون فعل ناقص سره داسم او خبر خپل نه اوسره دمتعلق خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، ویکون عسی حینئذٍ بمعنی قرب، وادحرف عاطف یكون فعل ناقص لفظ دعسی اسم لپاره دیکون باء حرف جاره معنی مضاف لفظ دقرب مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره دجار چه باء دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق ترتیباً مقدر پوری ثابتاً صیغه داسم فاعل ضمیر په کبی هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کیری لپاره دیکون، حین مضاف او اذ مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خپل نه ظرف زمان یكون لپاره دیکون، یكون سره داسم او خبر خپل اوسره دظرف زمان خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،

مثَلُ عَسَى أَنْ يَخْرُجَ زَيْدٌ، مثل مضاف عسى فعل مقارب أَنْ مصدریه یخرج فعل زیدی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه مفسر، أَيَّ قَرَبٍ خُرُوجُهُ، ای حرف تفسیر قرب فعل خروج مضاف اوهُ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لیاره د قَرَبٍ فعل، فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه تفسیر لیاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه په تاویل دمفرد سره فاعل کبری لیاره د عیبه فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبری لیاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لیاره د مبتدأ چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لیاره د مثل، مِثْلُ سِرِّهِ د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فَلَا يَحْتَاجُ فِي هَذَا الْوَجْهِ إِلَى الْخَبَرِ، فاء حرف عاطف لَا نافیة محتاج فعل ضمیر په کنی مستتر چه راجع دی عسى ته هغه ذوالحال فی حرف جاره هذا اسم اشاره مبدل منه الوجه فی بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کبری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر محتاج فعل پوری إِلَى حَرْفِ جَارِهِ الْخَبَرِ مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثان تر محتاج فعل پوری، بِخِلَافِ الْوَجْهِ الْأَوَّلِ، باء حرف جاره خلاف مصدر مضاف الوجه موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه لیاره د مضاف چه خلاف مصدر دی، لَا أَنَّهُ لَا يَتِمُّ الْمَقْصُودُ فِيهِ بِذَوْنِ الْخَبَرِ، لام حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل كُ ضمیر اسم لیاره دان لاحرف نافیة یتم فعل المقصود فی فاعل فی حرف جاره اوهُ ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یتم فعل پوری باء حرف جاره دون مضاف او الخبر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لیاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یتم فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیل نه جمله فعلیه خبر کبری لیاره د ان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کبری لیاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر خلاف مصدر پوری خلاف مصدر سره د متعلق خیل نه او سره د مضاف الیه خیل مجرور کبری لیاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر قبلتسا پوری، متلبساً صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کبری لیاره د ذوالحال چه ضمیر مستتر دی په فلا محتاج فعل کنی ذوالحال سره د حال خیل نه فاعل کبری لیاره د فلا محتاج فعل، فعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

فیکون الاول ناقصاً، فاء حرف عاطف یکون فعل ناقص لفظ الاول اسم لیاره د
یکون او ناقصاً خبر لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه، والتانی تاماً، و او حرف عاطف لفظ الدانی په اعتبار د لفظ سره اسم
لیاره د یکون حکم چه معطوف دی په الاول او په اعتبار د محل سره مبتداً دی او لفظ
د تماً منصوب دی خبر دی لیاره د یکون له وجه د عطف نه او په اصل کنی مرفوع دی
خبر دی لیاره د مبتداً، بیتداً أجه التانی دی سره د خبر خیل نه چه تماً دی جمله
اسمیه خبریه معطوفه، والتانی کاداً، و او حرف عاطف لفظ الدانی مبتداً او لفظ د
کاد ورتة مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وهو یرفع الاسم
وینصب الخبر، و او حرف عاطف هو ضمیر مبتداً یرفع فعل ضمیر په کنی مستتر هغه
فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه علیها، و او حرف عاطف ینصب فعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل او الخبر فی
مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه
علیها سره د معطوفی خیلی نه خبر کیزی لیاره د مبتداً، مبتداً سره د خبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه، و خبره فعل مضارع بغير ان، و او حرف عاطف خبر مضاف
ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتداً، فعل موصوف او مضارع فی
صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال، باء حرف جاره غیر مضاف او لفظ د ان فی
مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لیاره د جار جار سره د مجرور
خیل نه متعلق تر ثباتاً مقدّر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی
فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبهه جمله حال کیزی لیاره د ذو
الحال، ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کیزی لیاره د مبتداً، مبتداً سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه، و یتکون مع ان تشبهاله بعسے، و او حرف عاطف قد
لیاره د تغلیل یکون فعل ناقص ضمیر په کنی مستتر چه راجع دی کاد ته هغه فی اسم
لفظ د مع مضاف او ان مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق
تر ثباتاً مقدّر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه خبر لیاره
د یکون، تشبهاً مصدر لایم حرف جاره او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول
تر تشبهاً پوری او باء حرف جاره لفظ دعسی مجرور محلاً جار سره د مجرور خیل نه متعلق
ثانی تر تشبهاً پوری تشبهاً مصدر سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه مفعول له
کیزی لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه او سره د مفعول له خیل نه جمله
اسمیه خبریه مثل،

مثل کاد زید یحیی، مثل مضاف کاد فعل مقاربه زید اسم اویحیی فعل ضمیریه کنبی مستتر
هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د کاد، کاد سره د
اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، **فرید مرفوع** بانه اسم کاد، فاء حرف
تفسیر زید مبتدأ مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیریه کنبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء
حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل ؤ ضمیر اسم لپاره دان، اولفظ د اسم مضاف او
کاد مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره دان، ان سره د اسم
او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور لپاره د جاره باء ده
جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب
فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل
نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، **ویحیی فی محل النصب** بانه خبره، واو
حرف عاطف لفظ یمحیی مبتدأ فی حرف جاره محل مضاف او النصب مضاف الیه، مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره د جاره فی دی جار سره د مجرور خیل نه
متعلق اول تر ثبات مقدر پوری باء حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل ؤ ضمیر اسم
لپاره د آن او خبر مضاف، ؤ ضمیر مضاف الیه چه راجع دی کاد ته مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه خبر کیزی لپاره دان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په
تاویل دمفرد سره مجرور کیزی لپاره د جاره، جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی کیزی
لپاره د ثبات، ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنبی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
او سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره
د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه تفسیر لپاره
د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مبتدأ سره د
خبر خیل نه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه، **معناه قریب یحیی زید**، معنی مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه مبتدأ، قرب فعل یحیی مضاف زید مضاف الیه مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه فاعل لپاره د قرب، قرب فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبر کیزی
لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لا محل لها من
الاعراب، **وحکم باقی المشتقات من مصدره حکم کاد**، واو حرف عاطف حکم مضاف
باقی ایضاً مضاف المشتقات صیغه د اسم مفعول ضمیریه کنبی مستتر هغه فی نائب فاعل
من حرف جاره مصدر مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور

کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المشتقات پوری المشتقات صیغه
 د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله مضاف الیه کبری
 لپاره د مضاف چه لفظ د باقی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کبری
 لپاره د مضاف چه لفظ د حکم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً ، حکم کبری کاف
 حرف جار په معنی د مثل سره ، حکم مضاف او لفظ د کاذ مضاف الیه ، مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه مجرور کبری لپاره د جار چه کاف دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً ، مبتداً
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل لم یکد زید یحیی ، مثل مضاف لم
 حرف جازم یکد فعل مقارب زید اسم لپاره د یکد ، یحیی صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبری
 مستتر چه رابع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه
 خبر لپاره د یکد ، یکد سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،
 ولایکا د زید یحیی ، و او حرف عاطف لا نافیة یکاد فعل مقاربه زید فی اسم او یحیی
 فعل سره د فاعل خپل نه چه ضمیر مستتر دی چه رابع دی زید ته جمله فعلیه خبر لپاره
 د یکاد ، یکاد سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها
 سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، و ان دخل علی کاد حرف التفی ، و او حرف عاطف ان حرف شرط دخل فعل
 علی حرف جار لفظ د کاد مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر دخل فعل پوری
 لفظ د حرف مضاف او لفظ د التفی مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره
 د دخل فعل سره د فاعل او متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط ، فقیه خلاف ، فاء
 اوله لپاره د جزاء او فاء ثانیه حرف جار او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر مقدم او خلاف مبتداً مؤخره
 مبتداً مؤخره سره د خبر مقدم خپل نه جمله اسمیه خبریه جزاء لپاره د شرط ، شرط سره
 د جزاء خپل نه مبین او وسته عبارت وسته بیان ، قال بعضهم ، قال فعل بعض مضاف
 او هم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د قال فعل سره د
 فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه قول ،

انَّ حرف النفي فيه مطلقاً ، ان حرف مشبهه بالفعل لفظ دحرف مضاف او النفي مضاف
 اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف في حرف جاره اوة ضمير مجرور محلله
 راجع دي كادته جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترالثابت مقدار پوري الثابت صيغه د
 اسم فاعل ضمير به كني مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق
 خيل نه شبه جمله صفت لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خيل نه ذوالحال و مطلقاً
 منصوب لفظاً حال ذوالحال سره د حال خيل نه اسم لپاره دان ، يقيد معنى النفي ، يقيد
 فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته هغه ي فاعل اولفظ د معنى مضاف
 او النفي مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مفعول به لپاره د يقيد فعل ، فعل
 سره د فاعل اوسره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه خبر كيري لپاره دان ، ان
 سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مقوله كيري لپاره د قول قول سره د مقول
 خيلي نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل ،
 بعض مضاف او هم ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لپاره د فعل
 فعل سره د فاعل خيل نه جمله فعليه خبريه قول ، انه لا يقيد ، ان حرف مشبهه بالفعل
 ضمير اسم لپاره دان ، لا نافية يقيد فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته
 هغه ي فاعل اوة ضمير مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خيل نه جمله فعليه
 خبريه خبر كيري لپاره دان ، ان سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه
 عليها ، بل الاثبات باق حاله ، بل حرف عاطف الاثبات مبتدأ او باق صيغه د اسم فاعل
 على حرف جاره ، حال مضاف اوة ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه
 مجرور كيري لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر باق پوري باق صيغه د
 اسم فاعل ضمير به كني مستتر چه تعبير ور ته كيري په هوسره چه راجع دي لفظ اثبات
 ته هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيري
 لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، معطوفه عليها
 سره د معطوفي خيلي نه مقوله كيري لپاره د قول ، قول سره د مقول خيلي نه جمله فعليه
 خبريه معطوفه ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل بعض مضاف هم مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل خيل نه جمله
 فعليه خبريه معطوفه قول ، انه لا يقيد النفي في الماضي ، ان حرف مشبهه بالفعل
 ضمير اسم لپاره دان ، لا نافية يقيد فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته
 هغه ي فاعل اولفظ د النفي مفعول به ، في حرف جاره الماضي مجرور جار سره د مجرور خيل
 نه متعلق تر يقيد فعل پوري فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خيل نه

جمله فعلیه خبر لیاره دان ، ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
 عليها ، وفي المستقبل یفید ، و او حرف عاطف فی حرف جاره لفظ د المستقبل مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر یفید فعل پورې یفید فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر
 ورنه کړی په هوسره چه راجع دی حرف النفی ته هغه فی فاعل او ه ضمیر مفعول به فعل
 سره د فاعل او د مفعول به او سره د متعلق مقدم خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ،
 معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه مقوله کړی لیاره د قول ، قول سره د مقولی خپلی نه
 جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه عليها سره د معطوفینو خپلونه تفسیر کړی لیاره د مفسر
 مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والتالث کرکب ، و او حرف
 عاطف لفظ دالتالث مبتدأ او لفظ د کرب ورتنه خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه ، وهو یرفع الاسم ، و او حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ یرفع فعل ضمیر په کښی
 هغه فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه عليها ، وینصب الخبر ، و او حرف عاطف ینصب فعل ضمیر په کښی مستر
 هغه فی فاعل او الخبر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه خبر لیاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وخبره یحیی فعلاً مضارعاً دائماً بغير ان ، و او
 حرف عاطف لفظ د خبر مضاف او ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ
 یحیی فعل ناقص ضمیر په کښی مستترچه راجع دی لفظ د خبرته هغه فی اسم او فعلاً موصوف
 او مضارعاً فی صفت موصوف سره د صفت خپل نه ذوالحال او دائماً ورتنه حال ذوالحال
 سره د حال خپل نه خبر کړی لیاره د یحیی ، باء حرف جاره غیر مضاف او لفظ دان مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کړی لیاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 ترداً یحیی چه هغه حال لیاره د ذوالحال دی یحیی فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 فعلیه خبریه خبر کړی لیاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل
نحو کرب زید یخرج ، نحو مضاف کرب فعل مقاربه زید اسم لیاره د کرب او یخرج فعل
 ضمیر په کښی مستترچه راجع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه
 خبریه منصوب محلاً خبر کړی لیاره د کرب ، کرب سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه
 خبریه مضاف الیه کړی لیاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل خبر کړی
 لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کړی
 لیاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،

والرابع اوشك ، واو حرف عاطف لفظ الرابع مبتدأ او لفظ داو شك ورتنه خبر مبتدأ
 سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهو یرفع الاسم ، واو حرف عاطف هو
 ضمیر مبتدأ چه راجع دی اوشك ته یرفع فعل ضمیریه کبئی مستتر هغه یی فاعل او الاسم یی
مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،
وینصب الخبر ، واو حرف عاطف ینصب فعل ضمیریه کبئی مستتر هغه یی فاعل او الخبر مفعول
 به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه ، معطوفه علیها سره د
 معطوفی خیلی نه خبر کبری لپاره د مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
وخبره فعل مضارع ، واو حرف عاطف خبر مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه مبتدأ ، فعل موصوف مضارع یی صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال ،
مع ان او بغير ان ، لفظ دمع مضاف او لفظ دان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل
 نه ظرف مستقر متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبئی مستتر هغه
 یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله معطوف علیه ، او حرف
 عاطف باء حرف جار غیر مضاف ان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور د
 جار ، جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیریه
 کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خیل نه شبه جمله معطوف ، معطوف علیه
 سره د معطوف خیل نه حال کبری لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کبری
لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل اوشك زید
ان یحیی او یحیی ، مثل مضاف اوشك فعل مقاربه زید اسم لپاره د اوشك ، ان مصدریه
 یحیی فعل ضمیریه کبئی چه راجع دی زید ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه
 به تاویل د مغرر په سبب دان مصدریه سره معطوف علیه ، او حرف عاطف یحیی فعل ضمیر
 په کبئی مستتر چه راجع دی زید ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه خبر لپاره د اوشك ، اوشك سره د اسم او
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د
 مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه
 جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل او بعض مضاف او هم ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لپاره د قال ، قال فعل سره د فاعل خیل نه جمله
 فعلیه قول ، ان افعال المقاربة سبعة ، ان حرف مشبهه بالفعل لفظ د افعال موصوف او
 المقاربة ورتنه صفت موصوف سره د صفت خیل نه اسم لپاره د ان او سبعة خبر لپاره د

إِنَّ، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کیږی لپاره د قول، قول سره د مقولی خیل مبین، هذه الأربعة المذكورة، هذ اسم اشاره مبدل منه لفظ د الأربعة موصوف او للمذكورة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه بدل کیږی لپاره د مبدل منه مبدل منه سره د بدل خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه وبعضها دی بعض مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وجعل وطبق واخذ، واو حرف عاطف لفظ د جعل معطوف علیه، واو حرف عاطف لفظ د طبق معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د اخذ معطوف ثانئ معطوف علیه سره د معطوفینو خیلو نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه بعضها دی بعض مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وهذه الثلاثة مرادفة لکرب، واو حرف عاطف لفظ د هذه موصوف او الثلاثة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، مرادفة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کنبی مستتر چه راجع دی مبتدأ ته هغه فی فاعل اولام حرف جاره او لفظ د کرب مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرادفة پوری مرادفة صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله معطوف علیه، وموافقة له في الاستعمال واو حرف عاطف او موافقة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کنبی مستتر هغه فی فاعل اولام حرف جاره او که ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر موافقة پوری فی حرف جاره الاستعمال مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانئ تر موافقة پوری موافقة صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیلو نه شبه جمله معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

النوع الثاني عشر

أفعال المدح والذم، لفظ د النوع موصوف او الثاني عشر مرکب بنائ صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ. او لفظ د افعال المدح معطوف علیه واو حرف عاطف او الذم معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهي أربعة، واو حرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ او اربعة ورته خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبین، الأول نعم، لفظ د الاول مبتدأ او لفظ د نعم ورته خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبین،

اصلہ نعم فقه الفاء وكسر العين، لفظ داخل مضاف اوئے ضمیر مضاف الیہ مضاف سرہ
 د مضاف الیہ خیل نہ مبتدأ۔ اولفظ نعم ذوالحال باء حرف جارہ فتح مضاف او الفاء مضاف
 الیہ مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ معطوف علیہ، واو حرف عاطف لفظ د کسر مضاف او
 العين ی مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ معطوف معطوف علیہ سرہ د معطوف
 خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً
 ضیفہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی، مستتر ہفہ ی فاعل اسم فاعل سرہ د فاعل اوسرہ د متعلق
 خیل نہ شبہ جملہ حال کبریٰ لیارہ د ذوالحال ذوالحال سرہ د حال خیل نہ خبر کبریٰ و لیارہ
 د مبتدأ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معترضہ لاجل لہا من الاعراب،
فکسرت الفاء اتباعاً للعین، فاء حرف عاطف کسرت فعل مجہول او الفاء ی نائب فاعل
 اتباعاً مصدر لام حرف جارہ او العین مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر اتباعاً مصدر
 پوری اتباعاً مصدر سرہ د متعلق خیل نہ مفعول لہ کبریٰ لیارہ د فعل فعل سرہ د نائب
 فاعل اوسرہ د مفعول لہ خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معترضہ معطوفہ، ثم اسكنت العین
للتخفيف، ثم حرف عاطف اسكنت فعل مجہول او العین ورتہ نائب فاعل اولام حرف جارہ
 التخفيف مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر اسكنت پوری اسكنت فعل سرہ د فاعل او
 سرہ د متعلق خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معطوفہ، فصار نعم، فاء حرف عاطف صار فعل
 ناقص ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ ی اسم اولفظ نعم ورتہ خبر صار فعل ناقص سرہ د اسم او
 خبر خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معطوفہ، وهو فعل مدح، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ او
 لفظ د فعل مضاف او مدح مضاف الیہ، مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدأ
مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ، وفاعله قد يكون اسم جنس
معرفاً باللام، واو حرف عاطف لفظ د فاعل مضاف اوئے ضمیر مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف
 الیہ خیل نہ مبتدأ، قدا حرف تعیل یکن فعل ناقص ضمیر یہ کنی مستتر چہ راجع دی مبتدأ تہ
 ہفہ اسم لیارہ دیکن او لفظ د اسم مضاف او لفظ د جنس مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف
 الیہ خیل نہ موصوف او معرفاً ضیفہ د اسم مفعول ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ ی نائب فاعل او
 باء حرف جارہ او اللام مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر معرفاً پوری معرفاً ضیفہ د
 اسم مفعول سرہ د نائب فاعل اوسرہ د متعلق خیل نہ شبہ جملہ صفت لیارہ د موصوف
 موصوف سرہ د صفت خیل نہ خبر لیارہ دیکن، یکن سرہ د اسم او خبر خیل نہ جملہ
 فعلیہ خبریہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدأ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مثل
مثل نعم الرجل زید، لفظ د مثل مضاف نعم فعل مدح او الرجل ی فاعل فعل مدح سرہ د
 فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او زید مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر مبتدأ سرہ

د خبرخیل نه جمله اسمیه انشائیة اجمال، فالرجل مرفوع بانه فاعل نعم، فاع حرف
تفصیل او الرجل مبتدأ مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء
حرف جارة آن حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لیاره دان اولفظ د فاعل مضاف اولفظ د
نعم مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لیاره دان، آن سره د اسم او خبر
خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور لیاره د جاره باء دی جار
سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل
اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیږی لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبرخیل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وزید مخصوص بالمدح مرفوع بانه مبتدأ، و او
حرف عاطف زید مبتدأ مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل
او باء حرف جارة المدح مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مخصوص پوری مخصوص
اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر اول لیاره د مبتدأ
او مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل او باء حرف جارة آن
حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لیاره دان اولفظ د مبتدأ خبر لیاره دان، آن سره د
اسم او خبرخیل نه په تاویل د مفرد سره مجرور کیږی لیاره د جار، جار سره د مجرور خیل
نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل
نه شبه جمله خبر ثانی کیږی لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبرینوخیل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه اولی، ونعم الرجل خبره مقدم علیه او مرفوع بانه خبر مبتدأ محمد وف
او حرف عاطف اولفظ د نعم الرجل مبتدأ، خبر مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه خبر اول لیاره د مبتدأ، او مقدم صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر
هغه فی نائب فاعل او علی حرف جارة او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مقدم
پوری مقدم صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر
ثانی لیاره د مبتدأ، او حرف عاطف مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی
نائب فاعل باء حرف جارة آن حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لیاره دان اولفظ د خبر
مضاف اولفظ د مبتدأ موصوف او محذوف ورت ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیږی
لیاره دان، آن سره د اسم او خبرخیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور
کیږی لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم
مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر ثالث کیږی لیاره د مبتدأ
مبتدأ سره د اخبار ثلاثه وخیلونه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیه،

وهو الضمير، وأو حرف عاطف ضمير هو مبتدأ أول لفظ الضمير خبر مبتدأ سره د خبر
 خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفاتو ثلثه وخیلونه
 تفصیل لیاره د اجمال، اجمال سره د تفصیل خیل نه مضاف الیه کیږی لیاره د مضاف چه مثل
 دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ
 سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، تقدیره نعم الرجل هو نرید، لفظ د تقدیر
 مضاف او که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، نعم فعل او الرجل ورته
 فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة، او هو ضمیر مبتدأ او نرید ورته خبر
 مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه، جمله اولی سره د جملی ثانی نه خبر کیږی
 لیاره د مبتدأ، چه تقدیره دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل
 لها من الاعراب معطوفه علیها، فيكون على التقدير الاول جملة واحدة، فاعرف عاطف
 يكون فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر هغه فی اسم على حرف جاره لفظ د التقدير موصوف
 الاول ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیږی لیاره د جاره چه على دی جار
 سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر یکن پوری، جملة موصوف او واحدة ورته صفت
 موصوف سره د صفت خیل نه معطوفه علیه، وعلى التقدير الثاني جملتين، وأو حرف عاطف
 على حرف جاره التقدير موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیږی
 لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه معطوف په متعلق اول باندی او متعلق ثانی تر یکن
 پوری او لفظ د جملتين معطوف په معطوف علیه باندی چه جملة واحدة دی معطوفه علیه
 سره د معطوف خیل نه خبر کیږی لیاره د یکن، یکن سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه، وقد یكون فاعله اسما مضافا الى المعرف باللام، وأو حرف عاطف قد
 حرف تقلیل یکن فعل ناقص لفظ د فاعل مضاف که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه اسم لیاره د یکن، لفظ د اسم موصوف او مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی
 مستتر هغه فی نائب فاعل إلى حرف جاره المعرف صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی
 نائب فاعل باء حرف جاره او اللام مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر المعروف پوری
 المعرف صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل خیل نه شبه جمله مجرور کیږی لیاره د جار جار
 سره د مجرور خیل نه متعلق تر مضافا پوری مضافا صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او
 سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیږی لیاره د موصوف موصوف سره د صفت خیل نه
 خبر کیږی لیاره د یکن، یکن سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
 نحو نعم صاحب الرجل زید، نحو مضاف نعم فعل مدح او لفظ د صاحب مضاف الرجل مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کیږی لیاره د نعم، فعل سره د فاعل خیل نه جمله

مثل نعم العبد، مثل مضاف نعم فعل مدح العبد ویرته فاعل فعل مدح سره د فاعل خیل نه
جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم لیاره د مبتدأ محذوف چه مخصوص بالمدح دی او مفسر،
 ای نعم العبد ایوب، ای حرف تفسیر نعم فعل مدح العبد فاعل فعل سره د فاعل خیل نه
 جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او ایوب مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخره مبتدأ سره د خبر خیل
 نه جمله اسمیه خبریه تفسیر کیری لیاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه د
 مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لیاره د مبتدأ محذوف چه
 مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لیاره د مثل، مثل
 سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، والقرينة سیاق الآية، واورحرف عاطف
 القرينة مبتدأ، سیاق مضاف او الآية مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر
 کیری لیاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وشرط الخصوص ان يكون مطابقا للفاعل، واورحرف عاطف لفظ د شرط مضاف او
 الخصوص فی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، ان مصدریه یكون فعل ناقص
 ضمیریه کنبی مستتر چه راجع دی مخصوص بالمدح ته هغه اسم لیاره د یكون، مطابقا صیغه د
 اسم فاعل ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل، لام حرف جاره الفاعل مجرور جار سره د مجرور
 خیل نه متعلق اول تر مطابقا یوری، فی الافراد والتثنية والجمع والتذكير والتانيث،
 فی حرف جاره الافراد معطوف علیه واورحرف عاطف التثنية معطوف اول، واورحرف عاطف الجمع
 معطوف ثانی، واورحرف عاطف التذكير معطوف ثالث واورحرف عاطف التانيث معطوف رابع معطوف
 علیه سره د معطوفاتوابعه وخیلونه مجرور کیری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق
 ثانی تر مطابقا یوری مطابقا صیغه د اسم فاعل سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل او سره د
 فاعل خیل نه شبه جمله خبر کیری لیاره د یكون، یكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه
 په تاویل دمفرد سره خبر کیری لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 مثل، مثل نعم الرجل زيد، مثل مضاف نعم الرجل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه
 انشائیة خبر مقدم او زید مبتدأ مؤخره، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
 علیها، ونعم الرجلان الزيدان، واورحرف عاطف نعم الرجلان جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم
 او الزیدان مبتدأ مؤخره، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، ونعم
الرجال الزيدون، واورحرف عاطف نعم الرجال جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او الزیدون
 مبتدأ مؤخره مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیة، ونعمت امرأة
هند، واورحرف عاطف نعمت المرأة جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او هند مبتدأ مؤخره،
 مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثالثه،

وَنِعْمَتِ الرَّاتَانِ الْهِنْدَانِ ، و او حرف عاطف نعمت الرأتان جمله فعلیه انشائیّه خبر مقدم
 او الهمندان مبتدأ مؤخره . مبتدأ سورة دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه رابعه ،
 وَنِعْمَتِ النِّسَاءِ الْهِنْدَانَاتِ ، و او حرف عاطف نعمت النساء جمله فعلیه خبر مقدم او الهمندان
 مبتدأ مؤخر ، مبتدأ سورة دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه خامسه ، معطوفه علیها
 سره د تلو معطوفاً توخیلونه مضاف الیه کیږی لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف
 الیه خیل نه خبر کیږی لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سورة دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کیږی لپاره دممثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، وَالتَّانِي بَيْتُ ، و او حرف عاطف او لفظ دالتانی مبتدأ او لفظ دبیتس ورته خبر
 مبتدأ سورة دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبیّنّه معطوفه په مخکنی معطوفه علیها باندی
 چه الاول نعم دی ، وَهُوَ فَعْلٌ دَم ، و او حرف عاطف هُو ضمیر مبتدأ لفظ دفعل مضاف او لفظ
 د ذم مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره دمبتدأ ، مبتدأ سورة د
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، اَصْلُهُ بَيْتٌ مِنْ بَابِ عِلْمٍ ، لفظ د اصل مضاف
 او ضمیر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ او لفظ دبیتس ذوالحال مِنْ
 حرف جاره باب مضاف او لفظ د علم مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور
 کیږی لپاره د جارجار سره دمجرور خیل نه متعلق ترتیباً بمقدور یوی ثابتاً صیغه د اسم
 فاعل ضمیریه کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خیل نه او سره د متعلق خیل
 نه شبه جمله حال کیږی لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کیږی لپاره د
 مبتدأ ، مبتدأ سورة دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لاهل لهما من الاعراب ،
 معطوفه علیها ، فَكَسَرَتْ الْفَاءَ لِلتَّبَعِيَةِ الْعَيْنِ ، فاء حرف عاطف لپاره د تعقیب کسرت
 فعل مجهول او لفظ د الفاء ورته نائب فاعل ، لتبعية کبی لام حرف جاره تبعیه مضاف او
 لفظ د العين فی مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جارجاه
 لام دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترکسرت فعل یوی ، فعل سره د نائب فاعل او
 سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، ثُمَّ اسْكَنْتِ الْعَيْنَ تَخْفِيفاً ، ثم حرف
 عاطف اسكنت فعل مجهول او لفظ د العين نائب فاعل او تخفیفاً مفعول له ، فعل سره د نائب
 فاعل او سره دمفعول له خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، فَصَارَتْ بَيْتُ ، فاء حرف
 عاطفه صارت فعل ناقص ضمیریه کبی مستتر هغه فی اسم او لفظ دبیتس ورته خبر صارت
 سورة د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَفَاعِلُهُ أَشْخَا أَحَدًا مَوْرٍ
 التِّلْثَةُ الْمَذْكُورَةُ فِي نَعْمٍ ، و او حرف عاطف فاعل مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره
 دمضاف الیه خیل نه مبتدأ ، او ترکیب د لفظ دایم تیرشوی دی ، لفظ د احد مضاف او الامور

موصوف ، الثلاثة ایضاً موصوف المذكورة صیغه داسم مفعول ضمیر به کنی مستترهغه فی نائب فاعل ، فی حرف جاره او نِعَم مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترالمذكورة پوری المذكورة صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره دموصوف چه الثلاثة دی موصوف سره د صفت خیل نه بیا صفت کیږی ولپاره دموصوف چه الامور دی موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره دمضاف چه لفظ واحد دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره دمبتداً ، مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وحکم المخصوص بالذم حکم المخصوص بالمدح فی جمیع الاحکام المذكورة ، واورحرف عاطف اولفظ دحکم مضاف المخصوص صیغه داسم مفعول ضمیر به کنی مستترهغه فی نائب فاعل بآء حرف جاره الذم مجرور جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترالمخصوص پوری المخصوص صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله مضاف الیه کیږی لپاره دمضاف ، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتداً ، حکم کنی کاف حرف جاره حکم مضاف المخصوص صیغه داسم مفعول ضمیر به کنی مستترهغه فی نائب فاعل بآء حرف جاره المدح مجرور جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترالمخصوص پوری المخصوص صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله مضاف الیه کیږی لپاره دمضاف چه حکم دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره دجار چه کاف دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق اول ترتیبات مقدر پوری ، فی حرف جاره جمیع مضاف او الاحکام موصوف او المذكورة ورتنه صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره دمضاف چه جمیع دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره دجار جار سره دمجرور خیل نه متعلق ثانی ترتیبات مقدر پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر به کنی مستترهغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه شبه جمله خبر کیږی لپاره دمبتداً ، مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، مثل یئس الرجل نرید ، لفظ دمثل مضاف یئس فعل ذم او الرجل ورتنه فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی خبر مقدم او نرید مبتداً مؤخره مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیهما ، وبئس صاحب الرجل زید ، واورحرف عاطف یئس فعل ذم لفظ دصاحب مضاف او الرجل مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه فاعل لپاره دفعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی خبر مقدم او نرید مبتداً مؤخره ، مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه اولی ، وبئس رجلاً نرید ، واورحرف عاطف یئس فعل ضمیر به کنی مستترهغه میثراً ورجلاً فی تمیز میثراً سره دتمیز خیل نه فاعل لپاره د یئس فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه

انشائیہ خبر مقدم اور یَدِ مَبْتَدَأٍ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ثانیہ ، و بَسَّسَ الرِّجَالُ الزَّيْدَانِ ، واو حرف عاطف بَسَّسَ فعل ذم الرجلان فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الزَّيْدَانِ مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ثالثہ ، و بَسَّسَ الرِّجَالُ الزَّيْدَانِ ، واو حرف عاطف بَسَّسَ فعل الرجلان فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الزَّيْدَانِ مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ رابعہ ، و بَسَّسَتْ الْمَرْأَةُ هَنْدُ ، واو حرف عاطف بَسَّسَتْ فعل المرأة فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور هَنْدُ مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ خامسہ ، و بَسَّسَتْ الْمَرْأَتَانِ الْهِنْدَانِ ، واو حرف عاطف بَسَّسَتْ فعل المرأتان فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الْهِنْدَانِ مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ سادسہ ، و بَسَّسَتْ النِّسَاءُ الْهِنْدَانِ ، واو حرف عاطف بَسَّسَتْ فعل النساء فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الْهِنْدَانِ مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ سابعہ ، معطوفۃ علیہا سرہ د معطوفاتو سابعہ وخیلو نہ مضاف الیہ کی پاره د مضاف چہ مثل دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کی پاره د مبتدأ عنفی چہ مثالہ دی مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ،

وَالثَّالِثُ سَاءٌ ، واو حرف عاطف لفظ الثالث مبتدأ اولفظ د ساء ورتہ خبر مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مبینہ معطوفۃ لیارہ د معطوفۃ علیہا چہ الاول نعم دی ، و هو مرادف لبس ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ ، مرادف صیغہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ فی فاعل لام حرف جارہ اولفظ د بس مجرور محلاً جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر مرادف پوری مرادف صیغہ د اسم فاعل سرہ د فاعل او سرہ د متعلق خیل نہ شبہ جملہ معطوف علیہ ، و مُؤَافِقٌ لَهُ فِي جَمِيعِ وَجُوهِ الْإِسْتِعْمَالِ ، واو حرف عاطف موافق صیغہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ فی فاعل لام حرف جارہ او ضمیر مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر موافق پوری فی حرف جارہ لفظ د جمیع مضاف ، و جَوْهٌ ایضاً مضاف او الاستعمال فی مضاف الیہ ، مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ بیا مضاف الیہ لیارہ د مضاف چہ جمیع دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ مجرور کی پاره د جار جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق ثانی تر موافق پوری موافق صیغہ د اسم فاعل سرہ د فاعل او سرہ د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نہ شبہ جملہ معطوف ، معطوف علیہ سرہ د معطوف خیل نہ خبر کی پاره د مبتدأ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ

جمله اسمیه خبریه معطوفه، و الرابع حبّ بفتح الفاء أو ضمّها، و ا ح ر ف ع ا ط ف ل ف ظ
 د الرابع مبتدأ و ا ل ف ظ د ح بّ موصوف، ب اء ح ر ف ج ا ر ه ف ت م مضاف او الفاء مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیه، ا ح ر ف ع ا ط ف ض م مضاف ها ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور کبری
 لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدّر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل
 ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبهه
 جمله صفت کبری لیاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه خبر کبری لیاره د مبتدأ
 مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، أصله حبّ بضمّ العین، ل ف ظ
 د اصل مضاف او ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ و ل ف ظ د حبّ
 موصوف ب اء ح ر ف ج ا ر ه ل ف ظ د ض م مضاف او العین مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه مجرور کبری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدّر پوری
 ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره
 د متعلق خیل نه شبهه جمله صفت کبری لیاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه
 خبر کبری لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لاجل
 لها من الاعراب معطوفه علیها، فأسكنت الباء الأولى، ف اء ح ر ف ع ا ط ف ا س ک ن ت ف ع ل مجرول
 ل ف ظ د الباء موصوف او الاولى و ر ت ه ص ف ت موصوف سره د ص ف ت خ ی ل ن ه ن ا ی ب ف ا ع ل ک ب ر ی
 لیاره د ا س ک ن ت ف ع ل سره د ن ا ی ب ف ا ع ل خ ی ل ن ه ج م ل ه ف ع ل ی ه خبریه معطوفه، و ادغمت
فی الثانية علی اللغة الاولى، و ا ح ر ف ع ا ط ف ا د غ م ت ف ع ل مجرول ضمیر په کنی مستتر
 چه الباء الاولى ته هغه فی ن ا ی ب ف ا ع ل، فی ح ر ف ج ا ر ه او الثانية مجرور جار سره د مجرور خیل نه
 متعلق اول تر ادغمت پوری، علی ح ر ف ج ا ر ه اللغة موصوف الاولى و ر ت ه ص ف ت موصوف سره
 د ص ف ت خ ی ل ن ه مجرور کبری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی تر ادغمت ف ع ل
 پوری ف ع ل سره د ن ا ی ب ف ا ع ل او سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه، و انقلبت ضممتها الى الحاء، او ح ر ف ع ا ط ف ن ق ل ت ف ع ل مجرول ضمة مضاف
 او ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ن ا ی ب ف ا ع ل لیاره د ن ق ل ت، الی ح ر ف
 ج ا ر ه الحاء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر نقلت پوری ف ع ل سره د ن ا ی ب ف ا ع ل
 او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و ادغمت الباء فی الباء علی
اللغة الثانية، و ا ح ر ف ع ا ط ف ا د غ م ت ف ع ل مجرول الباء و ر ت ه ن ا ی ب ف ا ع ل فی ح ر ف ج ا ر ه
 الباء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر ادغمت پوری، علی ح ر ف ج ا ر ه اللغة
 موصوف او الثانية و ر ت ه ص ف ت موصوف سره د ص ف ت خ ی ل ن ه متعلق ثانی تر ادغمت پوری

ادغمت فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانى خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، **وَحَبَّ لَا يَنْفَصِلُ عَنْ ذَا فِي الْاِسْتِعْمَالِ**، واو حرف عاطف لفظ د حَبَّ مبتدأ، لَا نافية ینفصل فعل ضمیریه کښى مسترچه راجع دى حَبَّ ته هغه یی فاعل، عَنْ حرف جاره اولفظ د ذَا مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق اول ترینفصل پورى، **فِي** حرف جاره الاستعمال یی مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانى ترینفصل پورى فعل سره د فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانى خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرگیرى لپاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَلِهَذَا يُقَالُ فِي تَقْرِيرِ الْاَفْعَالِ حَبَّذَا**، واو حرف عاطف لام حرف جاره هَذَا اسم اشاره مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق مقدم تر یقال پورى، **يُقَالُ** فعل مجهول **فِي** حرف جاره تعویر مضاف او الافعال مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کښى لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یقال پورى اولفظ د حَبَّذَا نائب فاعل **لِپاره د یقال فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلقینو خپلونه جمله فعلیه معطوفه**، **وَهُوَ رَادِفٌ لِنَعْمَ**، واو حرف عاطف هُو ضمیر مبتدأ مرادف صیغه د اسم فاعل ضمیریه کښى مستر هغه یی فاعل، لام حرف جاره اولفظ د نَعْمَ مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مرادف پورى مرادف صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبرگیرى لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَفَاعِلُهُ ذَا**، واو حرف عاطف لفظ د فاعل مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ اولفظ د ذَا ورته خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَالْخُصُوصُ بِالْمَدْحِ مَذْكُورٌ بَعْدَهُ**، واو حرف عاطف الخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیریه کښى مستر هغه یی نائب فاعل بَاء حرف جاره المدح مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر الخصوص پورى الخصوص صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله مبتدأ، او مذکور صیغه د اسم مفعول ضمیریه کښى مستر هغه یی نائب فاعل اولفظ د بعد مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کښى لپاره د مذکور مذکور صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر گیرى لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَأَعْرَابُهُ كَأَعْرَابِ مَخْصُوصٍ نَعْمَ فِي الْوَجْهِينِ الْمَذْكُورَيْنِ**، واو حرف عاطف لفظ د اعراب مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، کاف حرف جاره لفظ د اعراب مضاف اولفظ د مَخْصُوصٍ اتم مضاف اولفظ د نَعْمَ مضاف الیه مضاف چه مخصوص دى سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کښى لپاره د مضاف چه اعراب دى مضاف سره

د مضاف الیه خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار چہ کاف دی جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق
 اول ترتبات مقدر پوری ، فی حرف جارہ لفظ الوجهین موصوف او المذکورین ورتہ صفت
 موصوف سرہ د صفت خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق ثانی
 لیارہ د ثابت مقدر ثابت صیغہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی مستتر هقه فی فاعل اسم فاعل سرہ
 د فاعل او سرہ د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نہ شبہ جملہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدا ، مبتدا
 سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ، لکنہ لا یطابق فاعلہ فی الوجہ المذکورہ
 لکن حرف مشبہہ بالفعل ک ضمیر اسم لیارہ د لکن ، لا حرف نافیہ یطابق فعل ضمیر یہ کنی مستتر
 چہ راجع دی مخصوص د مبتدا تہ هقه فی فاعل ، لفظ د فاعل مضاف او ضمیر مضاف الیہ ،
 مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ مفعول بہ لیارہ د یطابق ، فی حرف جارہ الوجہ موصوف
 او المذکورہ ورتہ صفت موصوف سرہ د صفت خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د
 مجرور خیل نہ متعلق ترتیباً پوری یطابق فعل سرہ د فاعل او سرہ د مفعول بہ او سرہ د
 متعلق خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ خبر کبریٰ لیارہ د لکن ، لکن سرہ د اسم او خبر خیل نہ جملہ
 اسمیہ خبریہ مثل ، مثل حبذ ازیڈ ، لفظ د مثل مضاف او حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل
 فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او زیڈ مبتدا مؤخرہ ، مبتدا سرہ
 د خبر مقدم خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ علیہا ، و حبذ الیڈان ، واو حرف
 عاطف حبّ فعل او ذا فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم
او الیڈان مبتدا مؤخرہ ، مبتدا سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ اولی ،
و حبذ الیڈون ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ
 جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیڈون مبتدا مؤخرہ مبتدا سرہ د خبر خیل نہ جملہ
 اسمیہ انشائیہ معطوفہ ثانیہ ، و حبذ اھند ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ
 فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او ھند مبتدا مؤخرہ مبتدا
 سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ ثالثہ ، و حبذ الیھندان ، واو حرف
 عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیھندان
مبتدا مؤخرہ مبتدا سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ رابعہ ،
و حبذ الیھندات ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل
 نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیھندات مبتدا مؤخرہ مبتدا سرہ د خبر خیل نہ
 جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ خامسہ ، معطوفہ علیہا سرہ د معطوفاتو خمسہ و خیلونہ
 مضاف الیہ کبریٰ لیارہ د مضاف چہ مثل دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کبریٰ
 لیارہ د مبتدا محذوف چہ مثالہ دی مبتدا سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مثال کبریٰ

لیاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل لهما من
 الاعراب ۲ ويخوړي ان يكون قبله او بعد اسم موافق له ، و او حرف عاطف بخوړي فعل
 مضارع ان مصدر يه يكون فعل ناقص قبل مضاف ك ضمير ، ضاف اليه مضاف سره د
 مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق تريكون پوري ، او حرف عاطف بعد مضاف ك ضمير
 مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق ثاني تريكون پوري ، لفظ د اسم
 موصوف او موافق صيغه د اسم فاعل ضميره كښي مستتر هغه ي فاعل لام حرف جاره او
 ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موافق پوري موافق صيغه د اسم فاعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت كيږي لياره د موصوف موصوف سره د
 صفت خپل نه اسم لياره د يكون ، منصوباً على التمييز او على الحال ، منصوباً صيغه د
 اسم مفعول ضميره كښي مستتر هغه ي نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه
 شبه جمله موصوف ، على حرف جاره لفظ د التمييز مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف
 عليه ، او حرف عاطف على حرف جاره الحال مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف ،
 معطوف عليه سره د معطوف خپل نه طرف مستقر متعلق تر ثابثاً مقدر پوري ثابثاً صيغه د
 اسم فاعل ضميره كښي مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه
 شبه جمله صفت كيږي لياره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه خبر كيږي لياره د
 يكون ، يكون سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعليه خبريه په تاويل د مفرد سره فاعل
 كيږي لياره د بخوړي فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه خبريه مثل ، مثل حبذا رجلاً
 نريد ، لفظ د مثل مضاف او حبت فعل ، لفظ د ذا مميّز جلا ورته تمييز مميّز سره د تمييز
 خپل نه فاعل كيږي لياره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيّه خبر مقدم
 او نريد مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه انشائيّه معطوفه
 عليها ، وحبذا راكباً زيد ، و او حرف عاطف حبت فعل ذا ذوالحال او راكباً ي حال ذوالحال
 سره د حال خپل نه فاعل كيږي لياره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيّه
 خبر مقدم او نريد مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه
 انشائيّه معطوفه اولي ، وحبذا زيد رجلاً ، و او حرف عاطف حبت فعل لفظ د ذا مميّز او
 رجلاً ي تمييز مميّز سره د تمييز خپل نه فاعل لياره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعليه انشائيّه خبر مقدم او زيد مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه انشائيّه
 معطوفه ثانيه ، وحبذا زيد راكباً ، و او حرف عاطف حبت فعل او ذا ذوالحال او راكباً
 ورته حال ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل كيږي لياره د حبت فعل سره د فاعل خپل
 نه جمله فعليه انشائيّه خبر مقدم او زيد مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله

اسمیه انشائیة معطوفه ثالثه ، معطوفه علیها سره د معطوفا تو ثلثه و خلو نه مضاف الیه
 کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدا
 محذوف چه مثاله دی مبتدا ، سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره
 د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ۶
 و اعلم انه لا يجوز التصرف في هذه الأفعال غير الحاق التاء فيها ، و احرف استیناف
 اعلم ښخه د امر حاضر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورنه کیری په انت سره هغه یی
 فاعل . آن حرف مشبهه بالفعل ه ضمیر اسم لپاره دان ، لاحرف نافیه يجوز فعل ، التصرف مصدر
 فی حرف جاره لفظ د هغه اسم اشاره مبدل منه او الافعال ورنه بدل ، مبدل منه سره د
 بدل خیل نه مجرور کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر التصرف پوری
 مصدر سره د متعلق خیل نه مستثنی منه ، لفظ د غیر مضاف ، الحاق مصدر ایضاً مضاف او
 لفظ د التاء مضاف الیه ، فی حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر الحاق
 مصدر پوری ، الحاق مصدر مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مستثنی کیری د مستثنی
 منه لپاره ، مستثنی منه سره د مستثنی خیلی نه فاعل کیری لپاره د يجوز فعل ، فعل سره
 د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره دان ، آن سره د اسم او خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه قائم په مقام د مفعولینو د اعلم بان دی اعلم فعل سره د فاعل او سره د قائم
 مقام د مفعولینو خلو نه جمله فعلیه انشائیة معترضه لاجل لها من الاعراب ، ۶
 و لهذا سميت هذه الأفعال غير متصرفه ، و احرف عاطف لام حرف جاره هذا اسم
 اشاره مجرور محلا جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر سمیت فعل پوری سمیت فعل مجرور ،
 ههغه اسم اشاره مبدل منه او الافعال ورنه بدل ، مبدل منه سره د بدل خیل نه نائب
 فاعل لپاره د سمیت فعل ، لفظ د غیر مضاف او متصرفه مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه مفعول په کیری لپاره د سمیت فعل ، فعل سره د نائب فاعل او سره د مفعول په او
 سره د متعلق مقدم خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، ۶

النوع الثالث عشر

أفعال القلوب . لفظ د النوع موصوف او الثالث عشر مرکب بنائی صفت کیری لپاره د موصوف
 موصوف سره د صفت خیل نه مبتدا ، لفظ د افعال مضاف او القلوب یی مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدا ، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه علیها ،

وَأَمَّا سُمِّيَتْ بِهَا لَأَنَّ صُدُورَهَا مِنَ الْقَلْبِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفَ إِنَّ حَرْفَ مُشَبِّهٍ بِالْفِعْلِ مِلْفَاةَ

الْعَمَلِ مَا كَافَهُ عَنِ الْعَمَلِ ، سُمِّيَتْ فِعْلٌ بِمَجْهُولٍ ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلٍ بَاءَ حَرْفِ

جَارِهِ هَا ضَمِيرُ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ أَوَّلُ تَرْسُمِيَّتِ فِعْلٌ بِمَجْهُولٍ يَوْسَى لَامِ

حَرْفِ جَارِهِ أَنَّ حَرْفَ مُشَبِّهٍ بِالْفِعْلِ لَفْظُ دِ صُدُورٍ مَضَافٌ هَا ضَمِيرُ مَضَافٍ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّةٍ

دِ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ اسْمُ لِيَارَةٍ دَأَنَّ ، مِنْ حَرْفِ جَارِهِ الْقَلْبِ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ

مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْسَى ثَابِتٌ صِيغُهُ دَ اسْمُ فَاعِلٍ ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ اسْمِ

فَاعِلِ سِرَّةٍ دِ فَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دِ مُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِيَارَةٍ دَأَنَّ ، أَنَّ سِرَّةٍ دَ اسْمِ

أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً يَه تَأْوِيلٌ دِ مَفْرُودٍ سِرَّةٍ مَجْرُورٍ كِيْنِي لِيَارَةٍ دِ جَارِ ، جَارِ

سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي تَرْسُمِيَّتِ فِعْلٍ يَوْسَى ، سُمِّيَتْ فِعْلٌ بِمَجْهُولٍ سِرَّةٍ دِ نَائِبِ فَاعِلِ

أَوْ سِرَّةٍ دِ مُتَعَلِّقٌ أَوَّلُ أَوْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً فِعْلِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ ۚ وَلَا دَخَلَ فِيهِ

لِلْجَوَاحِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفَ لَا لَفْظِي الْجِنْسِ ، دَخَلَ اسْمُ لِيَارَةٍ دَلَّا ، فِي حَرْفِ جَارِهِ أَوْ ضَمِيرِ

مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْسَى ۚ مَوْجُودٌ صِيغُهُ دَ اسْمُ مَفْعُولٍ

ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلِ اسْمِ مَفْعُولٍ سِرَّةٍ دِ نَائِبِ فَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دِ مُتَعَلِّقٌ

أَوَّلُ أَوْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِيَارَةٍ دَلَّا لَفْظِي الْجِنْسِ ، لَا لَفْظِي الْجِنْسِ سِرَّةٍ دِ

اسْمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ ، وَتُسَمَّى أَفْعَالُ الشَّكِّ الْيَقِينِ اَيْضًا ، وَاحِرْفَ عَاطَفَ تَسْمَى فِعْلٌ بِمَجْهُولٍ ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلِ أَوْ لَفْظِ دِ أَفْعَالِ

مَضَافٍ أَوْ الشَّكِّ مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ ، وَاحِرْفَ الْيَقِينِ مَعْطُوفٌ ، مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ سِرَّةٍ دِ مَعْطُوفٌ خِيَلُ نَهْ

مَضَافٌ إِلَيْهِ كِيْنِي لِيَارَةٍ دِ مَضَافٌ مَضَافٌ سِرَّةٍ دِ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ مَفْعُولٌ يَه كِيْنِي لِيَارَةٍ دِ

تُسَمَّى ، أَوْ لَفْظُ دِ اَيْضًا تَرْكِيْبٌ مَحْكِي تِيرْ شَوِي دِي ۚ لَأَنَّ بَعْضَهَا لِلشَّكِّ وَبَعْضَهَا لِلْيَقِينِ ،

لَامِ حَرْفِ جَارِهِ أَنَّ حَرْفَ مُشَبِّهٍ بِالْفِعْلِ لَفْظُ بَعْضٍ مَضَافٌ أَوْ هَا ضَمِيرُ مَضَافٍ إِلَيْهِ مَضَافٌ سِرَّةٍ

دِ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ اسْمُ لِيَارَةٍ دَأَنَّ ، لَامِ حَرْفِ جَارِهِ لَفْظُ الشَّكِّ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ

خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْسَى ثَابِتٌ صِيغُهُ دَ اسْمُ فَاعِلِ ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ

اسْمِ فَاعِلِ سِرَّةٍ دِ فَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دِ مُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِيَارَةٍ دَأَنَّ ، أَنَّ سِرَّةٍ

دَ اسْمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفَ لَفْظُ بَعْضٍ مَضَافٌ

أَوْ هَا ضَمِيرُ مَضَافٍ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّةٍ دِ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ يَه اِعْتِبَارُ دِ عَطَفَ اسْمِ كِيْنِي لِيَارَةٍ

دَأَنَّ ، لَامِ حَرْفِ جَارِهِ الْيَقِينِ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دِ مَجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْسَى

ثَابِتٌ صِيغُهُ دَ اسْمُ فَاعِلِ ضَمِيرُ يَهْ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ اسْمِ فَاعِلِ سِرَّةٍ دِ فَاعِلِ اَيْضًا مُتَعَلِّقٌ

خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِيَارَةٍ دَأَنَّ ، أَنَّ سِرَّةٍ دَ اسْمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً

مَعْطُوفَةٌ ، مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا سِرَّةٍ دِ مَعْطُوفٌ خِيَلُ نَهْ يَه تَأْوِيلٌ دِ مَفْرُودٍ سِرَّةٍ مَجْرُورٍ كِيْنِي لِيَارَةٍ دِ جَارِ

جارِ سره د مجرور خپل نه ظرف لغو متعلق تر تسمی فعل پوری تسمی فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معطوفه ۴

وهی تدخل علی المبتدأ والخبر ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ تدخل فعل ضمیر په کبی مستر چه تعبیر وړ نه کیږی په هی سره چه راجع دی افعال قلوبو ته هغه یی فاعل ، علی حرف جار له المبتدأ معطوف علیه واو حرف عاطف الخبر معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبر په خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبر په معطوفه ۴ وتنصیها معاً بان یكونا مفعولین لها ، واو حرف عاطف تنصب فعل ضمیر په کبی مستر چه راجع دی افعال قلوب ته او تعبیر وړ نه کیږی په هی سره هغه یی فاعل او هماغه ضمیر مفعول به ، اولفظ د معاطرف لپاره د تنصب فعل ، باء حرف جار له ان مصدر په یكونا فعل ناقص صیغه دثنی ، ضمیر بان چه الف دیکونادی هغه اسم لپاره د فعل ناقص اولفظ د مفعولین خبر لپاره د فعل ناقص ، لام حرف جار له ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یكونا فعل ناقص پوری فعل ناقص سره د اسم او خبر اوسره د متعلق خپل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تنصب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه اوسره د مفعول به اوسره د ظرف خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، وهی سبعة ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ اولفظ د سبعة خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه موصوف ،

ثلاثة منها الشك ، لفظ دثلاثة موصوف ، من حرف جار له ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف چه ثلاثة دی موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، لام حرف جار له الشك مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، لام حرف جار له الیقین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د

متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره دمبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، و واحدنهما مشترک بینهما، و او حرف عاطف لفظ دو واحد موصوف من حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره و مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدس پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیری لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مبتدا، مشترک صیغه د اسم مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل لفظ دبین مضاف او هها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف لغو متعلق تر مشترک پوری مشترک صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره دمبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیه، معطوفه علیها سره د معطوفینو خپلونه صفت لپاره د موصوف چه و هی سبعة دی موصوف سره د صفت خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، اما الثلاثة الاول فحسبت وطننت فخلت، اما حرف شرط الثلاثة موصوف الاول و بر ته صفت موصوفیه د صفت خیل نه مبتدا قائم مقام شرط، فاء حرف جزاء حبیب معطوف علیه و او حرف عاطف وطننت معطوف اول، و او حرف عاطف خلت معطوف ثانی، معطوف علیه سره د معطوفینو خپلونه خبر قائم مقام جزاء، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل، مثل حبیب زیداً فاضلاً، مثل مضاف حبیب فعل او فاعل، نریداً مفعول اول او فاضلاً مفعول ثانی فعل سره د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، و وطننت بکراً ناماً، و او حرف عاطف وطننت فعل ضمیریه کنی فاعل او بکراً مفعول اول او ناماً مفعول ثانی فعل سره د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه معطوفه اولی، و خلت خالداً قائماً، و او حرف عاطف خلت فعل ضمیر فاعل، خالداً مفعول اول او قائماً مفعول ثانی فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه، معطوفه علیها سره د معطوفینو خپلونه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره دمبتدا مخدوف چه مثاله دی مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لا محل لهما من الاعراب، و وطننت اذا کان من الظنّة بمعنی التهمة لم یقتض المفعول الثاني، و او حرف عاطف لفظ وطننت مبتدا، لم حرف جازم یتقض فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل، المفعول موصوف الثاني و بر ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مفعول به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره دمبتدا چه لفظ وطننت دی مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه جزاء، اذا حرف شرط کان فعل ناقص ضمیریه کنی مستتر هغه فی اسم، من حرف جاره او لفظ د الظنّة ذوالحال باو حرف جاره معنی مضاف او التهمة مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور

کبری لپاره دجارچه بآء دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه
د اسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل
نه شبه جمله حال کبری لپاره د ذوالحال چه لفظ دالظنه دی ذوالحال سره د حال خپلنه مجرور
کبری لپاره دجارچه من دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه
د اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستردی اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری
لپاره دکان، کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د جزاء
خپل نه مثل، مثل ظننتُ زیداً، لفظ د مثل مضاف ظننت فعل ت ضمیر فاعل اونی یائی
مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر،
ای اکهمته، ای حرف تفسیر اهتمت فعل ت ضمیر فاعل او ی ضمیر مفعول به فعل سره د
فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر- مفسر سره د
تفسیر خپل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه
خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه، وَأَمَّا الثَّالِثَةُ الثَّانِيَةَ فَلَعَلَّتْ وَرَأَيْتُ وَوَجَدْتُ، اما حرف تفصیل
لفظ د الثلاثة موصوف او الثانیة ورتنه صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ قائم
مقام شرط، فاعل حرف جزاء علمت معطوف علیه و او حرف عاطف رأیت معطوف اول، و او
حرف عاطف وَجَدْتُ معطوف ثانی، معطوف علیه سره د معطوفینو خپلونه قائم مقام د
جزاء خبر کبری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل
علمت زیداً فاضلاً، لفظ د مثل مضاف علمت فعل او فاعل، زیداً مفعول اول او فاضلاً
مفعول ثانی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول اول او مفعول ثانی خپل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه علیها، وَرَأَيْتُ عَمراً اميناً، و او حرف عاطف رأیت فعل ت ضمیر فاعل او عمر
مفعول اول او امیناً مفعول ثانی فعل سره د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه
معطوفه اولی، وَوَجَدْتُ الْبَيْتَ كَهَيْئَتَا، و او حرف عاطف وَجَدْتُ فعل ت ضمیر فاعل او
البيت مفعول اول او هیتا مفعول ثانی فعل سره د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه مضاف الیه
کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ مخذوف
چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل، مثل
سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَعَلِمْتُ قَدْ بَحِیَّ بِمَعْنَى عَرَفْتُ، و او حرف
عاطف لفظ د علمت مبتدأ قَدْ حرف تعلیل بحی فعل ضمیر په کبری مستتر چه معبر دی په هوسره
او راجع دی علمت ته هغه ذوالحال، بآء حرف جار معنی مضاف او عرفت مضاف الیه مضاف
سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کبری لپاره د جار چه بآء دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق

ترتیباً پوری ملتباً صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنی مستترهغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کین ی لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل کین ی لپاره د یحیی فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کین ی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو علمت زیداً، نحو مضاف علمت فعل ت ضمیر فاعل اوسر یذا مفعول به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه منسر، ای عرفته، ای حرف تفسیر عرفت فعل او ت ضمیر فاعل او ک ضمیر مفعول به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کین ی لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل خپل نه مضاف الیه کین ی لپاره د مضاف چه نوردی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کین ی لپاره د مبتدا مخذوف چه مثال دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کین ی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و رأیت قد یكون بمعنی بصرت، واد حرف عاطف لفظ درایت مبتدا، قد حرف تقلیل یكون فعل ناقص ضمیریه کنی مستترچه رابع دی رأیت ته هغه فی اسم، باء حرف جار جاره معنی مضاف اولفظ د ابصرت مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کین ی لپاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اومتعلق خپل نه شبه جمله خبر کین ی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، ن قوله تعالی فانظر ماذا ترى، کاف حرف جار جاره قول مضاف او به ضمیر ذوالحال، تعالی فعل ضمیریه کنی مستترهغه فی فاعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال کین ی لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کین ی لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول، فاء لپاره د ترتیب بلامهله انظر صیغه د امر حاضر ضمیریه کنی مستترچه معتر د ی په انت سره هغه فی فاعل، ما حرف استفهام ذا اسم موصول ترى فعل ضمیریه کنی مستترهغه فی فاعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه صله کین ی لپاره د موصول، موصول سره د صلی خپلی نه مفعول به کین ی لپاره د انظر فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة مقوله کین ی لپاره د قول، قول سره د مقولی خپلی نه مجرور کین ی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کین ی لپاره د مبتدا مخذوف چه مثال دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کین ی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

ووجدتُ قد يكون بمعنى اصبتُ، و **اوحرفُ لفظُ** دوجدتُ مبتدأ قد حرف تَقْلِيلٌ
 يكون فعل ناقص ضمير به کتبی مستتر چه معترّی دی به هُو سره ا و راجع دی و ج د ت ته هغه
 اسم لپاره دیکون، باء حرف جاره معنی مضاف اصبتُ مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه مجرور کیزی لپاره د جاره چه باء ده جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر
 پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر به کتبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره دیکون، یکنُ سره د اسم او خبر خیل نه
 جمله فعلیه خبریه خبر کیزی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 مثل، **مثلُ وجدتُ الضالّةُ**، مثلُ مضاف و ج د ت فعل او ت ضمیر فاعل او الضالّةُ
 مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسّر، **أیُ**
اصبتُها، ای حرف تفسیر اصبتُ فعل، ت ضمیر فاعل او هّا ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل
 او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسّر، مفسّر سره د تفسیر خیل
 نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثلُ دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی
 لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی
 لپاره د مِثِل، مِثِل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **فان کلّ واحدٍ**
من هذه المعانی، فاء حرف تفصیل ان حرف مشبّهه بالفعل لفظ د کلّ مضاف او واحد فی
 مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه موصوف، **من** حرف جاره هذّه اسم اشاره
 مبدل منه او المعانی و رته بدل، مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کیزی لپاره د جار
 جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل سره د فاعل
 خیل نه چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیزی لپاره د موصوف
 موصوف سره د صفت خیل نه اسم کیزی لپاره د **انّ**، **لا یقتضی الا متعلّقاً واحداً**، لا حرف
 نفی یقتضی فعل ضمیر به کتبی مستتر چه راجع دی کلّ واحد ته هغه فی فاعل الاحرف استثناء
 او لفظ متعلّقاً موصوف او واحداً و رته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مستثنی
 مغرّغه مفعول به کیزی لپاره د یقتضی فعل، او مستثنی منه محذوفه ده چه لفظ د شیئاً
 دی، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیزی لپاره د
انّ، **انّ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لاجل لها من الاعراب**،
فلا یتعّدی الا الى مفعول واحدٍ، فاء حرف عاطف لا حرف نفی یتعّدی فعل ضمیر به
 کتبی مستتر هغه فی فاعل چه راجع دی کلّ واحد ته، **الاحرف استثناء**، **الی** حرف جاره
 لفظ د مفعول موصوف او واحد و رته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیزی
 لپاره د جار جار سره د خیل نه متعلق تر لا یتعّدی پوری فعل سره د فاعل او سره

و متعلق چیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، والواحد المشترك بينهما هونعمت، و اعراف
 عاطف لفظ دالواحد موصوف اوالمشترك صیغه داسم مفعول ضمیر به کنی مستتر چه راجع دی
 واحد ته هغه فی نائب فاعل اولفظ دبین مضاف اوهمما ضمیر مضاف الیه چه راجع دی شک
 اویقین ته مضاف سره د مضاف الیه چیل نه مفعول فیه، اسم مفعول سره د نائب فاعل او
 سره د مفعول فیه چیل نه شبه جمله صفت کیزی لپاره د موصوف چه لفظ دالواحد دی موصوف
 سره د صفت چیل نه مبتدا، هو ضمیر چه راجع دی الواحد ته مبتدا ثانی اولفظ دترعمت خبر
 مبتدا سره د خبر چیل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیزی لپاره د مبتدا اولی مبتدا سره د خبر
 چیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل، مثل زعمت الله غفوراً، مثل مضاف ترعمت فعل ت
 ضمیر فاعل اولفظ دالله مفعول اول اوغفوراً مفعول ثانی، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول
 اول او مفعول ثانی چیل نه جمله فعلیه خبریه مثال کیزی لپاره د ممثل، ممثل سره د مثال
 چیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فهو للیقین، فاء حرف تفصیل هو ضمیر مبتدا، لام حرف
 جاره اویقین مجرور جار سره د مجرور چیل نه متعلق ترتبات مقدر پوری ثابت صیغه د
 اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی اوسره د متعلق چیل نه جمله اسمیه خبریه
 تفصیل کیزی لپاره د ماقبل، و زعمت الشیطان شکوراً، و اعراف عاطف ترعمت فعل ت
 ضمیر فاعل لپاره د فعل او الشیطن مفعول اول او شکوراً مفعول ثانی، فعل سره د فاعل اوسره
 د مفعولین ترخپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه کیزی یه مثال سابق باندی او مثال کیزی لپاره د
 ممثل چه دالواحد مشترک بینهما دی، فهو للشک، فاء حرف تفصیل هو ضمیر مبتدا لام حرف
 جاره او الشک مجرور جار سره د مجرور چیل نه متعلق ترتبات مقدر پوری ثابت صیغه
 د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق چیل نه
 شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر چیل نه جمله اسمیه خبریه تفصیل کیزی
 لپاره د ماقبل، وفي هذه الافعال لا یجوز الاقتصار علی احد المفعولین، و اعراف عاطف
 فی حرف جاره هذ اسم اشاره مبدل منه او الافعال در نه بدل، مبدل منه سره د بدل چیل
 نه مجرور کیزی لپاره د جاره چه فی دی جار سره د مجرور چیل نه ظرف لغو متعلق مقدم تر لای مجز
 پوری، لا حرف نفی یجوز فعل معاد الاقتصار مصدر علی حرف جاره لفظ د احد مضاف اولفظ د
 مفعولین مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه چیل نه مجرور کیزی لپاره د جاره چه علی دی جار
 سره د مجرور چیل نه متعلق تر الاقتصار مصدر پوری الاقتصار مصدر سره د متعلق چیل نه
 فاعل کیزی لپاره د لای مجز، لانهما کاسم واحد لان مضمونهما معاً مفعول به فی الحقیقه،
 لام حرف جاره آن حرف مشبه بالفعل همما ضمیر اسم لپاره د آن، کاف حرف جاره لفظ د اسم
 موصوف او واحد ور ته صفت موصوف سره د صفت چیل نه مجرور کیزی لپاره د جاره چه کاف

دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق اول تر ثابیت مقد رپوری ، لام حرف جاره آن حرف
 مشابه بالفعل لفظ د مضمون مضاف او هما ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه اسم لپاره د آن ، او معاً ظرف ، لفظ د مفعول صیغه د اسم مفعول ، باء حرف جاره په ضمیر
 مجرور جار سره د مجرور خپل نه نائب فاعل ، اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه موصوف
 فی حرف جاره الحقیقه مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر کانن مقد رپوری کانن
 صیغه د اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت
 کیزی لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه خبر کیزی لپاره د آن ، آن سره د
 اسم او خبر خپل نه مجرور کیزی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانی کیزی تر
 ثابیت مقد رپوری ، ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل او سره د متعلق اول چه کاسم واحد دی او سره د متعلق ثانی خپل نه چه لائن
 مضمونها الی دی شبه جمله خبر کیزی لپاره د آن ، آن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور کیزی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 مؤخر تر لایمونی پوری لایمونی فعل سره د فاعل او سره د متعلق مقدم او متعلق مؤخر خپل
 نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، **وهو مصدر المفعول الثاني المضاف الى المفعول**
الاول ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ لفظ د مصدر مضاف او لفظ د المفعول موصوف او
 الثاني صفت اول لپاره د موصوف ، او المضاف صیغه د اسم مفعول الی حرف جاره المفعول
 موصوف او الاول و ته صفت ، موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کیزی لپاره د جار
 چه الی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المضاف پوری المضاف صیغه د اسم مفعول
 سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه صفت ثانی کیزی لپاره د موصوف ، موصوف
 سره د صفت اول او صفت ثانی خپل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مصدر دی
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه ، **اذ معنی علمت زیداً فاضلاً علمت فضل زید** ، اذ حرف
 تعلیل مبنی په سکون باندی لفظ د معنی مضاف او علمت فعل ت ضمیر فاعل زیداً مفعول
 اول او فاضلاً مفعول ثانی فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، علمت فعل
 ت ضمیر فاعل او لفظ د فضل مضاف او زید مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه مفعول به کیزی لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه خبریه خبر کیزی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
 تعلیلیه ،

فلوحذف أحدهما، فاء حرف تفصیل لَوْ حرف شرط حُذِفَ فعل مجرول اولفظ دأحمد مضاف
اوهُما ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه نائب فاعل لپاره د حُذِفَ فعل، نه
فعل سره د نائب فاعل خیل نه جمله فعلیه شرط، كان كحذف بعض أجزاء الكلمة،
كَانَ فعل ناقص ضمیر په کبني مستترچه معتبر دی په هوسره او راجع دی حَذَفَ أَحَدَهُمَا ته
هغه اسم لپاره د کان، کاف حرف جاره لفظ د حذف مضاف اولفظ دبعض ایضاً مضاف او
لفظ دا جزاء هم مضاف، او الکلمة موصوف او الواحدة ورته صفت موصوف سره د صفت
خیل نه مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ دا جزاء دی مضاف سره د مضاف الیه خیل
نه بیا مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ دبعض دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه
بیا مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ د حذف دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه
مجرور، کبني لپاره د جاره کاف دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثاباً مقدر پوری
ثاباً ضمیمه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبني لپاره د کان، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه
خبریه جزاء کبني لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خیل نه جمله فعلیه خبریه تفصیل کبني
لپاره د ماقبل، وإذا توسطت هذه الأفعال بين مفعولها وأتأخرت عنها، وَاِذَا
حرف عاطف إذا حرف شرط توسطت فعل هذه اسم اشاره مبذل منه او الافعال ورته بیک
مبذل منه سره د بدل خیل نه فاعل لپاره د فعل، لفظ د بین مضاف اولفظ دمفعولی هم
مضاف اوهُما ضمیر مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ دمفعولی دی مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ د بین دی مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه مفعول فیه کبني لپاره د فعل، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه
خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، اَوْ حرف عاطف تأخرت فعل ضمیر په کبني مستتر
چه راجع دی الافعال ته هغه یی فاعل، عَنْ حرف جاره هُما ضمیر مجرور محلاً جار سره د مجرور
خیل نه متعلق تر تأخرت پوری تأخرت فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله
فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه شرط، جاء بطلان عملها،
جاء فعل ابطال مضاف عمل ایضاً مضاف اوهُما ضمیر مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه عمل
دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ د ابطال
دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کبني لپاره د فعل، فعل سره د فاعل خیل نه
جمله فعلیه جزاء کبني لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خیل نه مثل. مثل ان يزلزلن
قائم، مثل مضاف، زید مبتدأ اوور د سته قائم خبر د مستدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه علیها، ظننت فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه

خبریه معترضه، وزیداً ظننت قائماً، و او حرف عاطف زیداً مفعول اول لپاره دظننت اوقاماً مفعول ثانی لپاره دظننت، ظننت فعل ت ضمیر فاعل، فعل سره دفاعل اوسره د مفعولینوخیلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه اوله، وزیداً قائماً ظننت، و او حرف عاطف لفظ دزید مبتدأ، اوقام و سرته خبر، مبتدأ سره دخبرخیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیه اوظننت جمله فعلیه خبریه معترضه، وزیداً اقاماً ظننت، و او حرف عاطف زیداً مفعول اول لپاره دظننت مؤخر اوقاماً مفعول ثانی، ظننت فعل ت ضمیر فاعل فعل سره دفاعل خیل نه اوسره د مفعولینوخیلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفاتو خیلونه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبرخیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لپاره د مثل، مثال سره د مثال خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

فاعمالها وابطالها حینئذ متساویان، فاء حرف عاطف لفظ د اعمال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیه، و او حرف عاطف لفظ د ابطال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مبتدأ، لفظ حینئذ مضاف او اذ مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه، او متساویان خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبرخیل نه اوسره د مفعول فیه خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقال بعضهم، و او حرف عاطف قال فعل لفظ د بعض مضاف اوهم ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کیږی لپاره د قال، قال فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه قول، ان اعمالها اولی علی تقدیر التوسط، ان حرف مشبه بالفعل لفظ د اعمال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، او لفظ داوئی خبر لپاره د ان، علی حرف جاره او تقدیر مضاف التوسط مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تراعمال مصدر پوری اعمال مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه اسم لپاره د ان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، و ابطالها اولی علی تقدیر الآخر، و او حرف عاطف لفظ د ابطال مصدر مضاف اوها ضمیر مضاف الیه لفظ داوئی خبر علی حرف جاره تقدیر مضاف او الآخر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترابطال مصدر پوری ابطال مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره دخبرخیل نه چه لفظ داوئی دی جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مقوله کیږی لپاره د قول قول سره د مقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

واذ ازيدت الهمزة في اول علمت ورأيت، واد حرف عاطف اذا حرف شرط نريدت
 فعل ت ضمير فاعل او الهمزة نائب فاعل، في حرف جاره لفظ داوول مضاف، علمت معطوف
 عليه واد حرف عاطف اول لفظ درأيت معطوف، معطوف عليه سره دمعطوف خيل نه مضاف اليه
 كيزي لپاره د مضاف چا اول دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار
 چه في دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر نريدت فعل پوري فعل سره د نائب فاعل او
 سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبريه شرط، صار امتعدين الى ثلثة مفاعيل،
 صار فعل ناقص الف ضمير بارز مرفوع متصل اسم لپاره د صار، متعديين صيغه د اسم فاعل ضمير په
 كني مستتر چه معبر دي په هها سره هغوي فاعل، الى حرف جاره لفظ ثلثة مضاف، مفاعيل
 مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار جار سره د مجرور
 خيل نه متعلق تر اسم فاعل پوري اسم فاعل چه متعديين دي سره د فاعل او سره د متعلق
 خيل نه شبه جمله خبر كيزي لپاره د صارا، صارا سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه
 جزاء كيزي لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خيل نه مثل، نحو علمت زيدا اعمرا
 فاضلا، نحو مضاف علمت فعل ت ضمير فاعل، زيدا مفعول اول او عمرا مفعول ثاني او فاضلا
 مفعول ثالث، فعل سره د فاعل او سره د مفاعيل ثلثة و خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه
 عليها، وارت عمر خالد عالما، واد حرف عاطف ارأيت فعل ت ضمير فاعل او عمر مفعول اول
 او خالد مفعول ثاني او عالما مفعول ثالث، فعل سره د فاعل او سره د مفاعيل ثلثة و خيل نه
 جمله فعليه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفي خيلي نه مضاف اليه كيزي لپاره
 د مضاف چه محودي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزي لپاره د مبتدأ محذوفي چه مثاله
 دي مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مثال كيزي لپاره د مثل، مثل سره د
 مثال خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، فزئيد فيهما سبب الهمزة مفعول اخر لان
 الهمزة للتصيير، فاء حرف تفصيل زئيد فعل مجهول في حرف جاره او هما ضمير مجرور
 محلا جار سره د مجرور خيل نه متعلق اول تر نريد فعل پوري، باء حرف جاره سبب
 مضاف او الهمزة مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار
 جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني تر نريد فعل پوري، او لفظ د مفعول موصوف اول لفظ
 داخر ورت ته صفت موصوف سره د صفت خيل نه نائب فاعل لپاره د فعل مجهول چه زئيد
 دي لام حرف جاره ان حرف مشبیه بالفعل او الهمزة اسم لپاره د ان، لام حرف جاره التصيير
 مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابته مقدار پوري ثابته صيغه د اسم فاعل
 ضمير په كني مستتر چه معبر دي په هه سره اوجع دي الهمزة ته هغوي فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيزي لپاره د ان، ان سره د اسم او

خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی لپاره د جار جار سره
 د مجرور خیل نه متعلق ثالث تر نږد فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلقا تو ثلاثه
 خپلو نه جمله فعلیه خبریه تفصیل لپاره د ماقبل، فمعنی المثال الاول حملت زیدا علی
ان یعلم عمر افاضلا، فاء حرف تفصیل لفظ دمعنی مضاف اولفظ د المثال موصوف او الاول
 ورا ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کین ی لپاره د مضاف چه لفظ دمعنی
 دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، حملت فعل ت ضمیر فاعل نږد امفعول به علی
 حرف جاره ان مصدریه یعلم فعل ضمیر په کین مستتر چه راجع دی زید ته هغه ی فاعل او
 عمر مفعول اول او افاضلا مفعول ثانی، فعل سره د فاعل اوسره دمفعولینو خپلو نه جمله فعلیه
 خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه
 متعلق ترحملت پوری، فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه
 خبریه خبر کین ی لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها،
ومعنی المثال الثاني حملت عمر علی ان یعلم خالد اعلم، و او حرف عاطف لفظ دمعنی مضاف
 مثال موصوف او الثاني ورا ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کین ی لپاره
 د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، حملت فعل ت ضمیر فاعل، عمر مفعول
 به علی حرف جاره ان مصدریه یعلم فعل ضمیر په کین مستتر چه معبر دی په هوسره چه
 راجع دی عمر ته هغه ی فاعل او خالد مفعول اول او عالم مفعول ثانی فعل سره د فاعل
 اوسره دمفعول اول او مفعول ثانی خیل نه جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی
 لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترحملت پوری فعل سره د فاعل
 اوسره دمفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کین ی لپاره د مبتدا
 مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره دمعطوفی خپلی
 نه تفهیل کین ی لپاره د ماقبل، وذلك مخصوص بهذين الفعلين دون اخواتهما،
 و او حرف عاطف ذلك اسم اشاره مبتدا، مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کین مستتر
 چه راجع دی زیادت د همزی ته هغه ی نائب فاعل، با و حرف جاره هذين اسم اشاره
 مبدل منه او الفعلین ورا نه بدل، مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کین ی لپاره د جار
 جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مخصوص پوری، لفظ د دون مضاف اولفظ داخوات
 هم مضاف هنا ضمیر مضاف الیه، مضاف چه اخوات دی سره د مضاف الیه خیل نه بیامضافیه
 کین ی لپاره د مضاف چه لفظ د دون دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه کین ی
 لپاره دمخصوص، مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کین مستتر چه راجع دی ذلك اسم
 اشاره ته هغه ی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره دمفعول فیه اوسره د متعلق

خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدا، مبتداُ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و هَذَا مَسْمُوعٌ مِنَ الْعَرَبِ، دا حرف عالمف هَذَا اسم اشاره مبتدا، مَسْمُوعٌ صیغه د اسم مفعول ضمیریه کبری مستترچه راجع دی هَذَا ته هغه یی نَائِبُ فاعل، مِنْ حَرْفِ جَارَةِ الْعَرَبِ مجرور، جَارِسَره د مجرور خیل نه متعلق تَرْمَسْمُوعٌ پوری مَسْمُوعٌ صیغه د اسم مفعول سره د نَائِبُ فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدا، مبتداُ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، خِلَا فَالِالْأَخْفَشِ، خِلَا فَا موصوف لام حرف جَارَةِ الْاَخْفَشِ مجرور، جَارِسَره د مجرور خیل نه متعلق تَرْتَابًا مقدر پوری تَابًا صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبری مستترچه راجع دی خِلَا فَاهغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کبری لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مفعول مطلق لپاره د فعل محذوفه چه تقدیریه یی دارنگه شی ۱- خَالَفَ الْاَخْفَشُ هَذَا الْقَوْلَ، خَالَفَ فعل الْاَخْفَشُ یی فاعل، هَذَا اسم اشاره مبدل منه، الْقَوْلَ و نه بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مفعول به کبری لپاره د خَالَفَ فعل، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول مطلق اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، فانه اَجَازَ زِيَادَةَ الْهَمْزَةِ فِي جَمِيعِ هَذِهِ الْأَفْعَالِ قِيَا سًا، فاء حرف تعلیل اِنْ حرف شبهه بالفعل هُ ضمیر اسم لپاره د اِنْ، اَجَازَ فعل ضمیریه کبری مستترچه راجع دی اخفش ته هغه یی فاعل لفظ د نریا د مضاف الیه همزة مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول به کبری لپاره د اَجَازَ فعل، فی حرف جَارِه لفظ د جمع مضاف هَذِهِ اسم اشاره مبدل منه الْاَفْعَالُ و نه بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د جمع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جَارِسَره د مجرور خیل نه متعلق تَرَا جَازَ فعل پوری اَوْ قِيَا سًا مفعول له کبری لپاره د اَجَازَ فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق اوسره د مفعول له خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبری لپاره د اِنْ، اِنْ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه تعلیلیه ممثل، عَلَيَّ اَعْلَمْتُ وَاَزَيْتُ، عَلَيَّ حرف جَارِه اَعْلَمْتُ معطوف علیه دا حرف عالمف اَزَيْتُ معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور کبری لپاره د جَارِسَره د مجرور خیل نه متعلق تَرَقِيَا سًا پوری او هغه مفعول له د لپاره د اَجَازَ فعل، مَحْوَا ظَنَنْتُ وَاَحْسَبْتُ وَاَخَلْتُ وَاَوْجَدْتُ وَاَزَعَمْتُ زِيَادَةً اَعْمَرًا فَاضِلًا، نَحْو مضاف اَنَا مَعطوف علیه، اَحْسَبْتُ معطوف اول، اَخَلْتُ معطوف ثانی، اَوْجَدْتُ معطوف ثالث، اَزَعَمْتُ معطوف رابع، معطوف علیه سره د معطوفاتو اربعه و خیلونه هریو فعل او ضمیر دهر یو لپاره فاعل او نریا دهر یو لپاره مفعول اول او عمرًا دهر یو لپاره مفعول ثانی او فاضلاً دهر یو لپاره مفعول

ثالث، نر معطوف علیه هم جمله فعلیه ده او معطوفات بی هم، معطوف علیه سره د معطوفاتو
 اربعه و خپلونه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه خبر کیږی لپاره د مبتدا محذوفی چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کیږی لپاره د ممثل، و انبا و نبأ و اخبر و خبر ایضا تعدی الی ثلثه
 مفاعیل، و او حرف عاطف لفظ د انبا معطوف علیه و او حرف عاطف نبأ معطوف اول و او
 حرف عاطف اخبر معطوف ثانی، و او حرف عاطف خبر معطوف ثالث، معطوف علیه سره د
 معطوفاتو ثلثه و خپلونه مبتدا، او د لفظ دایم ترکیب مخکنی تیر شوی دی، تعدی فعل ضمیر
 په کبی مستتر چه تعبیر وړ ته کیږی په هی سره او ارجع دی مبتدا ته هغه بی فاعل الی
 حرف جاره ثلثه مبدل منه مفاعیل وړ نه بدل مبدل منه سره د بدل خپل نه مجرور
 کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتعدی فعل پوری فعل سره د فاعل
 او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، اعلم انه لا یجوز حذف المفعول الاول من
 المفاعیل الثلثه، اعلم صیغه د امر حاضر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر وړ نه کیږی په
 انت سره هغه بی فاعل ان حرف شبهه بالفعل ضمیر اسم لپاره دان، لا حرف نافی یجوز
 فعل لفظ د حذف مضاف المفعول موصوف الاول وړ ته صفت موصوف سره د صفت خپل
 نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ د حذف دی، من حرف جاره لفظ د المفاعیل
 موصوف الثلاثه وړ ته صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتعدی مصدر پوری، حذف مصدر مضاف سره د مضاف
 الیه او سره د متعلق خپل نه فاعل کیږی لپاره د فعل چه لا یجوز دی فعل سره د فاعل خپل
 نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره دان، ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه قائمه په مقام د مفعولینو د اعلم باندی، اعلم فعل سره د فاعل او سره د قائم مقام
 مفعولینو خپلونه جمله فعلیه انشائیة معترضه لا محل لها من الاعراب،
 لکن یجوز حذف المفعولین الاخیرین معاً، لکن حرف استدراک یجوز فعل حذف
 مصدر مضاف لفظ د المفعولین موصوف او الاخیرین وړ ته صفت موصوف سره د صفت
 خپل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کیږی
 لپاره د فعل اول لفظ د مفعول فیه، فعل سره د فاعل او سره د مفعول فیه خپل نه جمله
 فعلیه خبریه انشائیة،

ایضاح الفتاوی	☆	پیش شرح اصول الشافعی
ایضاح الخو	☆	پیش شرح حدایع الخو
البحر انقب	☆	عربی شرح السیدی
ارشاد الطالبین	☆	پیش شرح زاد الطالبین
انوار المعرف	☆	پیش شرح المعرف
ایضاح المنطق	☆	پیش شرح مجمر منطق
ایضاح الصرف	☆	پیش شرح میزان الصرف
الغفر الکبیر	☆	پیش شرح توحید
اصح النوری	☆	پیش شرح مختصر القندی
الطعامات الخوی	☆	پیش شرحی کتاب
اصول القرآن	☆	پیش
البصائر	☆	پیش
المعتمد علی المفسر	☆	پیش حدیث طاهر دیوبند
الحامیه مع عمده	☆	عربی شرح حدایع الخو
الادواق	☆	پیش تحفیات
المرآة الراشیده	☆	پیش شرح القراءۃ الراشیده
الفوائد الاصولیہ	☆	
المعتمد فی الرضیہ	☆	پیش شرح الطریقۃ العصریہ
انوار الثبوت	☆	پیش شرح مسلم الثبوت
ارشاد الطالبین	☆	(فارسی) شرح زاد الطالبین
الخلاصہ	☆	پیش شرح شانید
بلغة البتدی	☆	پیش شرح صرف بمالی
بهارستان	☆	پیش شرح گستان
بستان الصالحین	☆	پیش شرح ریاض الصالحین
بحجة الدرر	☆	پیش شرح نوبة فکر
بلغة البتدی	☆	(فارسی) شرح صرف بمالی
توابع احمد یب	☆	پیش شرح احمد یب
ترکیب عزیزی	☆	پیش ترکیب شرح مباحث عام
تعلیم المسلم	☆	پیش تدریس
تیسیر المنطق	☆	پیش
تکلیف الارواح	☆	پیش شرح مراح الارواح
تکلیف الخوایم	☆	عربی شرح کایم
تحریرات سواتی	☆	پیش شرح ایضاحی
فتح الدار	☆	پیش شرح الدار
جواهر المعرف	☆	پیش جواهر
حکایات عجیبہ	☆	پیش حکایات
درس قطبی	☆	پیش شرح قطبی
درس مقامات	☆	پیش شرح مقامات
دکنا حوہ فردناورد	☆	پیش مختصر جلاب
درج احکام	☆	پیش
کائنات ازل و ابد	☆	پیش
دیوان حضرت علی	☆	پیش
رشد العلوم تصورات	☆	عربی شرح علم اعظم
سوال سہادی	☆	عربی شرح شرح بابی
وشریعت و طریقت طایف	☆	پیش
قادی دینخوا	☆	جلد 2
قصص الانبیاء	☆	پیش قصہ
قصیدہ برده	☆	پیش تہجد
کنز النوار	☆	پیش شرح ارشاد الصرف
مقام الی خلیفہ	☆	پیش
محدثان الحقائق	☆	پیش شرح کدہ الحقائق کامل
محتاج المعین	☆	پیش شرح علم معین
کمال الصرف	☆	ارشاد میزان الصرف
مصباح اللہ فی فہم اسم اللہ	☆	عربی
ملاح البلاغ	☆	پیش شرح درر البلاغ
نور احمد یب	☆	پیش شرح تہجد
حدیث المملکت	☆	پیش شرح مسلم الثبوت
حدایع الخو	☆	